

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук., старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Павленко Д. В., Бондаренко Д. В.,
Хилько М. І., Мищак І. М., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А., Третяк Т. І.,
Ставерська Т. А., Петрова Т. О.

Аналітичні матеріали підготувала

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 19 (149)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1–15 жовтня 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ	6
ПЕРЕДМОВА	4
ЗАРУБІЖНА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ В УКРАЇНІ ЗА 1–15 ЖОВТНЯ 2021 РОКУ (АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД)	5
ІНФОГРАФІКА	20
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	27
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА	27
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	27
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ	29
ДЕРЖАВНІ СВЯТА	31
ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ	31
ЕКОНОМІКА	31
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	32
ІСТОРІЯ	32
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ	35
КІБЕРТЕРОРИЗМ	35
КРИМ	36
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА	36
НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ	36
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	37
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	38
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	39
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС	39
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	40
СПОРТ	40
СУДОВА ВЛАДА	41
ТУРИЗМ	42
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ	42
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	43
ВІЙНА НА ДОНБАСІ	43
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ	44
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	46
МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ	50
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	50

МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ.....	51
ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ.....	51
ПРОБЛЕМИ ОКУПОВАНОГО КРИМУ.....	65
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	65
УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	67
УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	71
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	71
УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ.....	73
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	76

ПЕРЕДМОВА

Засоби масової інформації сьогодні є одним з найважливіших і найвпливовіших інститутів суспільства, яким належить провідна роль у процесах формування і зміни громадської думки. Образ держави в очах світової спільноти також безпосередньо формується під впливом авторитетних ЗМІ і це треба враховувати, оскільки в сучасних умовах зовнішньополітичний імідж держави відіграє колосальну роль, впливаючи на конкурентоспроможність, політичну вагу на міжнародній арені, а також є запорукою успішного протистояння інформаційним атакам та маніпулюванню громадською думкою. Щодо іміджу України у світовому вимірі, то в свідомості спільноти він закріплюється в національних цінностях та історичних сенсах, в чому непересічну роль відіграють зарубіжні медіа. Аналіз матеріалів іноземних медіа про події в Україні надає можливість скласти об'єктивну картину про те, як наша держава сприймається зарубіжними ЗМІ і відповідно, який імідж в світі у неї формується. Це не тільки питання престижу і конкуренції за симпатії потенційних туристів та інвесторів. Для України позитивний імідж є важливим елементом в інформаційній війні, яку веде проти нашої країни Росія.

У 19 випуску за 2021 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» представлені суспільно-політичні події Української держави у дзеркалі їх відображення в 45-и зарубіжних інтернет-версіях газетних і журнальних видань з 1 по 15 жовтня 2021 року. Світова спільнота пильно стежить за тим, що відбувається в нашій країні про що свідчить 182 публікації, відібрані в інтернет-джерелах 18 країн світу таких як: Австрія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Іспанія, Італія, Канада, Китай, Латвія, Литва, Пакистан, Португалія, Польща, США, Туреччина, Угорщина, Франція, Чехія.

У ході моніторингу зарубіжних ЗМІ були проаналізовані інформаційні, повідомлення австрійською, англійською, болгарською, іспанською, латвійською, литовською, німецькою, польською, португальською, українською, угорською, французькою та чеською мовами.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, експертні оцінки, аналітичні коментарі тощо.

ЗАРУБІЖНА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ В УКРАЇНІ ЗА 1–15 ЖОВТНЯ 2021 РОКУ (АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД)

*Польовик С. М., завідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України НБУВ, канд. наук. із соц. ком.*

Найбільшу активність у представленні внутрішнього та зовнішнього становища України за період дослідження з 1 по 15 жовтня 2021 року проявляли зарубіжні ЗМІ США (14 % від загальної кількості відібраних публікацій), Польщі (13 %), Литви (12 %), Болгарії (11 %) та Туреччини (10 %) (див. діаграми 1, 2).

Американська преса висвітлювала досить різнопланову проблематику в проаналізованих у даному огляді газетах «The New York Times» і «The New York Post», журналах «The National Interest» і «National Review» та виданні американського аналітичного центру «Atlantic Council» (14 %), починаючи від аналізу діяльності українських владних інституцій, зокрема щодо утворенням Кабінетом Міністрів України Бюро економічної безпеки та звільнення з посади спікера Верховної Ради Д. Розумкова до відзначення в Україні 80-ї річниці масових розстрілів під час Другої світової війни в Бабиному Яру. Не обійшли увагою ЗМІ США і зовнішньополітичний розвиток Української держави, коментуючи результати саміту Україна-ЄС, під час якого офіційні особи України і ЄС підписали Договір про відкрите небо або Угоду про спільний простір цивільної авіації, який фактично об'єднує повітряний простір України і Європейського Союзу.

Україна, як найбільший східний сусід, постійно перебуває у центрі уваги багатьох польських медіа, зокрема включених до перегляду польських газет «Rzeczpospolita», «Do Rzeczy» та порталу ділових новин «Biznes Alert» (13 %). Однією з найбільш обговорюваних тем на шпальтах означених електронних ЗМІ стали проблеми газопостачання, пов'язані з уведенням в експлуатацію російсько-німецького газогону «Північний потік-2». Зокрема, польські оглядачі коментують заяву президента Польщі А. Дуди, зроблену під час Варшавського безпекового форуму, про те, що проєкт газопроводу «Північний потік-2» є стратегічною помилкою, на яку євроатлантична спільнота повинна буде знайти відповідь. Не менш обговорюваним польськими оглядачами став арешт грузинськими правоохоронцями в Тбілісі експрезидента Грузії громадянина України М. Саакашвілі, однак оглядачі

розійшлися у думках щодо того, як затримання М. Саакашвілі вплине на ситуацію у Грузії та на українсько-грузинські відносини.

Литовська преса досить багато уваги приділяє подіям в Україні, зокрема суспільно-політична щоденна загальнонаціональна газета «Lietuvos rytas» (12 %) опікувалася проблемами поширення захворювання на COVID-19 в Україні та обов'язковою вакцинацією від коронавірусу для працівників навчальних закладів та чиновників, озвученою МОЗ. Значного резонансу на шпальтах видання набуло затримання голови Виконавчого комітету Національної ради реформ при Президентові України, експрезидента Грузії М. Саакашвілі, зокрема в контексті заяви Президента України В. Зеленського щодо докладання всіх зусиль для звільнення урядовця та його повернення в Україну.

Серед видань Болгарії, які аналізувалися протягом першої половини жовтня поточного року, а саме газети «Дневник» і «Факти» (11 %) прослідковується зацікавленість співпрацею України та Євросоюзу, про що свідчать публікації щодо висвітлення саміту Україн-ЄС, який пройшов у Києві, та його результати, серед яких можливість започаткування ЄС нової військово-навчальної місії в Україні й спільні проекти у сфері військової освіти. Електронні ЗМІ Болгарії також коментують рішення Білого дому не санкціонувати російський газопровід «Північний потік-2», поки Д. Байден є президентом США, не дивлячись на позицію сенатора Т. Круза, який виступає за введення нових санкцій.

Турецькі газети «Daily Sabah» та «Star», які піддавалися аналізу за вказаний період, досить активно коментують події в Україні (11 %). Серед обговорюваної проблематики слід назвати переговори між лідерами Німеччини і Франції в телефонному режимі зі своїми українським та російським колегами щодо триваючого конфлікту на сході України та продовження роботи щодо вирішення українсько-російського конфлікту в «нормандському форматі». Підписання Угорщиною договору з російським «Газпромом» щодо постачання російського газу в обхід України зумовило неабиякий інтерес з боку світових медіа і турецьких в тому числі, які акцентували увагу на двосторонній суперечці між Києвом і Будапештом з цього приводу.

Щодо активності зарубіжної преси у висвітленні подій в Україні, то слід виокремити литовську щоденну газету «Lietuvos rytas» (11,6 %), польський портал ділових новин «Biznes Alert» (10,5 %), болгарську газету «Факти» (7,73 %), видання американського аналітичного центру «Atlantic Council» (6,63 %), турецьку газету «Daily Sabah» (5,52 %) (*див. діаграми 3, 4*).

Литовські оглядачі виявили неабиякий інтерес до подій в Україні, про що свідчить 11,6 % інформації від усіх відібраних публікацій та проаналізованих у нашому огляді. Крім означених вище проблем, якими опікувалися оглядачі «Lietuvos rytas», слід виокремити публікацію литовського політика М. Лаурінкуса, в якій представлено позицію президента Литви Г. Науседи щодо газопроводу «Північний потік-2», яка полягає в подальшому критичному розгляді проекту навіть після оголошення про його завершення. В рамках українського історико-культурного проекту «За вашу і нашу свободу» газета розмістила інтерв'ю з литовським політиком, громадським діячем В. Ландсбергісом, під час якого обговорювалися імперські амбіції Росії, перспективи України, роль Європи та єднання України і Литви.

Інтернет-видання, присвячене тематиці енергетики та інфраструктури «Biznes Alert» (10,5 %), насамперед, аналізує проблеми газогонів. Опублікована стаття аналітика з енергетичних питань В. Якубіка розкриває глибокі суперечки, які тривають між експертами щодо того, чи можна поставити під сумнів дії російського «Газпрому» на ринку газу в 2021 р. на юридичній основі. В своїй публікації на шпальтах видання уповноважений польського уряду з питань стратегічної енергетичної інфраструктури П. Наймський пише, що «Північний потік-2» не є економічною загрозою для Польщі, але коли мова йде про вплив запуску другого «Північного потоку» на відносини з Україною, російсько-українські відносини, а також на ситуацію з безпекою України, це може мати вплив, оскільки росіяни мають можливість відправити у відставку транзит газу через Україну і це відкриває шлях до дій, що дестабілізують країну.

Серед болгарських ЗМІ, які не обійшли увагою українську проблематику, лідируючі позиції займає газета «Факти» (7,73 %). Видання публікує статтю американського політолога М. Розенберга щодо впливу прийнятого в Конгресі

оборонного бюджету США на українсько-американські та українсько-російські відносини. Колишній міністр закордонних справ України П. Клімкін розкрив ключ до перемоги у війні з Росією, яким, на його думку є позиція президента США Д. Байдена. На шпальтах видання також йдеться про представлення прем'єр-міністром України Д. Шмигалем оновленої Програми діяльності уряду, до якої увійшли спільні напрацювання урядовців, парламентарів і представників Офісу Президента, а також понад 500 залучених експертів.

Аналітичні публікації видання американського аналітичного центру «Atlantic Council» (6,63 %) досить часто торкаються подій в Україні. Зокрема, в статті голови правління Фондації DEJURE М. Жернакова йдеться про репутацію Президента України В. Зеленського як реформатора, яка, на думку автора, залежить від здатності глави держави виконувати обіцянки трансформувати дискредитовану українську судову систему та досягти прориву у верховенстві права в країні. Виконавчий директор Українського антикорупційного центру Д. Каленюк у своїй статті для «Atlantic Council» зауважує, що ЄС має серйозно ставитися до того, щоб допомогти Україні досягти рішучого розриву з інституційною корупцією пострадянської доби. Інтернет-видання також публікує статтю генерального директора ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогона щодо запуску «Північного потоку-2».

Турецька газету «Daily Sabah» досить часто акцентує увагу на полях, що відбуваються в Україні (5,52 %). Наразі газета активно коментує українсько-турецьке співробітництво, зокрема в контексті візиту міністра закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу до Львівського національного університету імені Івана Франка. Виступаючи зі своїм українським колегою Д. Кулебою на панелі під назвою «Дипломатія в авангарді сучасних тенденцій: створення нового відчуття міжнародної реальності», М. Чавушоглу наголосив на тісній співраці України і Туреччини. В публікації стосовно зустрічі президентів Туреччини і Росії, Р. Т. Ердогана і В. Путіна, наводиться коментар російського аналітика і радника президента Росії О. Дугіна щодо обговорення лідерами проблем Криму, за результатами якого Туреччині було запропоновано змінити свою позицію по Криму в обмін на визнання Росією суверенітету Турецької Республіки Північного Кіпру.

Аналіз тематики публікацій про Україну в популярних світових медіа засвідчив, що за означений період закордонними оглядачами більш активно оцінювалася діяльність України на міжнародній арені (66 %) (див. діаграму 5). Питанням внутрішньої політики нашої держави в оглядах зарубіжних ЗМІ приділено трохи більше третини уваги (34 %).

Питання внутрішньої політики України за тематикою статей досліджуваного періоду умовно можна розподілити таким чином: історія – 17 %, боротьба з корупцією та злочинністю – 13 %, Верховна Рада України, охорона здоров'я та спорт – по 10 % (див. діаграму 7).

Найбільш резонансною стала тема 80-х роковин відколи у Бабиному Яру в Києві були вбиті перші жертви нацистської політики винищення – майже 34 тисячі київських євреїв (17 %). Світові медіа відмітили, що у жалобних заходах на території національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр» брали участь Президент України В. Зеленський, президент Ізраїлю І. Герцог, президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр. Німецька газета «Frankfurter Allgemeine» інформує, що федеральний президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр відвідав меморіали жертв Корюківської трагедії та Бабиного Яру. На шпальтах американського аналітичного центру «Atlantic Council» директорка Українського інституту в Лондоні О. Хромейчук коментує відзначення в Україні 80-х роковин подій в Бабиному Ярі та зауважує, що Україна повинна продовжувати розвивати інструменти відповідального і делікатного поминання, що прокладе шлях до більш сильної країни. Газета Великобританії «The Independent» розмістила матеріал про встановлення Меморіальним центром Голокосту імен перших 159 нацистів, які брали участь у вбивстві євреїв у Бабиному Яру. Згідно з повідомленням британської газети, троє львівських дослідників підземної річки Полтва знайшли схованку євреїв, де 14 місяців у роки Голокосту переховувалась група євреїв. Американська газета «The New York Times» пише, що в рамках відзначення 80-ї річниці масових розстрілів під час Другої світової війни в Бабиному Яру реклама в Інтернеті, сучасні художні інсталяції та сучасні форми залучення аудиторії, зокрема такі, як онлайн-ігри, стали невід'ємною частиною оновлення пам'яті про Голокост.

Не менш резонансним для зарубіжної преси стало питання боротьби з корупцією та злочинністю в Україні (13 %). На шпальтах видання американського аналітичного центру «Atlantic Council» опубліковано статтю колишнього спецрадника Генерального прокурора України Б. Витвицького, в якій запропоновано шляхи істотного зменшення корупції в Україні: впровадження повноцінної системи запобігання корупції; надання державним службовцям відповідної винагороди; створення ефективної адміністративної, а також кримінально-правової системи покарань. Канадська газета української діаспори «Міст» схвально відгукнулася на прийняття Верховною Радою України Закону «Про запобігання загрозах національній безпеці, пов'язаних із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)». Натомість питання боротьби з корупцією прозвучало в ряді світових медіа в контексті публікації результатів розслідування журналістів «Слідства.Інфо», що є частиною міжнародного проєкту «Pandora Papers», в якому фігурує прізвище Президента України В. Зеленського. Зокрема, британська газета «The Guardian» наголошує, що ПАТ «Студія Квартал-95», яку очолював В. Зеленський, могла створити мережу офшорів у період 2012-2019 рр., аби уникнути сплати податків в Україні. Бельгійський журнал «POLITICO» розмістив матеріал, в якому підкреслює, що Президент України В. Зеленський, який вступив на посаду у 2019 р., обіцяючи викоринити корупцію, володів британською компанією з виробництва кінофільмів і згідно з документами, він передав бенефіціарні акції близькому другу та партнеру по бізнесу С. Шефіру до виборів 2019 р.

Діяльність Верховної Ради України (10 %) привернула увагу зарубіжної преси, перш за все, звільненням парламентом країни Д. Розумкова з посади спікера. Польська газета «Rzeczpospolita» однією з причин усунення з посади спікера ВРУ називає розбіжності у позиції Д. Розумкова та пропрезидентської партії «Слуга народу» щодо закону про олігархів та відмову бути «командним гравцем». Український журналіст німецької газети «Neues Deutschland» Д. Трубецької вважає, що відставка голови парламенту за ініціативи урядової фракції за грубе порушення регламенту ВРУ, це не поразка, а, перш за все, сходинка у великій політиці для Д. Розумкова. Китайське видання «Жэньмінь жибао» інформує, що Верховна Рада України обрала новим спікером парламенту Р. Стефанчука, який з серпня 2019 р.

обіймав посаду першого віцеспікера. Канадське видання української діаспори «Міст» публікує матеріал, в якому експерт аналітичної групи «Левіафан» М. Мельник припускає: «Діяв Разумков однозначно в інтересах третіх осіб. Проти цього законопроекту виступали Медведчук і Порошенко. І, судячи з голосування, частково – Коломойський. Хто з цих трьох гравців вирішив перетягнути Разумкова на свій бік, ще до кінця не зрозуміло».

Проблеми охорони здоров'я в Україні наразі актуалізувалися в зв'язку зі збільшенням кількості хворих на COVID-19 (10 %), про що свідчать статистичні відомості, опубліковані такими виданнями, як «The Guardian» (Великобританія) та «Дневник» (Болгарія). Оглядачі зарубіжних ЗМІ активно коментують затвердження МОЗ України наказу про обов'язкову вакцинацію вчителів і чиновників, зокрема литовська газета «Lietuvos rytas» пише, що українська влада намагається переконати скептично налаштованих людей зробити щеплення. Литовське видання публікує матеріал, в якому очільник кафедри соціології Київського інституту Ігоря Сікорського П. Федорченко-Кутуєв відзначив загальну недовіру українців до уряду та його інститутів щодо вакцинації. На шпальтах угорської газети «Magyar Nemzet» оглядачі відзначають, що згідно з наказом МОЗ України, вчителі, які відмовляються вакцинуватися від COVID-19 будуть відсторонені від роботи і не будуть отримувати заробітну плату. Крім того угорська газета повідомляє про шахраїв, які продавали підроблені результати ПЛР-тестів та сертифікати про вакцинацію, що були виявлені СБУ в Харкові.

Ще однією важливою тематикою, яка активно обговорювалася в зарубіжних ЗМІ, стали спортивні досягнення нашої країни (10 %). Зокрема, турецька газета «Daily Sabah», активно коментуючи перемогу в Лондоні українського боксера із Криму О. Усика, який рішенням суддів переміг британця Е. Джошуа і став чемпіоном світу за версіями WBA, WBO, IBF і IBO, пише про ініціативу британця Е. Джошуа провести матч-реванш проти О. Усика. Болгарська газета «Дневник», висвітлюючи 38-й Софійський марафон, зазначає, що в ньому брали участь і українські спортсмени, зокрема Б. Семенович та Н. Семенович стали чемпіонами, подолавши відстань в 21 км. А болгарське видання «Факти» прокоментувало зустріч колишнього чемпіона світу в суперважкій вазі В. Кличка зі своїм співвітчизником О. Усиком, який переміг

британця Е. Джошуа, отримавши пояси IBF, WBA і WBO, та став першим чемпіоном світу в суперважкій вазі з України після братів Кличко. На шпальтах газети болгарські оглядачі розмістили матеріал щодо відбіркового циклу матчів на Чемпіонат світу з футболу у Гельсінки між збірними Фінляндії та України, в якому Україна в якості гостя обіграла Фінляндію з рахунком 2:1 і записала першу перемогу у кваліфікаційній групі D до Чемпіонату світу 2022 р.

Проблеми внутрішньополітичного життя нашої країни найбільше були вивітлені у виданні американського аналітичного центру «Atlantic Council» (18 %), литовської газети «Lietuvos rytas» та болгарського видання «Факти» (по 13 %), болгарської газети «Дневник» (11 %) (див. діаграму 6, 8).

Упродовж аналізованого періоду, діяльності України на міжнародній арені присвячені 66 % від усіх публікацій, в яких висвітлювалася така тематика як проблеми газогонів (39 %), українсько-грузинські відносини (13 %), співпраця України з Європейським Союзом (10 %), українсько-турецькі стосунки (8 %), українсько-російські відносини (6 %), економічна війна та санкції і українсько-американські стосунки (по 5 %) (див. діаграму 9).

Найбільш обговорюваними у світових медіа за означений період стали проблеми газогонів (39 %). Зокрема, в своїй статті редактор польського порталу ділових новин «Biznes Alert» М. Маршалковський аналізує новий газовий контракт між Угорщиною та Росією щодо транспортування газу в обсязі 4,5 мільярда кубометрів щорічно, що буде здійснюватися через газопровід «Турецький потік» в обхід України. Чеська газета «Aktualne.cz» пише про загострення суперечки між Будапештом і Києвом в даному контексті й наводить слова міністра закордонних справ Угорщини П. Сіярто щодо «неприпустимості втручання» України у внутрішні справи Угорщини. Оглядач німецької газети «Der Tagesspiegel» зауважує, що політичні розрахунки, ймовірно, вплинуть на ціну на газ: це і суперечки через газопровід «Північний потік-2», і те, що «Газпром» припинив транзит газу через Україну до Угорщини і зараз використовує обхідну лінію через Чорне море. Заступник міністра клімату Польщі А. Гібурж-Четвертинський на шпальтах польського видання «Biznes Alert» висловлює припущення, що рекордно високі ціни на електроенергію в Європі є результатом ряду факторів: зростання цін на квоти на СТЕ, несприятливі погодні умови, незаконна

практика домінуючого постачальника газу в ЄС та збільшення попиту на ресурси, пов'язані з відновленням економіки після пандемії. Політик наголошує, що незважаючи на заклики збільшити поставки, в т.ч. з боку МЕА існуючі газопроводи через Україну та Польщу залишаються в основному невикористаними і це явні ознаки маніпулювання ринком і є передвісником того, чого ЄС може очікувати в майбутньому.

Українсько-грузинські відносини (13 %) потрапили в поле зору світових медіа після того, як експрезидент Грузії, а наразі голова Виконавчого комітету Національної ради реформ України, М. Саакашвілі був заарештований в Тбілісі. Бельгійський журнал «POLITICO» висвітлює хід операції щодо затримання експрезидента та зазначає, що грузинські правоохоронці провели операцію «на вищому рівні». Оглядач американської газети «The New York Times» констатує, що колишній президент, який жив в Україні, протягом кількох років кепкував з уряду Грузії, який контролюється його політичними ворогами, з натяками на повернення, включаючи розміщення фотографій квитка на літак у соціальних мережах тощо. Латвійська газета «Neatkarīgā Rīta Avīze», коментуючи арешт М. Саакашвілі, наводить слова його адвоката, який вважає, що його підсудний може бути звільнений, лише якщо він буде помилуваний президентом Грузії С. Зурабішвілі. Пакистанська газета «The News» зазначає, що М. Саакашвілі заперечує будь-які правопорушення, засуджує покарання у вигляді шести років ув'язнення як політично мотивоване, а після арешту оголосив голодування. Про прагнення Президента України В. Зеленського повернути М. Саакашвілі як громадянина України повідомляє болгарське видання «Факти». Оглядач литовської газети «Lietuvos rytas» наводить слова прем'єр-міністра Грузії І. Гарібашвілі про те, експрезидент Грузії «відбуде покарання у повному обсязі, а потім, звичайно, зможе повернутися в Україну».

Співпраця України з Європейським Союзом завжди займає провідне місце на шпальтах світових медіа (10 %). Протягом досліджуваного періоду відбулася подія, яка зумовила інтерес зарубіжних ЗМІ до нашої країни – проведення у Києві саміту Україна-ЄС. Журналіст німецького видання «Neues Deutschland» Д. Трубецької вважає, що попри те, що офіційно основним напрямом саміту Україна-ЄС є підписання парафірованої у 2013 р. угоди про спільний повітряний простір, насправді

зустріч за закритими дверима стосується оцінки прогресу, якого Україна досягла за останній рік з точки зору ЄС. Французький журнал «L'Obs» пише, що саміт дав чергову можливість Україні звернутися до Європейського Союзу за підтримкою для захисту своїх інтересів проти Росії в розпал глобальної енергетичної кризи, яка зміцнює російського газового гіганта, і лідери Євросоюзу, зі свого боку, заявили, що «розуміють занепокоєння» України та обіцяли «посилити співпрацю». Турецьке видання «Star» висвітлює хід саміту Україна-ЄС та укладання Угоди про спільний авіаційний простір між Україною та Євросоюзом. Експерт «Atlantic Council» П. Дікінсон, коментуючи означений документ зауважує, що угода може бути поганою новиною для українських перевізників, але вона обіцяє зробити значний позитивний вплив на країну в цілому.

Останнім часом українсько-турецькі стосунки не перестають бути в фокусі зарубіжної преси (8 %). Протягом першої половини жовтня відбулися ряд подій, які активно коментували міжнародні оглядачі. Наприклад, турецька газета «Daily Sabah» опублікувала звернення Президента України В. Зеленського до президента Туреччини Р. Т. Ердогана щодо підтримки у процесі звільнення українських громадян, затриманих Росією. На шпальтах видання «Star» турецькі журналісти схвально відгукуються на підписання турецькою компанією «Eksim Energy» з постачальником турбін «Nordex» угоди про будівництво вітряної електростанції потужністю 67,2 мегават у Сколівському районі Львівської області. На шпальтах пакистанської газети «The News» опубліковано інформацію про підписання міністром оборони України А. Тараном і генеральним директором турецької компанії Baykar, що виробляє безпілотні літальні апарати Bayraktar TB2 для Збройних сил України, Х. Байрактаром меморандуму про створення в Україні спільного центру обслуговування безпілотників. Оглядачі болгарської газети «Дневник» наголошують, що центр технічного обслуговування безпілотників Bayraktar TB2 також буде виконувати функцію навчального центру для операторів.

Українсько-російські відносини продовжують займати одну з центральних позицій у висвітленні зарубіжними ЗМІ (6 %). На думку заступника директора групи ЕМР з питань національної і внутрішньої безпеки США Д. Т. Пайна, висловлену в статті для американського журналу «The National Interest», «чим більше продовжує

зростати перевага Росії та Китаю над США, тим більша їх спокуса буде вступати у все більш нахабну міжнародну агресію за кордоном, про що свідчить вторгнення Росії в Україну в 2014 р.». Аналітик вважає, що США цілком можуть зіткнутися з війною на два фронти або навіть на три фронти, якщо Росія вторгнеться в Україну або інші країни Східної Європи. Американський експерт Аналітичної ради в статті для «Atlantic Council» аналізує нарис колишнього президента і прем'єр-міністра Росії Д. Медведєва, в якому підкреслені масштаби небезпечної одержимості Росії втратою України. Експерт видання вважає, що зміст есе В. Путіна і Д. Медведєва переконливо свідчить про те, що одним з ключових мотивуючих чинників є бажання уникнути відповідальності за історичний крах російського впливу на Україну. Стаття Д. Медведєва, що з'явилася так скоро після трактату В. Путіна, є тривожним сигналом для всіх, хто все ще чіпляється за надії на врегулювання конфлікту в Україні шляхом переговорів. Аналітик вважає, що тепер міжнародному співтовариству необхідно з запізненням визнати, що лідери Росії не мають наміру мирно жити поруч із суверенною і незалежною Україною.

Питання економічної війни та санкцій (5 %) назріло в ході загострення газового конфлікту України з Росією після підписання «Газпромом» та угорською державною компанією MVM SEEnergy Ltd нового довгострокового контракту щодо організації постачання газу в обхід України. Зокрема, болгарська газета «Дневник» висвітлює дебати в Білому домі, ініційовані сенатором Т. Крузом, щодо відмови США санкціонувати російський газопровід «Північний потік-2», поки Д. Байден є президентом. Більгійський журнал «POLITICO» висловлює стурбованість тим, що проект може збільшити залежність Європи від російського газу і дасть Росії важелі для тиску на трансатлантичних союзників США таких, як Україна. У своїй статті для «Biznes Alert» оглядач польського видання М. Маршалковський коментує продовження Україною заборони на імпорт електроенергії з країн, які не є членами Енергетичного співтовариства, тобто Росії та Білорусі, ще на місяць, до 1 листопада 2021 р.

Українсько-американські стосунки (5 %) розглядалися світовими медіа, здебільшого, в контексті суду, який мав відбутися в США, над бізнесменом українського походження Л. Парнасом і українським інвестором А. Кукушкіним,

яким пред'явлено звинувачення в незаконних пожертвуваннях на користь американських політиків, зокрема пов'язаних з Р. Джуліані, колишнім мером Нью-Йорка та особистим юристом експрезидента США Д. Трампа. Означену подію активно висвітлювали такі американські газети як «The Washington Post» та «The New York Times». Американський політолог М. Розенберг в статті для американського видання «Atlantic Council» аналізує вплив, прийнятого в Конгресі оборонного бюджету США, до якого включені положення щодо введення санкцій проти низки фізичних та юридичних осіб, причетних до різних стадій реалізації проєкту газопроводу «Північний потік-2», на українсько-американські та українсько-російські відносини.

Серед країн зарубіжжя, які найбільше опікувалися міжнародною діяльністю нашої країни, слід назвати: Польщу («Biznes Alert» (22 %)), Литву («Lietuvos rytas» (19 %)), Болгарію та Туреччину («Факти» і «Daily Sabah» (по 11 %)) та ін. (див. діаграму 6, 10).

Упродовж аналізованого періоду більшість зарубіжних оглядачів у висвітленні загальноукраїнської проблематики займали нейтральну позицію (82 %). 11 % повідомлень мали виражене позитивне спрямування, а 7 % – негативне (див. діаграму 11).

Найчастіше зарубіжні ЗМІ з нейтральних позицій оцінювали діяльність нашої держави на міжнародній арені (81 %) (див. діаграму 12). Однак негативного контенту було дещо менше (4 %), ніж позитивного (15 %). Що стосується внутрішньої політики – то оціночні тенденції були схожими: більшість публікацій нейтральні (68 %), проте позитивні й негативні повідомлення мали однакові показники (16 і 16 % відповідно).

Лише нейтральний контекст прослідковується в матеріалах ЗМІ Чехії («Aktuálně.cz» і «DenikN») і Канади («Міст» і «Гомін України») (див. діаграму 13). Чеська газета «Aktualne.cz» в нейтральному ключі коментує події, що відбуваються в Україні, висвітлюючи інформацію стосовно підписання Угорщиною та Росією нової довгострокової угоди про постачання газу, згідно з якою поставки мають надходити до Угорщини через Сербію та Австрію, таким чином обходячи Україну; арешт експрезидента Грузії М. Саакашвілі, який повернувся на батьківщину з надією перезапустити свою політичну кар'єру та привести опозиційний рух до перемоги на

вагомих виборах тощо. Натомість канадські газети української діаспори «Міст» і «Гомін України» публікують нейтральні повідомлення стосовно прийняття Верховною Радою України Закону «Про запобігання загроз національній безпеці, пов'язаних із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)»; зняття з посади спікера парламенту Д. Разумкова; ухвалення Кабінетом Міністрів України плану заходів щодо реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Криму тощо.

У нейтральному світлі інформує своїх читачів про загострення українсько-угорських відносин болгарська газета «Факти». Зокрема, коментується підписання Угорщиною договору з російським «Газпромом» на постачання газу до 2036 р., використовуючи газопровід «Турецький потік». Польський портал ділових новин «Biznes Alert» аналізує газовий конфлікт між Україною та Угорщиною в нейтральній до України манері. Бельгійський журнал «POLITICO» розкриває зміст саміту Україна-ЄС в інформаційному контексті.

Позитивні оцінки щодо подій в Україні превалюють у виданнях таких країн як Туреччина («Daily Sabah» і «Star» (32 %)), Пакистан («The News» (25 %)), Китай («Жэньминь Жибао» (20 %)).

Позитивна модальність стосується, здебільшого, міжнародного співробітництва, зокрема турецька газета «Daily Sabah» схвалює підписання угоди турецькою компанією Eksim і Nordex про будівництво нової вітряної електростанції в Україні. Інше турецьке видання «Star» позитивно оцінює проведення заходу під назвою «Дипломатія на передовій сучасних тенденцій: привнесення нового змісту до міжнародної дипломатії», що відбувся у Львівському національному університеті імені Івана Франка за участі міністрів закордонних справ Туреччини і України, М. Чавушоглу і Д. Кулеби. Схвально відгукується на українсько-турецьку співпрацю в сфері виробництва безпілотних літальних апаратів Bayraktar пакистанська газета «The News». На шпальтах китайського видання «Жэньминь Жибао» позитивні коментарі стосуються підписання Україною і ЄС угоди про спільний авіапростір, яка відкриє ринок повітряного транспорту і сприятиме здешевленню авіаквитків.

Лише негативна модальність інформаційних повідомлень прослідковувалася в ЗМІ Італії («Українська газета в Італії» (100 %)), також у виданнях Угорщини («Magyar

Nemzet» і «Nepszava» (65 %) та Португалії («Correio da Manhã» (50 %)). Здебільшого негативні оцінки щодо подій в Україні звучали в ЗМІ Бельгії («POLITICO» (40 %)).

Видання української діаспори в Італії «Українська газета в Італії» висловило негативну позицію щодо діяльності на Буковині злочинної групи, яка налагодила підробку і збут COVID-документи для заробітчан, необхідних для безперешкодного перетину кордону.

Більшість негативних оцінок угорських ЗМІ пов'язана з черговим загостренням українсько-угорських двосторонніх відносин через підписання Угорщиною газового контракту з Росією, про що свідчать публікації угорської газети «Magyar Nemzet». Крім того оглядач «Magyar Nemzet» коментує реакцію голови Товариства угорської культури Закарпаття Л. Брензовича на висловлювання голови Тернопільської обласної ради М. Головка щодо угорців в Україні, яку видання висвітлює в контексті «розпалювання ненависті між угорцями, які проживають на Закарпатті, та іншими громадянами країни». На шпальтах іншої угорської газети «Nepszava» опубліковано інформацію про угорського дослідника, якому відмовили прочитати лекцію в посольстві України в Будапешті на святкуванні 100-а річчя організації української дипломатії. Видання пише, що дослідник, у свою чергу, пригрозив українському дипломату, за що отримав покарання у вигляді позбавлення волі умовно.

Португальська газета «Correio da Manhã» коментує в негативному контексті розслідування «Слідство.Інфо» за матеріалами «Pandora Papers» про офшори, які, зокрема використовував Президент України В. Зеленський і його соратники. В цьому ж контексті пишуть негативні відгуки щодо України і оглядачі бельгійського журналу «POLITICO», наголошуючи, що Президент України В. Зеленський, який вступив на посаду у 2019 р., обіцяючи викоринити корупцію, володів британською компанією з виробництва кінофільмів і згідно з документами, він передав бенефіціарні акції близькому другу та партнеру по бізнесу.

Контекст негативних повідомлень італійських, угорських, португальських та бельгійських ЗМІ пояснюється скоріше не оцінками власне України, а саме конкретними подіями, про які повідомляється. Ці події певною мірою подаються як неспроможність влади зайняти активну позицію щодо боротьби з корупцією та злочинністю в країні.

Варто відзначити, що більшість зарубіжних ЗМІ все ж нейтрально висвітлює події в Україні та міжнародну політику нашої держави, оперативно висвітлюючи найбільш актуальну та популярну інформацію. Серед головних позитивних здобутків досліджуваного періоду – міжнародне співробітництво Української держави в сфері національної безпеки і оборони, а також туризму.

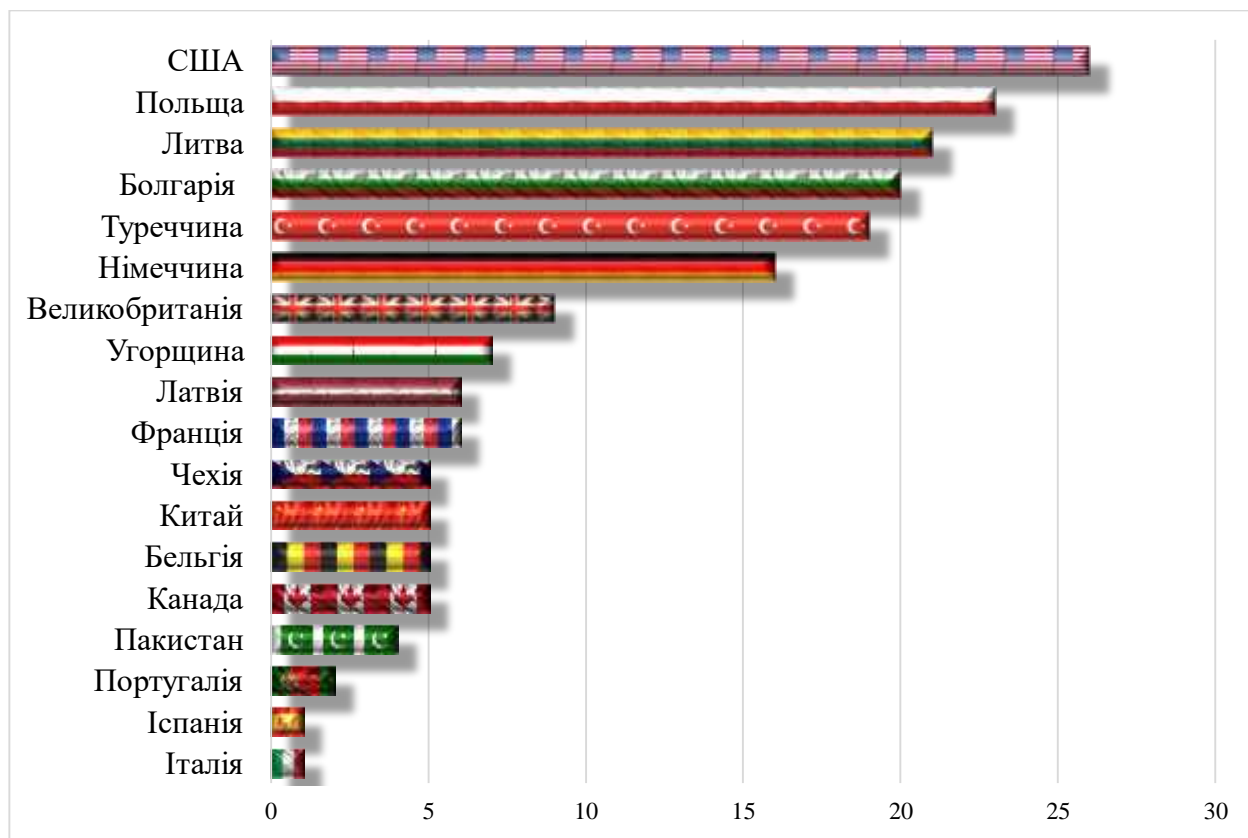
«Топовою темою» для зарубіжної преси з 1 по 15 жовтня 2021 року стали події, пов'язані з проблемами газопостачання (39 %), які привернули увагу багатьох світових медіа до України в зв'язку з повідомленням компанії-оператора газопроводу «Північний потік-2» «Газпром» щодо введення в експлуатацію першої нитки трубопроводу, прокладеного з Росії до Німеччини дном Балтійського моря, та підписанням угорською енергокомпанією MVM Group нового довгострокового договору про постачання газу з російським «Газпромом», що згідно обох контрактів буде відбуватися в обхід України. Означена проблема аналізувалася міжнародними оглядачами як у контексті саміту Україна-ЄС, що проходив у Києві, так і бачення окремими ЗМІ розвитку українсько-російських та українсько-угорських відносин щодо урегулюванням «газового питання».

У моніторинговий період резонансною подією, що знайшла своє активне відображення на сторінках зарубіжної преси, стала історія України в контексті відзначення Дня пам'яті жертв Бабиного Яру – одного з найжахливіших символів Голокосту, коли упродовж двох днів, 29–30 вересня 1941 р., в окупованому нацистами Києві було проведено перший масовий розстріл військовими беззбройного цивільного населення, понад 50 тисяч чоловіків, жінок, дітей (17 %). Означена подія привернула увагу міжнародної спільноти про, що активно писали світові медіа, висвітлюючи візит в Україну в рамках Дня пам'яті жертв Бабиного Яру, президентів Німеччини та Ізраїлю, В.-Ф. Штаймаєра та Д. Герцога.

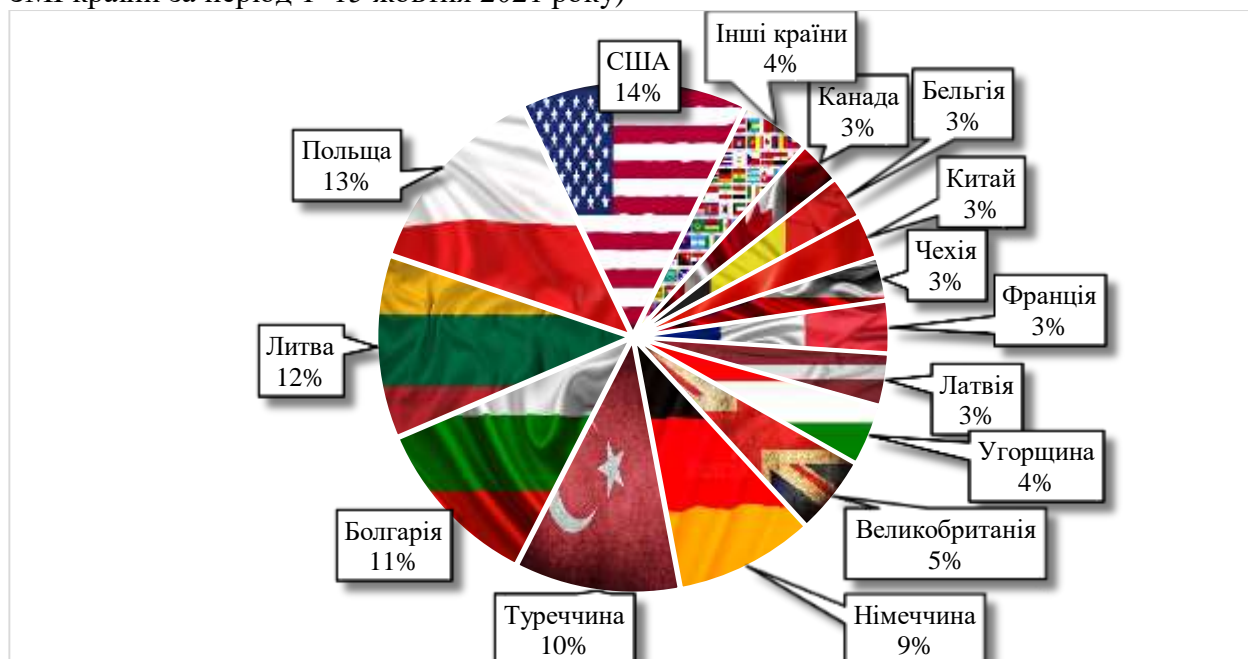
Таким чином, здебільшого, нейтральний контекст інформаційних повідомлень, авторських статей, тематичних оглядів, експертних оцінок, аналітичних коментарів, проаналізованих за період з 1 по 15 жовтня 2021 року, свідчить, що Україна в міжнародному співтоваристві сприймається в контексті національного відродження, але має і негативні відгуки – постає як країна неповних реформ і нереалізованих потенціалів, з корумпованою державною системою.

ІНФОГРАФІКА

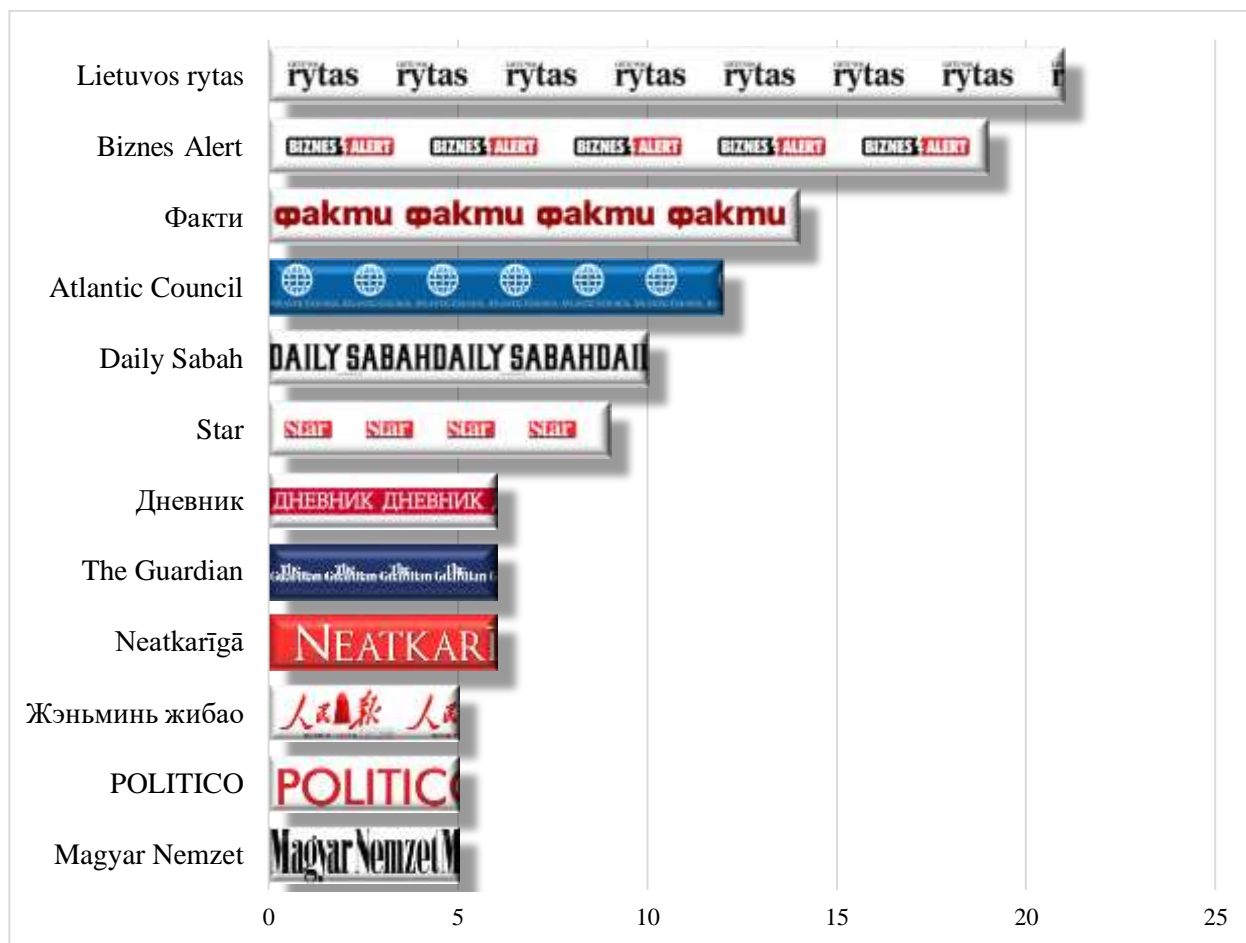

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій в ЗМІ країни за період 1–15 жовтня 2021 року)

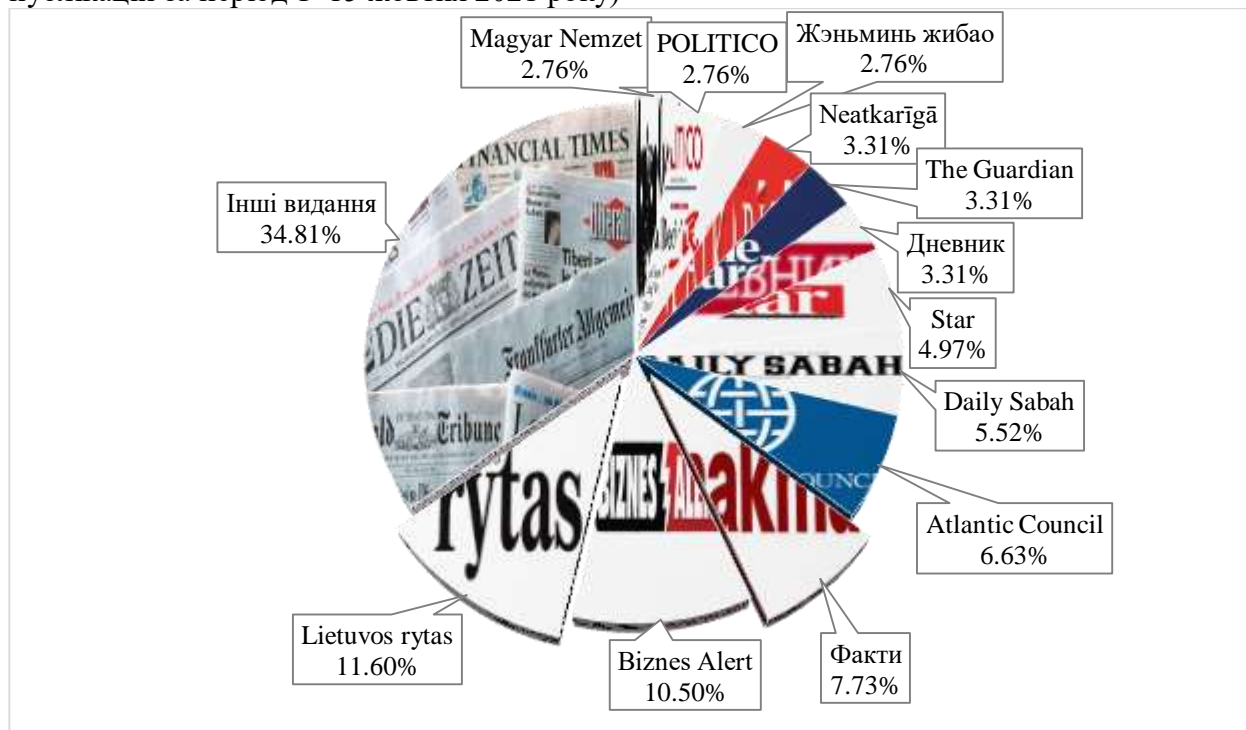

Діаграма 2. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1–15 жовтня 2021 року)

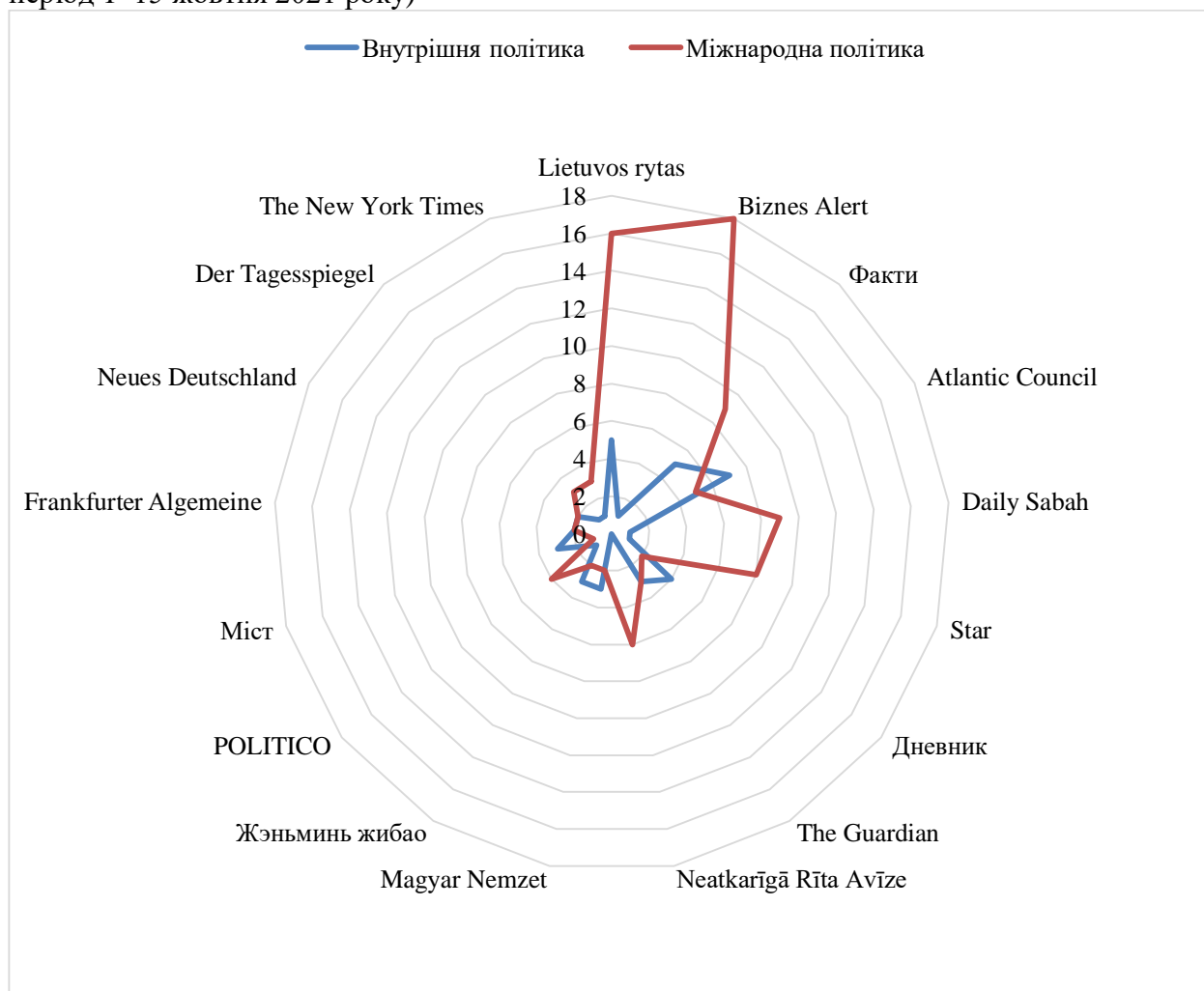
Діаграма 3. Активність видань світу у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

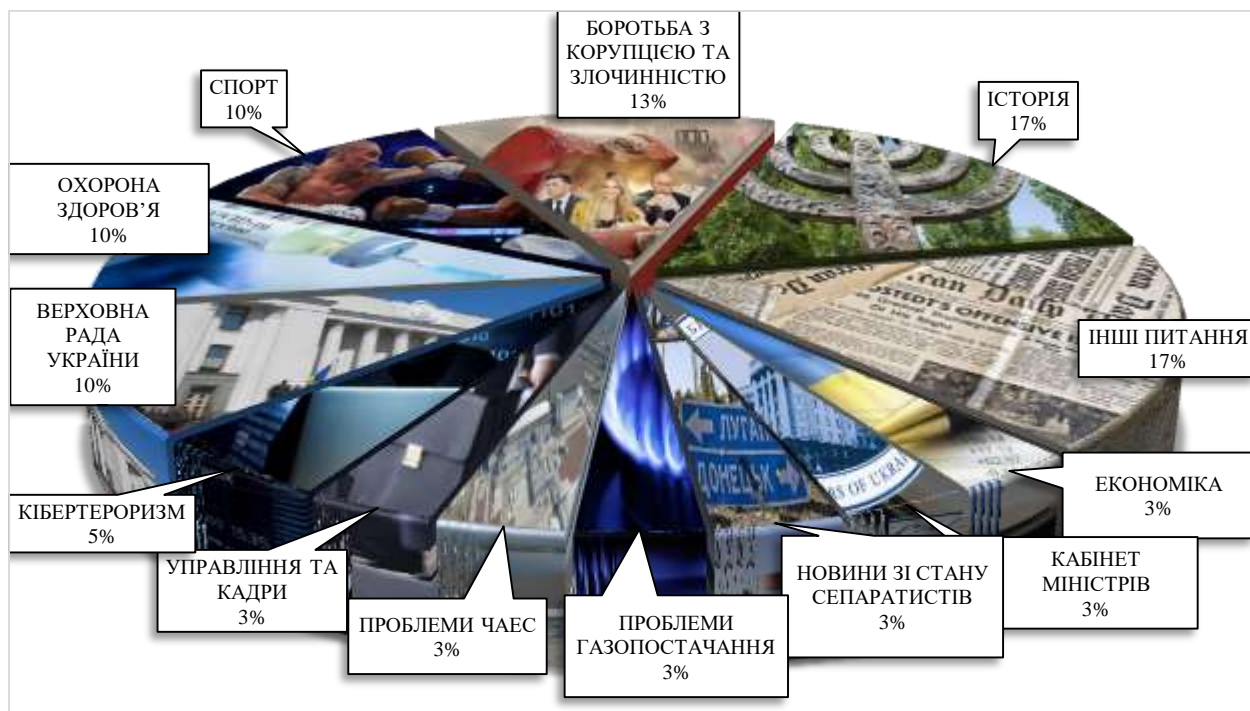
Діаграма 4. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

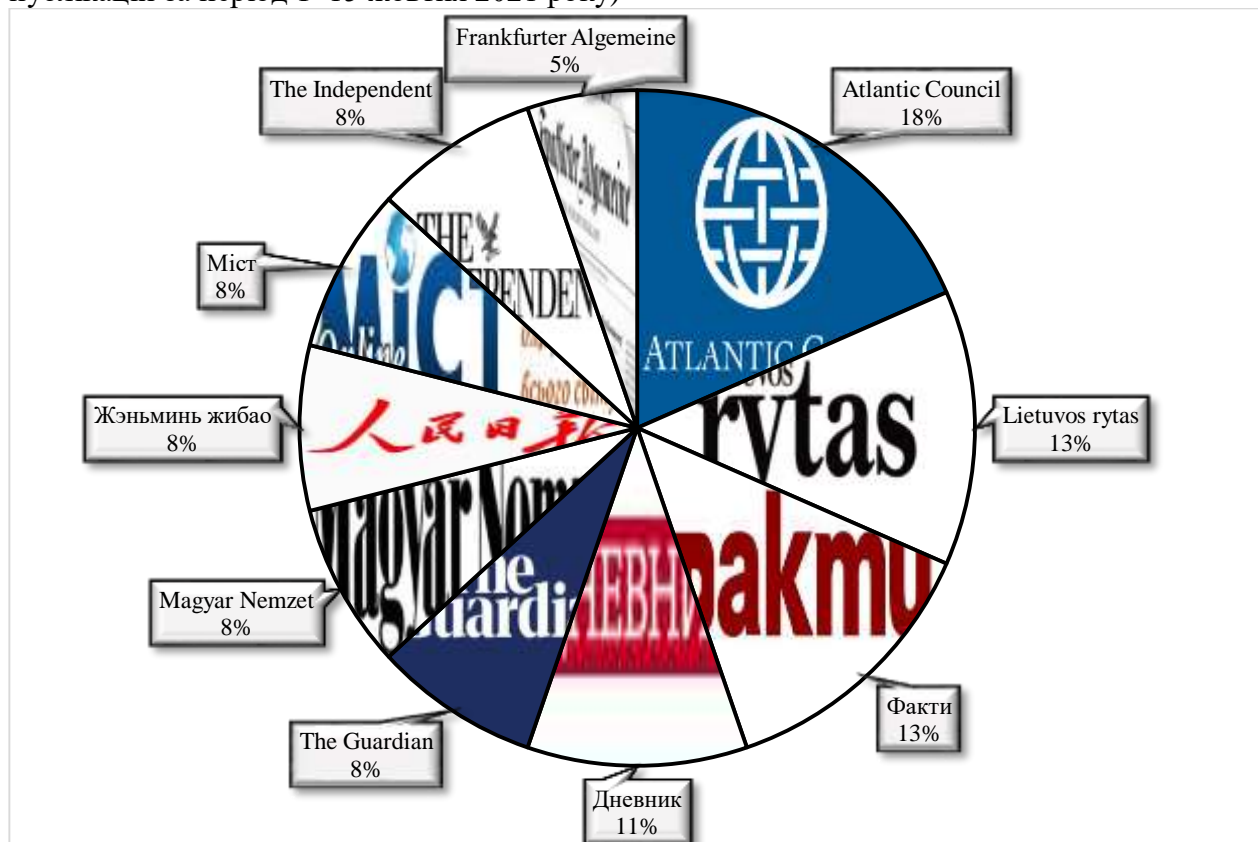
Діаграма 5. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

Діаграма 6. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1–15 жовтня 2021 року)

Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

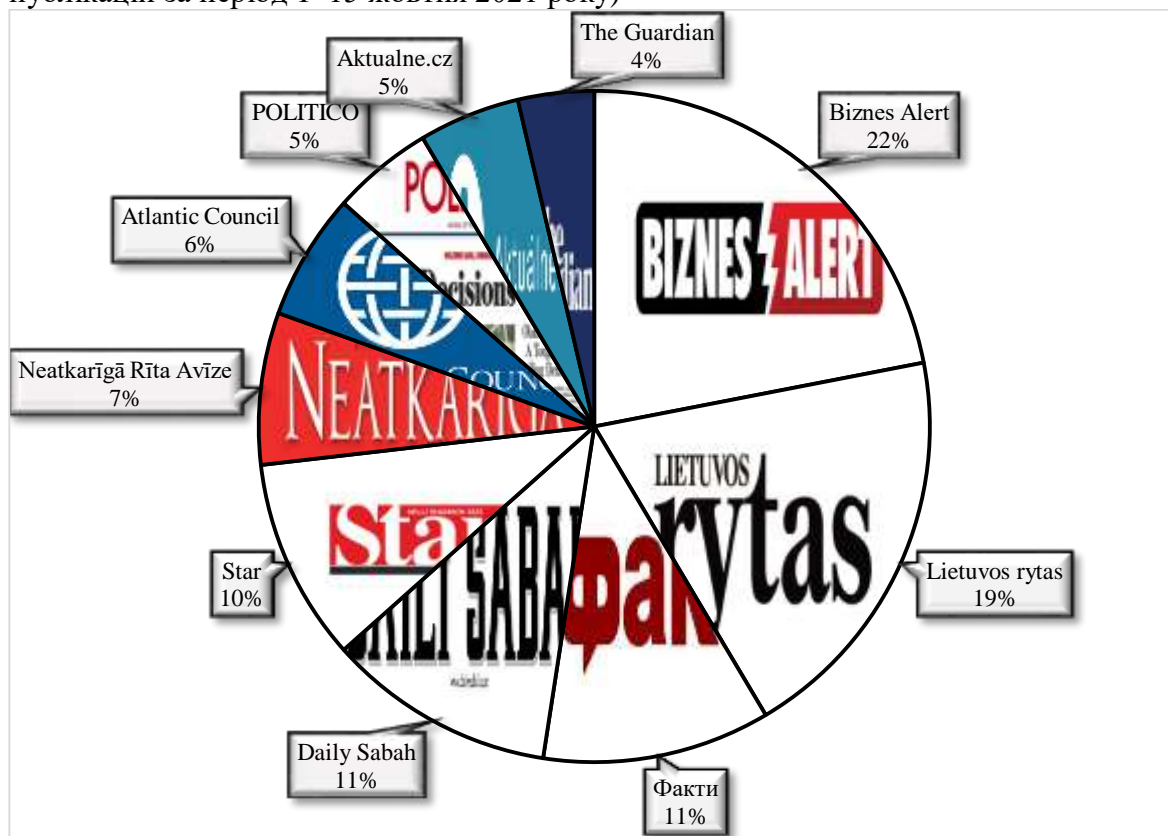

Діаграма 8. Внутрішня політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

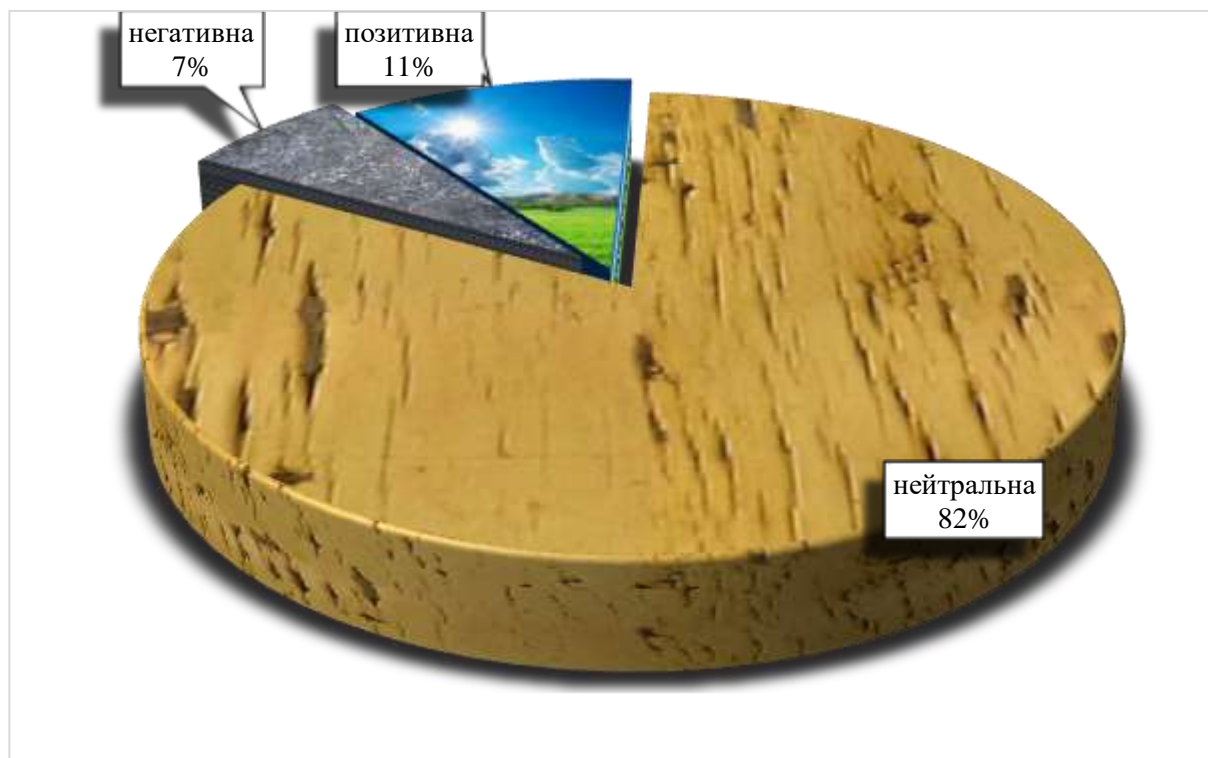

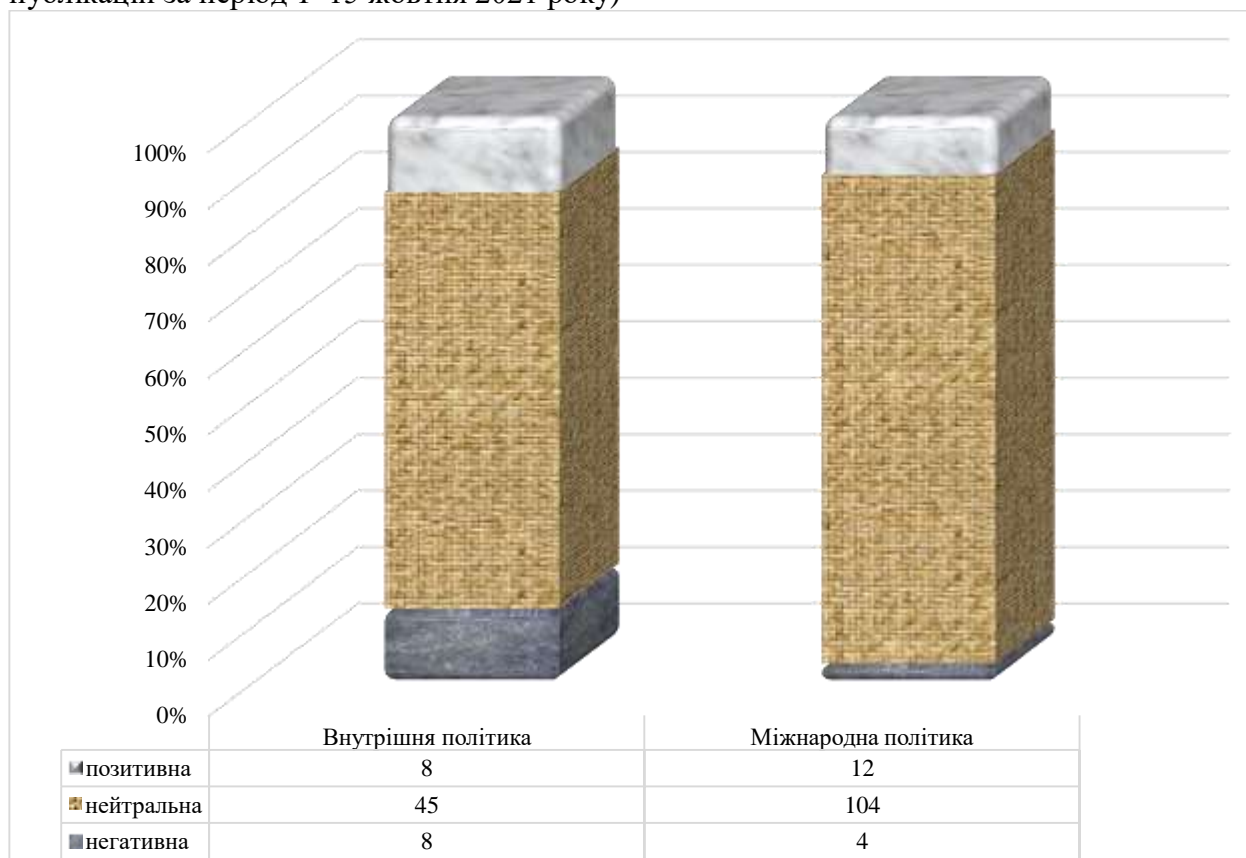
Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

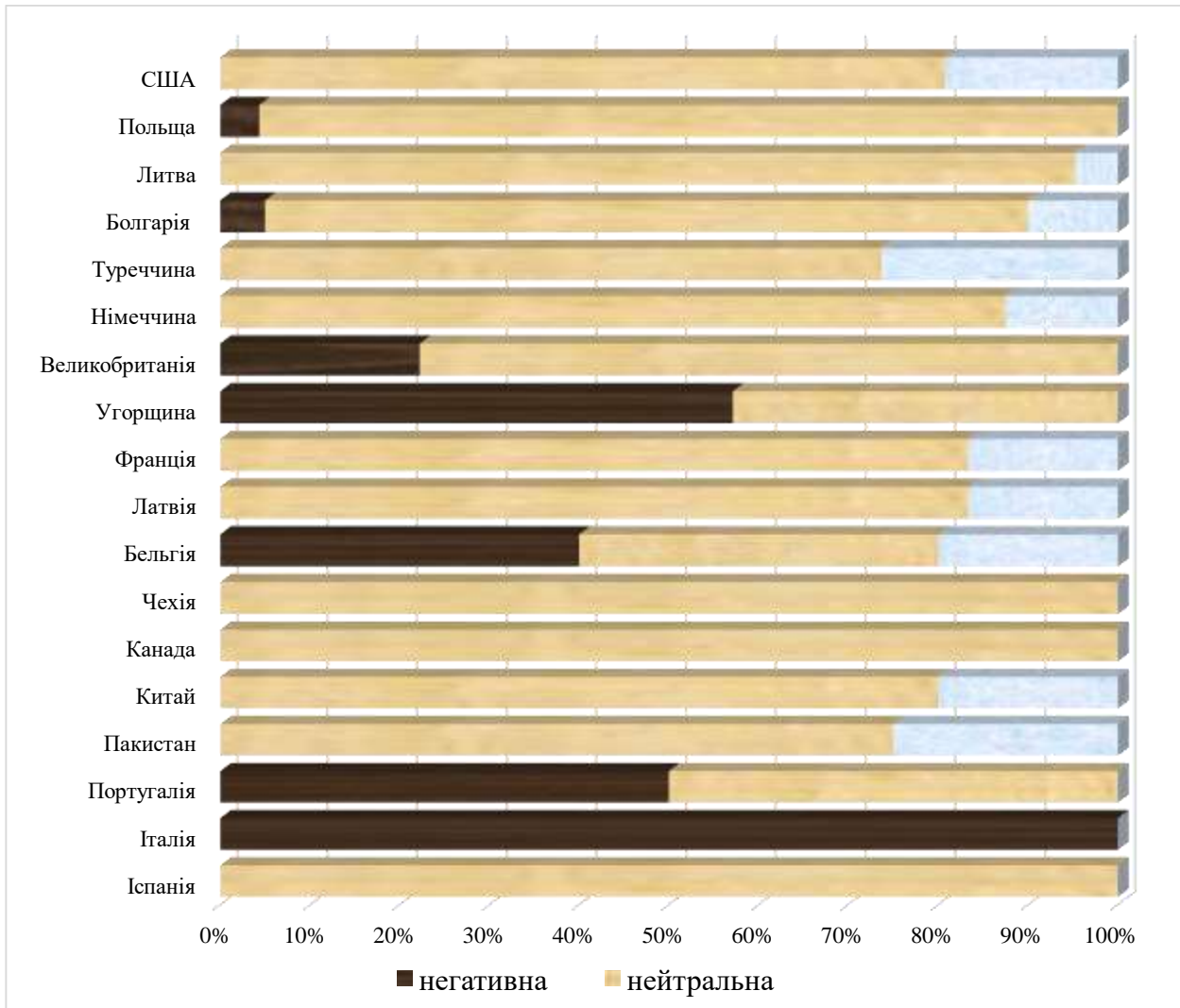
Діаграма 10. Міжнародна політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

Діаграма 11. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

Діаграма 12. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1–15 жовтня 2021 року)

Діаграма 13. Розподіл тональності публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ресурсах окремих країн (питома вага публікацій за період 1–15 жовтня 2021 р.)

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Берчак, Ігор. ВРУ таки проголосувала за скандальний закон про олігархів / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2021. – 02.10. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/policy/vru-taky-proholosuvala-za-skandalnyj-zakon-pro-oliharhiv/>.

Верховна Рада України прийняла у другому читанні та в цілому запропонований Президентом України В. Зеленським законопроект «Про запобігання загроз національній безпеці, пов'язаних із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)».

***

Revealed: «anti-oligarch» Ukrainian president's offshore connections [Виявлено: «антиолігархічні» зв'язки Президента України з офшорами] // The Guardian. – London, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/news/2021/oct/03/revealed-anti-oligarch-ukrainian-president-offshore-connections-volodymyr-zelenskiy?fbclid=IwAR31YN1Vyahkf3PDph1QPX7of1XEZUil2gp0lkvFh4B5v6TD1WvQtNWUib8>.

У розслідуванні журналістів «Слідства.Інфо», що є частиною міжнародного проекту Pandora Papers, ідеться, що ПАТ «Студія Квартал-95», яку очолював В. Зеленський, могла створити мережу офшорів у період 2012–2019 рр., аби уникнути сплати податків в Україні. «Студія Квартал-95» могла отримувати десятки мільйонів доларів від І. Коломойського. Учасники розслідування переконані, що походження та призначення цих грошей потрібно розслідувати в контексті можливого незаконного виведення грошей з «Приватбанку».

***

Vitvitsky, Bohdan. Time to rethink Ukraine's fight against corruption [Час переосмислити боротьбу в Україні з корупцією] / В. Vitvitsky // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/time-to-rethink-ukraines-fight-against-corruption/>.

На думку колишнього спецрадника Генерального прокурора України Б. Витвицького, корупцію в Україні можна істотно знизити, якщо одночасно вирішувати три проблеми: впровадження повноцінної системи запобігання корупції; надання державним службовцям відповідної винагороди; створення ефективної адміністративної, а також кримінально-правової системи покарань.

***

Westendarp, Louis. Meet the European leaders named in the Pandora Papers [Знайомтесь з європейськими лідерами, названими в Pandora Papers] / L. estendarp // POLITICO. – Brussels, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/pandora-papers-europe-tony-blair-andrej-babis-milodukanovic-volodymyr-zelenskiy-wopke-hoekstra-john-dalli-dominique-strauss-kahn/>.

Серед видатних європейських політиків є чимало тих, хто названий у т. зв. Pandora Papers – документах, які показують, як багаті та могутні використовують офшорні компанії, щоб приховати своє багатство. Президент України В. Зеленський, який вступив на посаду у 2019 р., обіцяючи викоринити корупцію, володів британською компанією з виробництва кінофільмів. Згідно з документами, він передав бенефіціарні акції близькому другу та партнеру по бізнесу С. Шефіру до виборів 2019 р. В. Зеленський ніяк не відреагував на витік даних.

***

Zagacho Gonçalves, Pedro. Pandora Papers: investigação revela negócios e fortunas offshore de líderes mundiais. Portugueses entre os visados [Панамські документи: Розслідування виявляє бізнес та офшорні статки світових лідерів. Португальці під прицілом] / P. Zagacho Gonçalves // Correio da Manhã. – Lisboa, 2021. – 03.10. – Режим доступу : https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/nova-investigacao-revela-negocios-escondidos-e-fortunas-offshore-de-lideres-mundiais-portugueses-entre-os-visados?ref=Pesquisa_Destaques.

Нове розкриття інформації Міжнародним консорціумом журналістів-розслідувачів викриває документи з офшорних рахунків та інші фінансові дані 35 світових лідерів (нинішніх та колишніх), 300 вищих офіційних посадовців, а також компаній та відомих громадськості осіб. Серед названих прізвищ фігурують такі імена, як Т. Блер, колишній прем'єр-міністр Великобританії, король Йорданії, президент Росії В. Путін, президент Кенії У. Кеніятта, Президент України В. Зеленський та ін.: усіх їх пов'язують з офшорними рахунками. У деяких документах виявляються також докази корупційних злочинів, відмивання грошей та ухилення від сплати податків.

***

У Байдена прокоментували офшорний скандал Зеленського // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://www.chasipodii.net/article/27140/>.

Розслідування Pandora Papers, одним із фігурантів якого є Президент України В. Зеленський, можливо, свідчить про необхідність посилення питання фінансової прозорості у світі. Попри це пресекретарка адміністрації Д. Байдена Д. Псакі під час останнього брифінгу заявила, що цей матеріал не вплине на діалог між Києвом та Вашингтоном.

***

200 долара – цена на фалшив вакцинационен сертификат в Украина [200 доларів – ціна підробленого свідоцтва про щеплення в Україні] // Дневник. – Sofia, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.dnevnik.bg/video/svobodna-evropa/2021/10/07/4262120-200-dolara-cenata-na-falshiv-vaksinacionen-pasport-v/>.

В Україні порушено понад 30 кримінальних справ за підроблені паспорти щеплень. Нещодавно поліція затримала лікаря, якого звинувачують у продажі сертифікатів за 200 дол. Влада розглядає можливість припинення фінансування клінік, які видали фальшиві паспорти, а також збільшення штрафів. Наразі покарання за фальшивий документ у країні передбачає до шести років позбавлення волі.

***

СБУ «накрила» ділків, які підробляли COVID-документи для заробітчан // Українська газета в Італії. – Рим, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.gazetaukrainska.com/>.

Згідно з повідомленнями СБУ, на Буковині затримано злочинну групу, яка налагодила підробку і збут COVID-документів для заробітчан, необхідних для безперешкодного перетину кордону. Організували групу троє чернівчан навесні цього року. Для своїх потреб вони навіть орендували офіс. Як зазначається, ділки підробляли довідки про відсутність коронавірусної інфекції, свідоцтва про вакцинацію міжнародного зразка і навіть договори з іноземними роботодавцями.

***

Harding, Luke. Biden meets Kenyatta as Pandora papers leak swirls around world leaders [Байден зустрічається з Кеніятою, коли документи Pandora Papers викривають світових лідерів] / L. Harding // The Guardian. – London, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/news/2021/oct/14/biden-meets-kenyatta-as-pandora-papers-leak-swirls-around-world-leaders>.

Президент України В. Зеленський і його соратники можуть бути причетні до переведення 40 млн дол. від структур, пов'язаних з олігархом І. Коломойським. У 2019 р. під час передвиборчої президентської кампанії з'явилася інформація про те, що навесні 2012 р. «кварталівці» зареєстрували понад десять фірм на Британських Віргінських островах, Белізі й на Кіпрі. Серцем схеми стала фірма Maltex Multicapital Corp, яка була поділена порівну між фірмами В. Зеленського, братами Сергієм і Борисом Шефірами та сценаристом студії «Квартал 95» А. Яковлєвим. Лідер «Європейської Солідарності» П. Порошенко вважає, що Україна як держава опинилася під ударом через «корупційні злочини» В. Зеленського. У «Слuzі народу» пригадали П. Порошенку його діяльність в уряді М. Азарова, коли експрезидент фігурував у витокі панамських документів 2016 р. Національне агентство України з питань запобігання корупції перевіряє офіційні декларації про майно В. Зеленського та його давнього друга І. Баканова.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Голод, Ігор. Авторитарний президент потребує слухняного спікера парламенту / І. Голод // Міст. – Торонто, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/policy/avtorytarnyj-prezydent-potrebuje-sluhnyanoho-spikera-parlamentu/>.

Верховна Рада України запустила процедуру відкликання Д. Разумкова з посади спікера парламенту. Процедура розпочалася за поданням голови фракції «Слуга народу» Д. Арахамії. «Слуги народу» спрогнозували голоси за відставку Д. Разумкова.

***

Szozzyn, Ruslan. Ukraina: Nieposluszny szef parlamentu zdymisjonowany [Україна: Неслухняний глава парламенту звільнений] / R. Szozzyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/swiat/art18994191-ukraina-nieposluszny-szef-parlamentu-zdymisjonowany>.

Голову Верховної Ради України Д. Разумкова звільнили, тому що він був недостатньо лояльний до Президента України. 284 з 460 українських парламентарів підтримали його звільнення. Вісімнадцять депутатів від правлячої фракції «Слуга народу» не підтримали, утрималися або не прийшли до пленарного залу. Тож голоси політичної партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко та ще двох невеликих груп, які голосували на користь правлячої партії, допомогли. Проросійська «Опозиційна платформа – За життя» та опозиційна «Європейська Солідарність» колишнього Президента України П. Порошенка були проти.

***

Президент Украины ветировал закон о легализации криптовалют [Президент Украины ветоував закон про легалізацію криптовалюти] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/1008/c31519-9904234.html>.

Президент України В. Зеленський повернув до Верховної Ради прийнятий Закон «Про віртуальні активи», який встановлює в Україні механізм правового регулювання сфери віртуальних активів, і запропонував внести в документ певні зміни. В. Зеленський виступив проти створення нового органу виконавчої влади для регулювання ринку віртуальних активів, оскільки це потребує значних витрат держбюджету. Він пропонує покласти функції регулятора на Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

***

В Украине отправлен в отставку спикер парламента [В Україні відправлено у відставку спікера парламента] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 09.10. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/1009/c31519-9904815.html>.

Верховна Рада України відкликала Д. Разумкова з посади спікера парламента. Президент України В. Зеленський заявив, що у партії «Слуга народу» є «мільйон питань» до спікера. Зокрема, Д. Разумков не підтримав позицію партії щодо боротьби з олігархами. Голова партії «Слуга народу» О. Корнієнко повідомив, що партія ініціювала відставку глави парламента не тільки з політичних причин, а й через порушення Д. Разумковим регламенту ВРУ.

***

Trubetskoy, Denis. Aufstrebend [Прагне] / D. Trubetskoy // Neues Deutschland. – Berlin, 2021. – 10.10. – Режим доступу : <https://www.nd-aktuell.de/artikel/1157468.ukraine-aufstrebend.html?sstr=ukraine>.

Український журналіст для німецьких ЗМІ Д. Трубецької вважає, що відставка глави парламента Д. Разумкова за ініціативи урядової фракції за грубе порушення регламенту ВРУ – це не поразка, а, насамперед, сходінка у великій політиці для експікера.

***

Новым спикером Верховной Рады Украины стал Р. Стефанчук [Новим спікером Верховної Ради України став Р. Стефанчук] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/1011/c31519-9905367.html>.

Верховна Рада України обрала новим спікером парламенту Р. Стефанчука, який із серпня 2019 р. обіймав посаду першого віцеспікера. З травня 2019 р. Р. Стефанчук був представником Президента України в парламенті. Попередній спікер ВРУ Д. Разумков був відправлений у відставку з ініціативи пропрезидентської партії «Слуга народу», членом якої він є. Д. Разумкова звинуватили в небажанні підтримувати позицію партії з ряду важливих питань і порушенні регламенту ВРУ.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА

Zelenskiy, Donbas cephesini ziyaret etti [В. Зеленський відвідав фронт на Донбасі] // Star. – Istanbul, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/zelenskiy-donbas-cepbesini-ziyaret-etti-haber-1659790/>.

З нагоди Дня захисника України, який відзначається 14 жовтня з 2014 р., Президент України В. Зеленський відвідав передові позиції Збройних сил України в зоні проведення Операції Об'єднаних сил.

ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ

Fábik, Tibor. Elárverezik azt a tókioi aranyat, amelyhez nagyon közel voltunk [Вони продають на аукціоні токійське золото, до якого ми були дуже близькі] / T. Fábik // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/sport/2021/10/elarverezik-azt-a-tokioi-aranyat-amelyhez-nagyon-kozel-voltunk>.

Борець греко-римського стилю Ж. Беленюк, який від України став єдиним олімпійським чемпіоном у Токіо-2020, вирішив розпрощатися зі своєю золотою медаллю. Чемпіон, який наразі є депутатом ВРУ, планує провести аукціон щодо передачі виручених коштів на благодійну допомогу хворим дітям.

ЕКОНОМІКА

D'Anieri, Andrew. Southern Ukraine's Bessarabia is poised for a regional revival [Бессарабія на Півдні України готова до регіонального відродження] / A. D'Anieri // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/southern-ukraines-bessarabia-is-poised-for-a-regional-revival/>.

На думку експерта Атлантичної ради Е. Д'Аньєри, Бессарабія на Південному Заході України фізично ізольована від решти країни і часто не помічається у національній політиці, але нині зазнає регіонального відродження. Поєднання міжнародних інвесторів, місцевих ініціатив і проєктів регіонального розвитку з сусідніми Румунією і Молдовою дозволило вдихнути нове життя в економіку. На думку автора статті, українські офіційні особи і міжнародні партнери країни повинні інвестувати в економічний розвиток Бессарабії через її величезний потенціал для зростання, а не просто як засіб безпеки.

***

Chernyshov, Oleksii. Ukraine hopes industrial parks can attract international investors [Україна сподівається, що індустріальні парки можуть залучити міжнародних інвесторів] / O. Chernyshov // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-hopes-industrial-parks-can-attract-international-investors/>.

Стаття міністра розвитку територій і спільнот України О. Чернишова присвячена ініціативі щодо створення мережі з 25 флагманських індустріальних парків по всій країні, що може допомогти Україні реалізувати свій потенціал за рахунок розвитку нових галузей та інноваційних проєктів. Президент України В. Зеленський підписав низку поправок до законодавства України щодо індустріальних парків, які сприяли спрощеній процедурі запуску і розвитку нових проєктів в індустріальних парках.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Sych, Vitaliy. Want to assess Ukraine's progress? Look at Belarus [Хочете оцінити прогрес України? Подивіться на Білорусь] / V. Sych // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/want-to-assess-ukraines-progress-look-at-belarus/>.

На думку видавця журналу NV Magazine В. Сича, в сучасній Україні засоби масової інформації стали визнаним інститутом поряд з виконавчою, законодавчою та судовою гілками влади. На думку В. Сича, найкращий спосіб оцінити прогрес України на пострадянському просторі – це порівняти свободу ЗМІ країни та молоду демократію з авторитарним середовищем у сусідніх Білорусі та Росії. Автор статті наголошує, що менш ніж за 20 років Україна пережила зародження демократичної держави.

ІСТОРІЯ

Ukraine's Holocaust center names Nazi Babi Yar killers [Меморіальний центр Голокосту в Україні назвав убивць-нацистів євреїв у Бабиному Яру] // The Independent. – London, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/ukraine-jews-nazi-kyiv-frankwalter-steinmeier-b1933328.html>.

В Україні тривають заходи до 80-х роковин трагедії у Бабиному Яру. Щоб встановити кожного, хто був причетний або брав безпосередню участь у розстрілах євреїв у Бабиному Яру, Меморіальний центр Голокосту створив наукову робочу групу. Її учасники встановили не тільки факт, що сотні німецьких солдатів, поліцейських особового складу СС були причетні до розстрілів у Бабиному Яру, а й відкрили світові імена перших 159 нацистів, які брали участь у вбивстві. Шостого жовтня у Києві пам'ять загиблих у Бабиному Яру вшанують Президент України В. Зеленський, президенти Ізраїлю та ФРН, голови парламентів Австрії, Чехії, Швеції, Словаччини, Польщі, Грузії.

***

Hiding spots used by Jews during Nazi Holocaust discovered in sewers of Ukrainian city [У каналізації українського міста виявлено сховища, які використовували євреї під час нацистського Голокосту] // The Independent. – London, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-sewers-jews-nazi-holocaust-b1933097.html>.

Троє львівських дослідників підземної річки Полтва спустились до каналізації протягом року, щоб знайти схованку євреїв у роки Голокосту. Їхня знахідка стала несподіванкою, бо віднайшли точне місце, де 14 місяців переховувалась група євреїв. До сьогодні було відоме те місце, звідки у дворику на площі Соборній у липні 1944 р.

вилізли євреї з каналізації. Серед них родина Хігерів. Допомагали євреям троє працівників міських каналізаційних мереж, ризикуючи власним життям.

***

Izraelio prezidentas išvyko į Ukrainą pagerbti Holokausto aukų atminimą [Президент Ізраїлю відвідав Україну, щоб вшанувати пам'ять жертв Голокосту] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/05/news/izraelio-prezidentas-isvyko-i-ukraina-pagerbti-holokausto-auku-atminima-20970558>.

Президент Ізраїлю І. Герцог прибув до Києва для участі в пам'ятних заходах до 80-х роковин трагедії в Бабиному Яру на запрошення Президента України В. Зеленського.

***

Izraelio prezidentas išvyko į Ukrainą pagerbti Holokausto aukų atminimą [Президент Ізраїлю відвідав Україну, щоб вшанувати пам'ять жертв Голокосту] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/05/news/izraelio-prezidentas-isvyko-i-ukraina-pagerbti-holokausto-auku-atminima-20970558>.

Президент Ізраїлю І. Герцог прибув до Києва для участі в пам'ятних заходах до 80-х роковин трагедії Бабиного Яру. Президент України В. Зеленський, який запросив його на церемонію, під час візиту до Бабиного Яру наголосив, що трагедія «ніколи не повинна повторитися».

***

Varenikova, Maria. A Tech-Savvy Holocaust Memorial in Ukraine Draws Critics and Crowds [Технічно підкований меморіал жертвам Голокосту в Україні приваблює критиків і відвідувачів] / M. Varenikova // The New York Times. – New York, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2021/10/05/world/europe/ukraine-holocaust-babyn-var.html?searchResultPosition=1>.

Оскільки Україна відзначає 80-ту річницю масових розстрілів під час Другої світової війни в Бабиному Яру, продумана в Інтернеті реклама, сучасні художні інсталяції та методи залучення аудиторії, зокрема такі, як онлайн-ігри, стали невід'ємною частиною оновлення пам'яті про Голокост. Організатори дійшли висновку, що більш сучасна презентація приверне більше людей.

***

Zimmermann, Niklas. «Wer in meinem Land weiß vom Holocaust durch Kugeln?» [«Хто в моїй країні знає про Голокост за допомогою куль?»] / N. Zimmermann // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/holocaust-steinmeier-ruft-in-babyn-jar-zum-ns-gedenken-auf-17572789.html>.

Федеральний президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр відвідав меморіали жертв Корюківської трагедії та Бабиного Яру. У Києві під час пам'ятних заходів до 80-х роковин трагедії в Бабиному Ярі він нагадав про злочини Німеччини у Другій світовій війні та закликав до інтенсивнішого згадування цих подій. За його словами, в пам'яті

німців події часів Голокосту, які відбувалися на території України, мають неналежне місце.

***

Khromeychuk, Olesya. Ukraine seeks peace with the past [Україна шукає миру з минулим] / O. Khromeychuk // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-seeks-peace-with-the-past/>.

Директорка Українського інституту в Лондоні О. Хромейчук в статті коментує відзначення в Україні 80-х роковин подій в Бабиному Ярі, де всього за два дні у вересні 1941 р. було вбито понад 33 тис. євреїв. Автор зауважує, щоб примиритися з минулим, Україна повинна продовжувати розвивати інструменти відповідального і делікатного поминання, це прокладе шлях до більш сильної України.

***

Wie Kiew mit der Erinnerung an das größte Massaker der Shoah ringt [Як Київ бореться за пам'ять про найбільшу різанину Голокосту] // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.tagesspiegel.de/kultur/36-stunden-mehr-als-33-000-opfer-wie-kiew-mit-der-erinnerung-an-das-groesste-massaker-der-shoah-ringt/27685144.html>.

В Україні вшанувли пам'ять жертв Голокосту в Бабиному Яру, що стався 80 років тому. На церемонії були присутні президент Ізраїлю Д. Герцог та федеральний президент Ф.-В. Штайнмаєр. Перший меморіал, встановлений у 1976 р. у стилі соцреалізму, вшановує пам'ять загиблих але не згадується, що це були переважно євреї. Лише з проголошенням незалежності України у 1991 р. це поступово змінилося. За останні чотири роки розроблено проєкт Меморіального центру в Бабиному Яру в Києві для увічнення пам'яті жертв Голокосту. Але його критикують і з невдоволенням сприйняли призначення на посаду директора Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр» російського режисера І. Хржановського.

***

Holm, Kerstin. Holocaust mit Kugeln [Голокост з кулями] / K. Holm // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/debatten/das-ukrainische-massengrab-von-babyn-jar-als-gedenkstaette-17578537.html>.

На церемонії вшанування пам'яті загиблих у Бабиному Ярі, відкритій Президентом України В. Зеленським, були присутні президент Ізраїлю Д. Герцог та президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр.

***

Nordlinger, Jay. An American general, &c. [Американський генерал тощо] / J. Nordlinger // National Review. – NewYork, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://www.nationalreview.com/2021/10/an-american-general/>.

Президенти України, Ізраїлю та Німеччини взяли участь у заході, присвяченому 80-м роковинам трагедії у Бабиному Яру, де нацисти протягом двох днів, 29 та 30 вересня, розстріляли понад 33 тис. осіб, переважно євреїв.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Богданова, Милена. Програма мисли за подобряване качеството на живот на хората [Програма передбачає покращення якості життя людей] / М. Богданова // Факти. – Sofia, 2021. – 02.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/617474-programa-misli-za-podobravane-kachestvoto-na-jivot-na-horata>.

Під час виїзного засідання фракції «Слуга народу» Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль презентував народним депутатам оновлену Програму діяльності уряду. У Програму, за його словами, увійшли спільні напрацювання урядовців, парламентарів і представників Офісу Президента, а також понад 500 залучених експертів.

***

Tregubov, Victor. Old problems threaten Ukraine's new Bureau of Economic Security [Старі проблеми загрожують новому Бюро економічної безпеки України] / V. Tregubov // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/old-problems-threaten-ukraines-new-bureau-of-economic-security/>.

Кабінет Міністрів України утворив Бюро економічної безпеки. Бюро було задумане як зонтичний орган для розслідування всіх видів економічних злочинів і повинно служити платформою для конструктивного діалогу між державою і бізнес-спільнотою. При ефективному проведенні ця реформа може значно поліпшити бізнес-середовище в Україні.

КІБЕРТЕРОРИЗМ

Untersinger, Martin. Rançongiciels : deux hommes arrêtés lors d'une opération de police en Ukraine [Програми-вимагачі: двоє чоловіків заарештовані під час операції поліції в Україні] / M. Untersinger // Le Monde. – Paris, 2021. – 06.10. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/pixels/article/2021/10/05/ranconiciels-un-homme-arrete-lors-d-une-operation-de-police-en-ukraine_6097162_4408996.html.

Співробітники Національної поліції України заарештували 25-річного чоловіка, підозрюваного в причетності до діяльності однієї з основних різновидів програм-вимагачів, назви яких не розголошуються. У рамках цієї операції були задіяні також агенти ФБР, Європолу та Інтерполу. Програми-вимагачі – це шкідливі програми, які хакери впроваджують у корпоративні мережі, щоб вивести їх з ладу, перш ніж вимагати викуп, іноді в десятки мільйонів євро.

***

Renz würdigt Ermittlungserfolg gegen Anlagebetrug [Ренц визнає успішні розслідування проти інвестиційного шахрайства] // Die Welt. – Berlin, 2021. – 10.10. – Режим доступу : <https://www.welt.de/regionales/mecklenburg-vorpommern/article234350942/Renz-wuerdigt-Ermittlungserfolg-gegen-Anlagebetrug.html?icid=search.product.onsitesearch>.

Міністр внутрішніх справ Мекленбурга-Західної Померанії Т. Ренц визнав останні успіхи розслідування у боротьбі з шахрайством з інвестиціями як позитивний приклад міжнародного поліцейського співробітництва. Євроюст, Європол та інші партнери беруть участь у цьому процесі. Міжнародна група слідчих опублікувала першу інформацію про масштабну операцію в кількох країнах. У Болгарії, Нідерландах, Україні та на Кіпрі обшукали кілька об'єктів за підозрою в

комерційному шахрайстві та заслухали свідків. Шахраї пропонували фінансові операції через різні інтернет-платформи.

***

S Korea seeks Interpol notice for two cyber gang leaders [Північна Корея вимагає від Інтерполу повідомлення про двох лідерів кібергруп] // The Independent. – London, 2021. – 15.10. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/seoul-interpol-police-kremlin-kyiv-b1938910.html>.

Південна Корея заявила, що попросила Інтерпол про допомогу в затриманні двох іноземців, які, як стверджується, відіграли провідну роль у кібератаках та масштабних вимаганнях, націлених на південнокорейські та американські компанії. Влада Південної Кореї публічно не оприлюднила імена та додаткової інформації про двох підозрюваних, щодо яких вони вимагали повідомлення Інтерполу – за винятком того, що один є громадянином України.

КРИМ

Уряд ухвалив стратегію деокупації Криму // Гомін України. – Торонто, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <http://www.homin.ca/news.php/news/24266/group/5>.

Кабінет Міністрів України на засіданні 29 вересня затвердив план заходів щодо реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Криму. Ухвалений Кабміном план передбачає здійснення систематичного моніторингу та документування порушень Росією як державою-окупантом прав і свобод людини й законних інтересів громадян України та юридичних осіб в окупованому Криму, а також гуманітарного права, зокрема зміни державою-окупантом демографічного складу населення тимчасово окупованих територій.

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Бодняк, Олександра. Іспит із української не склали 15 % чиновників / О. Бодняк // Міст. – Торонто, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/society/ispyt-iz-ukrajinskoji-ne-sklaly-15-chynovnykiv/>.

Голова Національної комісії зі стандартів державної мови О. Демська повідомила, що іспит на володіння українською мовою для чиновників не змогли скласти в середньому 15 % учасників. Вона вважає, що це нормальний показник для країни, де відбувається перехід від однієї мовної норми до іншої. Посадовиця додала, що ті, хто не склав іспит, не зможуть працювати на державній службі, а охочих усе ж скласти його відправили на чотиримісячні курси української мови.

НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ

Trubetskoy, Denis. Der erste Schritt [Перший крок] / D. Trubetskoy // Neues Deutschland. – Berlin, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.nd-aktuell.de/artikel/1157172.ukraine-konflikt-der-erste-schritt.html?sstr=ukraine>.

З 1 жовтня 2021 р. митний контроль між самопроголошеними ЛНР і ДНР буде скасовано. Сепаратисти обіцяють, що економічне об'єднання створить до 70 тис. нових робочих місць у збіднілому регіоні. Крім того, є надія, що середня зарплата зросте до еквівалента 415 євро.

***

Separatistický východ Ukrajiny hlásí přetížené zdravotnictví kvůli koronaviru [Сепаратистський схід України повідомляє про перевантаження медичної допомоги через коронавірус] // DenikN. – Praha, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://denikn.cz/minuta/726589/>.

Підтримувана Росією влада сепаратистів на сході України оголосила про найвищий щоденний приріст випадків зараження коронавірусом з початку спалаху пандемії. Тести в самопроголошеній ДНР за останні 24 год. показали зараження 10 тис. осіб. Сусідній регіон – так звана ЛНР – повідомляє про аналогічно напружену епідемічну ситуацію. Система охорони здоров'я в регіоні перевантажена і влада попросила Росію про допомогу. Українська влада стверджує, що не може допомогти регіонам, оскільки немає доступу до них.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Ukraina įvedė privalomą skiepimą mokytojams [В Україні запровадили обов'язкову вакцинацію вчителів] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/07/news/ukraina-ivede-privaloma-skiepijima-mokytojams-21003728>.

Україна заявила, що вакцинація проти COVID-19 буде обов'язковою для вчителів та деяких урядовців, оскільки країна стикається зі зростанням кількості інфекцій та повільними щепленнями. Влада намагається переконати скептично налаштованих людей зробити щеплення.

***

Sydney readies for 'freedom day' after long lockdown [Сідней готується до «дня свободи» після тривалого карантину] // The News. – Islamabad, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/898433-sydney-readies-for-freedom-day-after-long-lockdown>.

Україна розпорядилася про обов'язкові покарання для вчителів та деяких державних службовців у зв'язку з відмовою від щеплень від COVID-19, оскільки в країні поширюється захворювання. Україна спочатку боролася з нестачею вакцин, а нині веде важку битву, щоб переконати скептично налаштоване населення вакцинуватися.

***

Vos 14 proc. ukrainiečių pasiskiepijo nuo COVID-19: priežastis gali slypėti šalies istorijoje [Лише 14 % українців щеплені проти COVID-19: причина може критися в історії країни] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 10.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/10/news/vos-14-proc-ukrainieciu-pasiskiepijo-nuo-covid-19-priezastis-gali-slypeti-salies-istorijoje-21007437>.

В Україні за останні тижні зросла кількість випадків захворювання і випадків смерті від COVID-19. В Україні вакциновано лише 14 % її населення. Велика кількість українців скептично ставляться до вакцинації. П. Федорченко-Кутуєв, голова кафедри соціології Київського інституту Ігоря Сікорського відзначив загальну недовіру до уряду та його інститутів.

***

Ukrajnában felfüggesztik az oltatlan pedagógusok munkaviszonyát [В Україні припиняється працевлаштування нещеплених вчителів] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/10/ukrajnaban-felfuggesztik-az-oltatlan-pedagogusok-munkaviszonyat>.

Згідно з наказом міністра охорони здоров'я України В. Ляшка, вчителі будуть або відсторонені від роботи, або будуть вакцинуватися. Міністр нагадав, що освітяни також належать до категорії професій, вакцинація яких є обов'язковою.

***

Belam, Martin. Covid news live: Russia death toll breaks records again; US set to open land borders [Нові новини в прямому ефірі: кількість загиблих в Росії знову б'є рекорди; США мають намір відкрити сухопутні кордони] / M. Belam // The Guardian. – London, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/live/2021/oct/13/covid-news-live-us-set-to-open-land-borders-bali-prepares-to-welcome-back-tourists?page=with:block-616677398f08880f7f054a80>.

В Україні щодня зростає кількість хворих та випадків смертей від COVID-19. Станом на 11.10. зареєстровано 471 смертей від коронавірусу, свідчать дані Міністерства охорони здоров'я. Це означає, що країна наближається до рекордної щоденної кількості смертей 481, про яку повідомлялося 7 квітня. Кількість нових щоденних коронавірусних інфекцій в Україні, населення якої становить 41 млн осіб, також зросла за останні кілька тижнів. В Україні за минулу добу зареєстровано 16 309 нових випадків коронавірусу.

***

Петоров, Ангел. Коронавирусът по света: Жертвите в Русия наближават 1000 на ден, дельт на ваксинираните остава малък [Коронавірус у всьому світі: кількість жертв у Росії наближається до 1000 на день, частка вакцинованих залишається невеликою] / А. Петоров // Дневник. – Sofia, 2021. – 13.10. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/10/13/4264525_koronavirusut_po_sveta_jertvite_v_rusiia_nablijavat/.

Станом на 13.10. Міністерство охорони здоров'я України оголосило про смерть 471 людини від COVID-19. Смертність від коронавірусу в країні була вищою лише 7 квітня цього року – 481. За останні тижні кількість нових випадків зараження в Україні також зросла. Міністерство охорони здоров'я оголосило про понад 16300 підтверджених випадків за останні 24 год. (на 13.10). З початку пандемії в Україні з населенням 41 млн чоловік заражено 2,59 млн. За цим показником країна посідає 19 місце у світі. Кількість загиблих наближається до 60 тис.

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Dunda, György. Ukrajna kezd magára maradni a problémáival [Україна починає залишатися наодинці зі своїми проблемами] / G. Dunda // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/10/ukrajna-kezd-magara-maradni-a-problemaival>.

На думку директора Carpathian True Word Д. Дунди, з прийняттям антиолігархічного закону, який викликав чимало суперечок у суспільному житті, почалася «внутрішньополітична осінь в Україні». З словами Д. Дунди, зростає

напруженість між провладною більшістю, що підтримує В. Зеленського, та законодавчою владою. Експерти кажуть, що незабаром можуть звільнити кількох міністрів.

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Trusewicz, Iwona. Male zapasy gazu na Ukrainie [Малі запаси газу в Україні] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://energia.rp.pl/gaz/art18981711-male-zapasy-gazu-na-ukrainie>.

Україна призупинила закачування природного газу у свої підземні сховища, хоча вони заповнені лише на 60 %. Причиною може бути дорогий газ та відсутність транзиту до Угорщини. За даними національного оператора українських сховищ газу «Укртрансгаз», із 7 год. ранку 4 жовтня добові обсяги закачування газу дорівнюють нулю. У підземних сховищах станом на 4 жовтня перебуває 18,875 млрд куб. м газу, тобто майже на 48 % менше, ніж рік тому.

***

Ukraina nepasiduoda: neketina derėtis su Rusija dėl tiesioginio dujų tiekimo, užteks savų rezervų [Україна не здасться: не має наміру вести переговори з Росією щодо прямого постачання газу, її власних запасів вистачить] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2021/10/05/news/ukraina-nepasiduoda-neketina-deretis-su-rusija-del-tiesioginio-duju-tiekimo-uzteks-savu-rezervu-20971639>.

Згідно з повідомленням Прем'єр-міністра Д. Шмигала, Україна не планує вести переговори про нову угоду щодо прямого постачання природного газу з Росією. Остання двостороння угода закінчилася в кінці 2019 р. і жодна нова не була підписана.

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

Mushrooms in Germany are still contaminated by Chernobyl radiation [Гриби в Німеччині все ще забруднені радіацією з Чорнобиля] // The New York Post. – New York, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://nypost.com/2021/10/08/german-mushrooms-still-contaminated-by-chernobyl-radiation/>.

Згідно з даними німецького Федерального управління з питань захисту прав споживачів та безпеки харчових продуктів (BVL), близько 95 % зразків диких грибів, зібраних у Німеччині за останні шість років, усе ще виявляли радіоактивне забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи 1986 р., хоча і не перевищувало законодавчих норм. Підвищені концентрації ізотопів цезію-137 та цезію-134, що мають характерну ознаку вибуху на Чорнобильській АЕС, були виявлені на півдні Німеччини. Чорнобильський реактор, розташований на території України, викинув в атмосферу тонни ядерних відходів, поширюючи радіоактивність континентом та спричиняючи стрибок захворювання на рак у найближчому регіоні.

***

Джамбазов, Денис. Почина първият и единствен директор на Чернобил [Помер перший і єдиний директор Чорнобиля] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/620752-pochina-parviat-i-edinstven-direktor-na-chernobil>.

Перший і єдиний директор Чорнобильської АЕС В. Брюханов помер на 85-му році життя. Він був першим і єдиним директором заводу за роки його роботи до 1986 р. В. Брюханов був звільнений після вибуху АЕС у квітні 1986 р. На думку багатьох експертів, аварія на Чорнобильській АЕС є однією з причин розпаду Радянського Союзу. У роки холодної війни та в сучасній Росії такі інциденти трималися в таємниці, щоб не зіпсувати міф про безпеку в Радянському Союзі.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Le maïs en baisse dans un marché peu mouvementé [Ціни на кукурудзу йдуть на спад на м'явому ринку] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.lefigaro.fr/flash-eco/le-mais-en-baisse-dans-un-marche-peu-mouvemente-20211012>.

Ціни на кукурудзу знизилися, а ціни на пшеницю коливалися на європейському ринку, за кілька годин до публікації американського щомісячного звіту Wasde про прогнози запасів та виробництва. Незважаючи на невелике падіння на Euronext, ціни на кукурудзу залишаються низькими, що є наслідком затримки збиральних майданчиків у Франції та Україні. Напруження також підживлюється побоюваннями щодо нестачі добрив у контексті зростання витрат на енергію. Оцінка врожаю російської пшениці була трохи переглянута і збільшена до 75,5 млн т. аналітиком SovEcon, що також знизило оцінку врожаю української кукурудзи до 38,4 млн т. через нижчі врожаї, ніж очікувалося.

СПОРТ

Ковачев, Павел. Владимир Кличко направи интерес коментар за Усик и Джошуа [В. Кличко прокоментував бій О. Усика та Е. Джошуа] / П. Ковачев // Факти. – Sofia, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/sport/617276-vladimir-klichko-napravi-interes-komentar-za-usik-i-djoshua>.

Колишній чемпіон світу в суперважкій вазі В. Кличко поспілкувався з співвітчизником О. Усиком, який переміг британця Е. Джошуа, отримавши пояси IBF, WBA і WBO та став першим чемпіоном світу в суперважкій вазі з України після братів Кличко.

***

Mondial-2022: un oeil sur Finlande-Ukraine pour les Bleus [Мундіаль-2022: погляд на матч Фінляндія – Україна для «синіх»] // L'Obs. – Paris, 2021. – 09.10. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/topnews/20211009.AFP3415/mondial-2022-un-oeil-sur-finlande-ukraine-pour-les-bleus.html>.

Пропускаючи тур через участь у фіналі Ліги націй, Франція дистанційно слідкуватиме за поєдинком між Фінляндією та Україною, які будуть змагатися за квиток на Чемпіонат світу-2022, під час сьомого дня кваліфікації. На вершині групи D наразі з 12 очками перебуває Франція, яка буде 9 жовтня дивитися матч у Гельсінкі між двома своїми переслідувачами – Фінляндією та Україною. Дві команди набрали по п'ять очок, але зіграли менше, ніж французи. У разі сприятливих результатів від переслідувачів, перемога «синіх» 13 листопада проти Казахстану, нинішнього аутсайдера групи, або 16-го числа у Фінляндії забезпечить їхню кваліфікацію.

***

Ковачев, Павел. Україна с първа победа в квалификациите за Мондиал 2022 [Україна з першою перемогою у кваліфікації до Чемпіонату світу 2022 року] / П. Ковачев // Факти. – Sofia, 2021. – 09.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/sport/619603-ukraina-s-parva-pobeda-v-kvalifikaciite-za-mondial-2022>.

У Гельсінкі завершився матч відбіркового циклу на Чемпіонат світу з футболу між збірними Фінляндії та України. Україна в як гість обіграла Фінляндію з рахунком 2:1 і записала першу перемогу у кваліфікаційній групі D до Чемпіонату світу 2022 р. Це також перша перемога О. Петракова на посаді головного тренера національної збірної України з футболу.

***

Fury defeats Wilder with 11th round knockout to retain WBC title [Ф'юрі переміг Уайлдера нокаутом в 11-му раунді і зберіг титул WBC] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 10.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/sports/fury-defeats-wilder-with-11th-round-knockout-to-retain-wbc-title/news>.

Британський чемпіон з боксу Т. Ф'юрі зберіг свій титул за версією WBC у суперважкій вазі, здобувши перемогу в 11-му раунді над Д. Уайлдером зі США. Українець О. Усик володіє трьома іншими титулами, і переможець бою між ними стане першим безперечним чемпіоном у суперважкій вазі з часів Л. Льюїса. Однак цей бій, можливо, доведеться почекати, оскільки британець Е. Джошуа заявив про матч-реванш проти О. Усика, який переміг його і взяв пояси WBA, WBO, IBF і IBO.

***

Кениец спечели Софийския марафон [Кенієць переміг на Софійському марафоні] // Дневник. – Sofia, 2021. – 10.10. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sport/2021/10/10/4263469_keniec_specheli_sofiiskia_maraton/.

У Болгарії пройшов 38-й Софійський марафон, у якому брали участь і українські спортсмени. Зокрема, Богдан Семенович та Наталія Семенович стали чемпіонами, подолавши відстань у 21 км.

***

Кичуков, Симеон. Роналдо вдъхнови Португалия с 58-ия си хеттрик, Англия стъпи накриво [К. Роналду надихнув Португалію своїм 58-м хеттриком, Англія виступила «криво»] / С. Кичуков // Дневник. – Sofia, 2021. – 13.10. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sport/2021/10/13/4264539_ronaldo_vduhnovi_portugaliia_s_58-ia_si_hettrik/.

Португалія серйозно збільшила свої шанси вийти безпосередньо на Чемпіонат світу з футболу 2022 р. після вагомій перемоги над Люксембургом 5:0. Команда з Боснії та Герцеговини під керівництвом І. Петева закінчила з рахунком 1:1 з Україною у групі D.

СУДОВА ВЛАДА

Zhernakov, Mykhailo. Ukraine's President Zelenskyu must prove he is serious about judicial reform [Президент України Зеленський повинен довести, що він серйозно ставиться до судової реформи] / М. Zhernakov // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-president-zelenskyu-must-prove-he-is-serious-about-judicial-reform/>.

На думку голови правління Фондації DEJURE М. Жернакова, репутація Президента України В. Зеленського як реформатора залежить від його здатності виконувати обіцянки трансформувати дискредитовану українську судову систему та досягти прориву у верховенстві права в країні. Автор констатує, що нині українські суди займають нижні позиції в рейтингу суспільної довіри. На думку голови правління Фонду DEJURE М. Жернакова, судова реформа в Україні може бути успішною тільки в тому випадку, якщо вона буде реалізована комплексно, зокрема, це означає реформування Вищої ради юстиції й очищення її від членів, підозрюваних у корупції, а також стосується зміни порядку призначення суддів Конституційного Суду.

ТУРИЗМ

Lewicki, Martin. In Lwiw kommt der Kellner mit dem Flammenwerfer [У Львові офіціант приходять з вогнеметом] / M. Lewicki // Die Welt. – Berlin, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.welt.de/reise/nah/article234288896/Auf-Weltreise-In-der-Ukraine-hat-der-Kellner-einen-Flammenwerfer.html?icid=search.product.onsitesearch>.

Автор розповідає про свою подорож Україною – зі Львова через Одесу до Києва. У своїй статті він наголошує, що під час подорожі можна й забути, що за 1000 км на схід із 2014 р. ведеться громадянська війна і що проросійські ополченці воюють, щоб відокремити т. зв. ДНР і ЛНР.

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Jakóbiak, Wojciech. Prezydent Ukrainy namaścił Polaka z PGNiG do ekskluzywnej rady inwestycji [Президент України призначив поляка з PGNiG до ексклюзивної інвестиційної ради] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/prezydent-ukrainy-namascil-polaka-z-pgnig-do-ekskluzywnej-rady-inwestycji/>.

Президент України В. Зеленський ухвалив указ про зміну складу Національної інвестиційної ради. Зокрема, Президент вивів зі складу Нацради представника Польської державної нафтогазової компанії PGNiG S.A. в Україні І. Дерєка, президента Європейського банку реконструкції і розвитку О. Рено-Бассо, голову ради директорів холдингу VEON Limited Г. Газіна (Нідерланди), віцепрезидентку Європейського інвестиційного банку Т. Червинську.

***

Атанасова, Марія. Уволниха шеф на банка заради сбиване [За бійку звільнили керівника банку] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/618929-uvolniha-shef-na-banka-zaradi-sbivane>.

Наглядова рада державного «Укресімбанку» відсторонила, а не звільнила Є. Мецгера після нападу на журналістів програми «Схеми», щоб не платити йому компенсацію, поки йде внутрішнє розслідування інциденту. Згодом голова правління державного «Укресімбанку» Є. Мецгер вибачився за напад на журналістів програми «Схеми» під час запису інтерв'ю в будівлі банку.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА
ВІЙНА НА ДОНБАСІ

Putin, Merkel e Macron discutiram reanimação dos Acordos de Minsk [В. Путін, А. Меркель та Е. Макрон обговорили відродження Мінських угод] // *Correio da Manhã*. – Lisboa, 2021. – 10.10. – Режим доступу : https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/putin-merkel-e-macron-discutiram-reanimacao-dos-acordos-de-minsk?ref=Pesquisa_Destaques.

Президент Росії обговорив із канцлером Німеччини та президентом Франції відродження Мінських угод після того, як глава української держави попросив про допомогу в припиненні конфлікту на Сході України. За даними Кремля, учасники «всеосяжно обговорили тривожну ситуацію, що виникла внаслідок зупинки процесу вирішення внутрішнього конфлікту в Україні». За словами президента Росії, троє лідерів підкреслили важливість дотримання Мінських домовленостей 2015 р. як єдино можливої підстави для вирішення конфлікту і висловили готовність продовжувати координацію зусиль у рамках «нормандського формату».

***

France, Germany, Ukraine, Russia agree to ministerial-level meeting [Франція, Німеччина, Україна і Росія погоджуються на зустріч на рівні міністрів] // *Daily Sabah*. – Istanbul, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/france-germany-ukraine-russia-agree-to-ministerial-level-meeting>.

Лідери Німеччини і Франції провели телефонні переговори зі своїми українським та російським колегами, щоб вирішити тривалий конфлікт на Сході України і домовилися про зустріч своїх міністрів закордонних справ. Канцлерка Німеччини А. Меркель і президент Франції Е. Макрон поговорили з Президентом України В. Зеленським про виконання Мінських угод, спрямованих на мирне врегулювання конфлікту в Україні. В. Путін під час телефонної розмови звинуватив владу України в «завзятому ухиленні» від виконання домовленостей, досягнутих на мирних переговорах.

***

V. Putinas telefonu aptarė su A. Merkel ir E. Macronu padėti Ukrainoje [В. Путін обговорює ситуацію в Україні з А. Меркель і Е. Макроном у телефонному режимі] // *Lietuvos rytas*. – Vilniaus, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/11/news/v-putinas-telefonu-aptare-su-a-merkel-ir-e-macronu-padeti-ukrainoje-21039735>.

Президент Росії В. Путін провів телефонну розмову з канцлеркою Німеччини А. Меркель та президентом Франції Е. Макроном, щоб обговорити ситуацію в Україні. Обговорювалася тривожна ситуація щодо тупикової ситуації в процесі внутрішнього врегулювання конфліктів в Україні. Троє лідерів відзначили важливість виконання Мінських угод 2015 р. як безальтернативної основи врегулювання.

***

Rusijos, Prancūzijos ir Vokietijos ministrai gali greitai surengti susitikimą dėl Ukrainos [Міністри Росії, Франції та Німеччини незабаром зустрінуться в Україні] // *Lietuvos rytas*. – Vilniaus, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/12/news/rusijos-prancuzijos-ir-vokietijos-ministrai-gali-greitai-surengti-susitikima-del-ukrainos-21041240>.

Росія, Франція та Німеччина заявили, що їхні міністри закордонних справ можуть незабаром зустрітися, щоб обговорити конфлікт, що триває на Сході України. За даними Кремля, зустріч відбуватиметься за т. зв. форматом «нормандської четвірки», в якому зазвичай зустрічаються чиновники з Москви та Києва, а їхніми посередниками є Париж та Берлін. Однак у доповіді Кремля не вказано, чи приїде на зустріч український міністр. Тим не менш, Франція заявила, що на заході має бути присутнім представник від України.

***

Лидеры России, Германии и Франции по телефону обсудили ситуацию в Украине [Лідери Росії, Німеччини і Франції у телефонній розмові обговорили ситуацію в Україні] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/1012/c31519-9906160.html>.

Президент Росії В. Путін, канцлерка Німеччини А. Меркель і президент Франції Е. Макрон у телефонному режимі обговорили ситуацію в Україні. У повідомленні Кремля ідеться, що лідери трьох країн висловили стурбованість із приводу продовження внутрішньоукраїнського конфлікту, відзначили важливість реалізації Мінських угод як безальтернативної основи врегулювання, а також підкреслили зацікавленість у подальшій координації зусиль Росії, Німеччини і Франції в «нормандському форматі».

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Marszałkowski, Mariusz. Ukraina przedłużyła zakaz importu energii elektrycznej z Rosji i Białorusi [Україна продовжила заборону на імпорт електроенергії з Росії та Білорусі] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/ukraina-przedluzyla-zakaz-importu-energii-elektrycznej-z-rosji-i-bialorusi-2/>.

Українська влада продовжила заборону на імпорт електроенергії з країн, які не є членами Енергетичного співтовариства, тобто Росії та Білорусі, ще на місяць, до 1 листопада 2021 р. Таке рішення було прийняте на засіданні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). У комюніке НКРЕКП йдеться, що в майбутньому питання про продовження заборони на імпорт електроенергії з Росії та Білорусі буде вирішене в залежності від ситуації з накопиченням палива виробниками електроенергії «для належного проходження осінньо-зимового періоду».

***

ES paskelbė sankciją aštuoniems Rusijos piliečiams dėl kenkimo Ukrainos [ЄС вводить санкції проти восьми громадян Росії за підриг незалежності України] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/11/news/es-paskelbe-sankciju-astuoniems-rusijos-pilieciams-del-kenkimo-ukrainos-nepriklausomybei-21036673>.

Рада ЄС ухвалила рішення про включення ще восьми громадян Росії до списку санкцій «за підриг територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України». ЄС вводить санкції проти 185 фізичних та 48 юридичних осіб за порушення територіальної цілісності України. Про нові санкції було оголошено напередодні

зустрічі в Києві, в якій візьмуть участь голова Європейської ради Ш. Мішель, голова Єврокомісії У. фон дер Ляєн та Президент України В. Зеленський.

***

Boring, WarIs. Doomed To Fail? Russia's Stealth Su-57 Isn't Going Anywhere Soon [Приречені на провал? Російський Стелс Су-57 нікуди не дінеться] / W. Boring // *The National Interest*. – Washington, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://nationalinterest.org/blog/reboot/doomed-fail-russia%E2%80%99s-stealth-su-57-isn%E2%80%99t-going-anywhere-soon-194767>.

Аналітики «Вестерн» дійшли висновку, що російський винищувач компанії «Сухой» Су-57 п'ятого покоління навряд чи поступить на озброєння до 2027 р. Відстрочки, перевищення витрат та проблеми, пов'язані з дослідженнями та розробками, заважають проєкту. Програма Су-57 ніколи не була дійсно життєздатною. У поєднанні з драматичним крахом російської економіки внаслідок економічних санкцій Заходу після російського вторгнення в Україну негнучкість служби захисту користувачів UAC унеможливила реалізацію Су-57.

***

«Политико»: Байдн се отказва от нови санкции срещу «Северен поток 2» [Політика: Д. Байден відмовляється від нових санкцій проти «Північного потоку-2»] // *Дневник*. – Sofia, 2021. – 14.10. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/10/14/4265028_politiko_baidun_se_otkazva_ot_novi_sankcii_sreshtu/.

Білий дім не буде санкціонувати російський газопровід «Північний потік-2», поки Д. Байден є президентом США. Його позиція не змінилася в суперечці з такими сенаторами, як Т. Круз, які перешкоджають створенню посад у Держдепартаменті та міністерстві фінансів з метою заохочення Вашингтона до введення нових санкцій. Т. Круз хоче запровадити нові санкції проти будівництва газопроводу, який має доставляти газ до Німеччини через Балтійське море в обхід України.

***

Herszenhorn, David M.. EU too: Brussels gets mad at Ted Cruz [ЄС також: Брюссель сердиться на Теда Круза] / D. M. Herszenhorn // *POLITICO*. – Brussels, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/eu-too-brussels-also-hates-ted-cruz/>.

Адміністрація президента США Д. Байдена не збирається вводити санкції щодо газопроводу «Північний потік-2», як того домагається Конгрес і конкретно сенатор Т. Круз. Республіканці стурбовані тим, що проєкт може збільшити залежність Європи від російського газу і дасть Росії важелі для тиску на трансатлантичних союзників США, таких, як Україна.

***

Троценко, Людмила. Зеленський затвердив санкції за «вибори» в АРК та ОРДЛО / Л. Троценко // *Міст*. – Торонто, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/society/zelenskyj-zatverdyy-sanktsiji-za-vyborv-v-ark-ta-ordlo/>.

Президент України В. Зеленський зробив чинним рішення Ради національної безпеки й оборони України від 5 жовтня ц. р. про застосування персональних санкцій щодо 95 осіб, громадян України та Російської Федерації, причетних до виборів у

російську Державну думу в тимчасово окупованій Автономній Республіці Крим і окремих районах Донецької та Луганської областей.

***

Цонева, Йоана. Тед Круз пречи на назначаването на десетки посланици заради «Северен поток 2» [Тед Круз виступає проти призначення десятків послів «Північного потоку-2»] / Й. Цонева // Факти. – Sofia, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/620961-ted-kruz-prechi-na-naznachavaneto-na-desetki-poslanici-zaradi-severen-potok-2>.

Американський сенатор-республіканець Т. Круз заявив, що перешкоджатиме призначенню вищих державних службовців, якщо проти компанії «Північний потік-2» не будуть введені санкції. Т. Круз є одним із найбільш послідовних критиків газопроводу «Північний потік-2». Адміністрація Д. Байдена офіційно накладла санкції на оператора та його керівника, але припинила їх. Білий дім продовжує вважати, що газопровід є інструментом шантажу з боку Росії проти ЄС та України.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Kaleniuk, Daria. The EU must stop serving as a playground for corrupt Ukrainian oligarchs and officials [ЄС повинен припинити служити майданчиком для корумпованих українських олігархів та чиновників] / D. Kaleniuk // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/the-eu-must-stop-serving-as-a-playground-for-corrupt-ukrainian-oligarchs-and-officials/>.

На думку виконавчої директорки Українського антикорупційного центру Д. Каленюк, Європейська комісія повинна працювати зі сторонами-членами ЄС щодо недопущення українськими олігархами та іншими особами, підозрюваними у великій корупції, подорожувати у межах ЄС. Д. Каленюк вважає, якщо ЄС серйозно ставиться до того, щоб допомогти Україні досягти рішучого розриву з інституційною корупцією пострадянської доби, він також повинен припинити служити майданчиком для корумпованих українських олігархів та чиновників.

***

Trubetskoy, Denis. Partnerschaft ohne Alternative [Партнерство без альтернативи] / D. Trubetskoy // Neues Deutschland. – Berlin, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.nd-aktuell.de/artikel/1157504.ukraine-und-der-westen-partnerschaft-ohne-alternative.html?sstr=ukraine>.

Офіційно основним напрямом саміту Україна – ЄС у Києві 12 жовтня буде підписання парафірованої у 2013 р. угоди про спільний повітряний простір. Крім того, на зустрічі планується обговорити нові грошові виплати Україні як підтримку інфраструктурних проєктів. Але насправді, за словами автора, щорічна зустріч за закритими дверима насамперед стосується оцінки прогресу, якого Україна досягла за останній рік з точки зору ЄС. Незадовго до зустрічі український головний дипломат Д. Кулеба заявив, що послы з країн «Великої сімки», коментуючи та оцінюючи процес реформ в Україні, занадто сильно втручалися у внутрішню політику України. Основна проблема полягає в тому, що ЄС не має політичної волі запропонувати Україні перспективу членства. Президент України В. Зеленський вважає необґрунтованою критику повільного темпу реформ в Україні.

***

Schütz, Birger. Enttäuschte Erwartungen [Розчаровані очікування] / B. Schütz // Neues Deutschland. – Berlin, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.nd-aktuell.de/artikel/1157510.eu-ukraine-gipfel-enttaeuschte-erwartungen.html?sstr=ukraine>.

Журналіст видання вважає, що з точки зору ЄС, Україна досі докладає надто мало зусиль щодо реформ, адже 20 років підтримки ЄС мало сприяли зміцненню українського верховенства права. Зв'язки України із Заходом, пише автор, перебувають під загрозою через корупцію, тривалий великий вплив олігархів та пронизану корупцією судову систему. Автор наголошує, що Брюссель дуже обережно відреагував на прийнятий закон про олігархів, який, за словами автора, є дуже суперечливим в Україні.

***

L'Ukraine réclame à une UE timide plus de soutien en pleine crise du gaz [Україна закликає боязкий ЄС до більшої підтримки на тлі газової кризи] // L'Obs. – Paris, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/topnews/20211012.AFP3514/l-ukraine-reclame-a-une-ue-timide-plus-de-soutien-en-pleine-crise-du-gaz.html>.

На саміті Україна – ЄС влада України попросила Європейський Союз про більшу підтримку для захисту своїх інтересів проти Росії в розпал глобальної енергетичної кризи, яка зміцнює російського газового гіганта. Оскільки ціна на блакитне золото зростає, Україна побоюється, що європейці пришвидшать введення в експлуатацію російсько-німецького газогону «Північний потік-2». Щоб висловити свою підтримку Україні, ослабленій з 2014 р. анексією Росією Криму та війною на Донбасі, лідер Європейської ради Ш. Мішель та очільниця Європейської комісії У. фон дер Ляєн відвідали Київ для зустрічі з Президентом України В. Зеленським. Лідери Євросоюзу заявили, що «розуміють занепокоєння» України та обіцяли «посилити співпрацю».

***

Ukraina ir ES ragina Maskvą pripažinti atsakomybę už konfliktą Donbase [Україна та ЄС закликають Москву визнати відповідальність за конфлікт на Донбасі] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/12/news/ukraina-ir-es-ragina-maskva-pripazinti-atsakomybe-uz-konflikta-donbase-21047052>.

Після 23-го саміту Україна – ЄС у спільній заяві, схваленій Президентом України В. Зеленським, головою Європейської ради Ш. Мішелем та головою Єврокомісії У. фон дер Ляєн, закликали Росію визнати відповідальність за конфлікт на Донбасі, сприяти припиненню вогню та виконанню Мінських угод. Саміт закликав Росію надати міжнародним організаціям та правозахисникам безперешкодний доступ до непідконтрольних Україні територій, включаючи Кримський півострів, та поважати міжнародне гуманітарне право. Росію також закликають негайно звільнити всіх незаконно утримуваних та ув'язнених на Кримському півострові.

***

Ukrayna-AB Zirvesi'nde Tatar Türklerini serbest bırakın çağrısı [Закликали до звільнення татарських турків на саміті Україна – ЄС] // Star. – Istdnbul, 2021. – 12.10. –

Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/ukrayna-ab-zirvesinde-tatar-turklerini-serbest-birakin-cagrisi-haber-1659261/>.

Президент України В. Зеленський опублікував спільну заяву з головою Європейської ради Ш. Мішелем та головою Європейської комісії ЄС У. фон дер Ляєн після 23-го саміту Україна – ЄС. У спільній заяві було засуджено анексію Криму Росією, а Росію закликали звільнити людей, яких вона незаконно утримує у своїй країні та незаконно анексованому Криму. У заяві зазначалося, що політична та економічна інтеграція України з ЄС, згідно з Угодою про асоціацію, була підтверджена, а також наголошувалося на непохитній підтримці ЄС суверенітету та територіальної цілісності України.

***

Zelenskiy'den Rusya'ya kızdıracak sözler: Zamanı çoktan geldi [Слова В. Зеленського розлютили Росію: Настав час] // Star. – Istanbul, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/zelenskiyden-rusyayi-kizdiracak-sozler-zamani-coktan-geldi-haber-1659232/>.

Президент України В. Зеленський провів спільну пресконференцію з президентом Європейської ради Ш. Мішелем та головою Європейської комісії У. фон дер Ляєн після 23-го саміту Україна – ЄС у Києві. Перед початком пресконференції відбулася церемонія підписання кількох документів. Верховний представник Євросоюзу із закордонних справ та політики безпеки Ж. Боррель перед самітом заявив, що лідери ЄС підтвердять «повну підтримку» Брюсселем територіальної цілісності й суверенітету України, а також підкреслять підтримку прогресу реформ.

***

Lynch, Suzanne. Brussels Playbook: Ukraine summit [Брюссельський збірник: саміт Україна – ЄС] / S. Lynch // POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/newsletter/brussels-playbook/georgieva-keeps-her-job-ukraine-summit-food-trucks-at-the-berlaymont/>.

Голова Європейської комісії У. фон дер Ляєн та голова Європейської ради Ш. Мішель перебувають у Києві на 23-му саміті Україна – ЄС. Вони зустрінуться з Президентом України В. Зеленським, запланована пресконференція за результатами зустрічі. Планується обговорити прогрес України у впровадженні судових реформ та антикорупційних заходів.

***

Mañueco, Rafael M.. La UE trata de ayudar a Ucrania aunque con sumo cuidado para no contrariar a Rusia [ЄС намагається допомогти Україні, хоча і з великою обережністю, щоб не засмутити Росію] / R. M. Mañueco // ABC. – Madrid, 2021. – 13.10. – Режим доступу : https://www.abc.es/internacional/abci-trata-ayudar-ucrania-aunque-sumo-cuidado-para-no-contrariar-rusia-202110130215_noticia.html.

23-й саміт Україна – ЄС відбувся у Києві за участі Президента України В. Зеленського, голови Європейської комісії У. фон дер Ляєн та голови Європейської ради Ш. Мішеля. Було підписано кілька угод та окреслено плани майбутніх відносин. Місцеві аналітики зазначають, що Брюссель дійсно намагається допомогти Києву у протистоянні з Москвою, мотивований анексією Криму та війною на Донбасі, однак

Європа діє з обережністю, щоб не засмутити Росію, через хронічну нестачу газу на своїх родовищах, оскільки Росія є одним з основних постачальників газу на континенті, а незабаром стане й основним, коли запрацює «Північний потік-2».

***

Украина и ЕС заключили соглашение о совместном авиaproстранстве [Україна і ЄС підписали угоду про спільний авіапростір] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/1014/c31519-9906812.html>.

У рамках 23-го саміту Україна – ЄС було укладено Угоду про спільний авіаційний простір між Україною та Євросоюзом. Укладена угода сприятиме взаємному доступу на ринки авіаперевезень з рівними умовами конкуренції і дотриманням єдиних правил. Зокрема, йдеться про безпеку польотів, організацію повітряного руху, гармонізацію соціальної сфери та захисту навколишнього середовища.

***

Dickinson, Peter. Open Skies agreement will deepen Ukraine's European integration [Угода «Відкрите небо» поглибить європейську інтеграцію України] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/open-skies-agreement-will-deepen-ukraines-european-integration/>.

Після 15 років переговорів, під час саміту Україна – ЄС, офіційні особи України і ЄС підписали Договір про відкрите небо або Угоду про спільний простір цивільної авіації, який фактично об'єднує повітряний простір України і Європейського Союзу. Угода зміцнить зв'язок між Україною та ЄС, одночасно значно розширивши поточну європейську інтеграцію України. Угода може бути поганою новиною для українських перевізників, але вона обіцяє зробити значний позитивний вплив на країну в цілому.

***

Ukrayna-AB arasındaki Ortak Havacılık Anlaşmasıyla havacılık sektörünün gelişmesi bekleniyor [Очікується, що завдяки Угоді про спільний простір цивільної авіації між Україною та ЄС буде розвиватися авіаційний сектор] // Star. – Istanbul, 2021. – 15.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/ukrayna-ab-arasindaki-ortak-havacilik-anlasmasiyla-havacilik-sektorunun-gelismesi-bekleniyor-haber-1659894/>.

Оскільки на 23-му саміті Україна – ЄС було підписано Угоду про спільний простір цивільної авіації, очікується, що авіаційний сектор розвиватиметься, і туризм матиме позитивний вплив унаслідок зростання конкуренції на авіаційному ринку в Україні. Ця угода вважається найбільш конкретним результатом у рамках саміту. Згідно з угодою, європейські компанії зможуть летіти до будь-якого аеропорту України, а українські авіакомпанії – до будь-якого аеропорту ЄС без обмежень. Завдяки цій угоді будуть відкриті нові маршрути між Україною та Європою і покращаться умови для розвитку туризму.

МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ

Атанасова, Марія. ЕС створює військову місію в Україні / М. Атанасова // **Факти.** – Sofia, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/617637-es-sazdava-voenna-misia-v-ukraina>.

Європейський Союз розглядає можливість створення в Україні своєї військової місії. Вона стане способом вираження солідарності ЄС з Україною у зв'язку з військовою активністю РФ уздовж її кордону та анексією Криму.

***

Стайков, Анатоли. ЕС обмисляє військову навчальну місію в Україні / А. Стайков // **Факти.** – Sofia, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/620095-es-obmislja-voenna-uchebna-misia-v-ukraina>.

У Європейському Союзі розглядають питання започаткування нової військово-навчальної місії в Україні і готові обговорювати з українською стороною спільні проекти у сфері військової освіти. Про це заявив президент Європейської ради Ш. Мішель під час спільної пресконференції з Президентом України В. Зеленським та главою Єврокомісії У. фон дер Ляєн за підсумками 23-го саміту Україна – ЄС. Президент В. Зеленський зазначив, що йдеться про військово-навчальну місію, яка передбачає застосування найкращих європейських практик та обмін досвідом.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Fedorska, Aleksandra. Zielony wodór z Ukrainy tylko dla Niemiec czy dla całej Europy? [Зелений водень з України тільки для Німеччини чи для всієї Європи?] / А. Fedorska // **Biznes Alert.** – Warsaw, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/fedorska-zielony-wodor-z-ukrainy-tylko-dla-niemiec-czy-dla-europy/>.

23 вересня 2021 р. було опубліковано пресреліз, у якому повідомлялося про проєкт водневого коридору під назвою Центральноєвропейський водний коридор. Його створили оператори мереж передачі: EUSTREAM (Словаччина), ТОВ «Оператор ГТС України» (Україна), NET4GAS (Чехія) та OGE (Німеччина). Основною метою цього коридору є забезпечення німецької промисловості зеленим паливом. Наступного дня після оголошення про плани створення Центральноєвропейського водневого коридору німецька RWE та український «Нафтогаз України» опублікували інформацію про те, що вони будуть співпрацювати у сфері виробництва зеленого водню в Україні та його транспортування до Німеччини.

***

Beitnere-Le Galla: Latvija turpinās sniegt ukraiņiem palīdzīgu roku un praktisku palīdzību laikā, kad jūtama Krievijas agresija [Бейтнере-Ле Галла: Латвія і надалі буде надавати українцям допомогу під час агресії Росії] // **Neatkarīgā Rīta Avīze.** – Rīga, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://nra.lv/politika/359887-beitnere-le-galla-latvija-turpinas-sniegt-ukrainiem-palidzigu-roku-un-praktisku-palidzibu-laika-kad-jutama-krievijas-agresija.htm>.

Під час робочого візиту до Києва віцеспікерка Сейму Д. Бейтнере-Ле Галла заявила, що Латвія і надалі буде надавати українцям практичну допомогу. У Сеймі вже сформована група для підтримки «Кримської платформи», і депутати

закликатимуть колег у країнах-однорумцях зробити те саме. Віцеспікерка зазначила, що Латвія планує провести міжнародну конференцію для обговорення правових аспектів політики невизнання окупації Криму.

***

Palangos oro uostas turėtų sulaukti naujų krypčių [Аеропорт Паланги повинен отримати нові напрями] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/mano-pinigai/2021/10/08/news/palangos-oro-uostas-turetu-sulaukti-nauju-krypciu-21008774>.

Представники авіакомпаній Wizz, керівники аеропортів Литви та регіональних муніципалітетів обговорили можливість відкриття нових маршрутів з аеропорту Паланги. Ідеться про можливі нові напрями до Німеччини, Нідерландів, України.

МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ

VII tarptautinis festivalis «Medynės» nustebins spalvinga muzikos puokšte [VII Міжнародний фестиваль Medynės здивує вас барвистим букетом музики] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/kultura/scena/2021/10/03/news/vii-tarptautinis-festivalis-medynes-nustebins-spalvinga-muzikos-puokste-20952084>.

На Міжнародному фестивалі дерев'яних духових інструментів Medynės, що проходить у Литві у місті Маріямполь, представлено різні музичні камерні стилі. Серед інших – команда талановитих переможців всеукраїнських конкурсів, квартет «Дудаліс» Національної Львівської філармонії – представить не лише унікальні українські мелодії, а й відомі композиції класичної та сучасної музики, а інструменти, що звучать віртуозно, супроводжуватимуться особливою технікою гри – голосовими модуляціями.

***

Kijeve – filmas apie lietuvių ir ukrainiečių draugystę [У Києві – фільм про дружбу між литовцями та українцями] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/kultura/meno-pulasas/2021/10/12/news/kijeve-filmas-apie-lietuviu-ir-ukrainieciu-draugyste-21044548>.

Прем'єра документального фільму «За вас і нашу свободу» відбудеться в Києві. Основою цієї стрічки є інтерв'ю з українцями та литовцями, які діляться своїми думками та досвідом, результатом чого є дружба та взаємопідтримка між двома народами.

ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ

Ruský Gazprom zastavil tranzit plynu pro Maďarsko přes Ukrajinu, oznámil Kyjev [Російський «Газпром» припинив транзит газу для Угорщини через Україну, повідомив Київ] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.aktualne.cz/autori/ctk/l-i:author:155/?offset=80>.

Угорщина та Росія підписали нову довгострокову угоду про постачання газу, згідно з якою поставки мають надходити до Угорщини через Сербію та Австрію, таким чином обходячи Україну. Прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан відкинув будь-яку українську критику. Він сказав, що міг би не враховувати українську точку зору,

оскільки відповідальний лише перед виборцями Угорщини, яким, за відсутності нової угоди, доведеться платити набагато більше за газ.

***

Makogon, Sergiy. Europe is under attack from Putin's energy weapon [Європа перебуває під атакою енергетичної зброї Путіна] / S. Makogon // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/europe-is-under-attack-from-putins-energy-weapon/>.

На думку генерального директора ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогон, хоча Кремль відстоює «Північний потік-2» як вирішення енергетичних проблем Європи, приблизно вдвічі більше газу може бути відправлено з Росії в ЄС через Україну. Група законодавців ЄС нещодавно закликала Європейську комісію розслідувати роль «Газпрому» в нинішньому стрибку цін на газ. Однак, пише С. Макогон, цих факторів недостатньо, щоб зупинити кампанію тиску Росії з метою довести проєкт трубопроводу до фінішу. С. Макогон наголошує на необхідності більш рішучої відповіді з цього питання з боку Заходу.

***

Marszałkowski, Mariusz. Gazprom wstrzymał dostawy gazu do Węgier przez Ukrainę [«Газпром» припинив постачання газу до Угорщини через Україну] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/gazprom-wstrzymal-dostawy-gazu-do-wegier-przez-ukraine/>.

Першого жовтня 2021 р. о 7:00 ранку транзит природного газу через Україну до Угорщини було припинено. Нової заявки на транзит газу не було подано, незважаючи на те, що пропускна спроможність через Україну до Угорщини укладена на весь газовий рік, тобто з 1 жовтня 2021 р. до 30 вересня 2022 р. «Газпром» також посилався на угоду про транзит, згідно з якою має право не надсилати газ через Україну, незважаючи на зарезервовані потужності. За словами Ю. Вітренка, глави НАК «Нафтогаз України», рішення Росії про припинення транспортування газу до Угорщини через українську мережу є демонстрацією того, що матиме більш широкий вплив після запуску «Північного потоку-2».

***

Ukraine says Gazprom suspends use of transit system to Hungary [Україна заявила, що «Газпром» призупиняє використання транзитної системи в Угорщину] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/energy/ukraine-says-gazprom-suspends-use-of-transit-system-to-hungary>.

В Україні заявили, що «Газпром» припинив транзит газу в Угорщину через кілька днів після того, як російський енергетичний гігант підписав довгострокову угоду про постачання газу з Угорщиною. Україна виступила проти нової газової угоди, заявивши, що це «політичне, економічно необґрунтоване рішення» і попросила виконавчу владу ЄС оцінити, чи відповідає угода європейському енергетичному законодавству. Сварка з приводу газової угоди вилилася в двосторонню суперечку між Києвом і Будапештом, які вже розійшлися з приводу використання угорської мови в українських школах.

***

Rusija nutraukė dujų tranzitą per Ukrainą į Vengriją [Росія призупинила транзит газу через Україну до Угорщини] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2021/10/01/news/rusija-nutrauke-duju-tranzita-per-ukraina-i-vengrija-20932330>.

Угорська енергетична компанія MVM і російський «Газпром» підписали новий довгостроковий контракт на поставку російського газу в Угорщину. Угода розрахована на 15 років з можливістю зміни її умов через десятиліття. Україна висловила здивування та розчарування цим кроком Будапешта і заявила про намір звернутися до Європейської комісії.

***

«Gazprom» gāzi Ungārijai piegādās, apejot Ukrainu [«Газпром» поставлятиме газ до Угорщини в обхід України] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/359340-gazprom-gazi-ungarijai-piegadas-apejot-ukrainu.htm>.

Набула чинності нова угода про постачання газу між російськими та угорськими газовими компаніями. Російська газова група «Газпром» припинила постачання газу до Угорщини через Україну. У результаті Україна втрачає мільярди євро доходу. Україна звинувачує Росію в навмисному використанні природного газу як зброї. Кремль спростовує ці звинувачення.

***

Атанасова, Мария. Украина спря транзита на газ [Україна припинила транзит газу] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/617188-ukraina-spra-tranzita-na-gaz>.

У повідомленні компанії ТОВ «Оператор ГТС України» йдеться, що Україна буде позбавлена можливості імпортувати природний газ до Угорщини через так званий віртуальний реверс. Причиною є припинення транзиту російського природного газу територією України до Угорщини.

***

Novák, Martin. Plynová válka a nuž v zádech. Ukrajina se bouří proti Orbánově dohodě s Putinem [Газова війна і ніж у спину. Україна повстає проти угоди Орбана з Путіним] / М. Novák // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 02.10. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/plynova-valka-a-nuz-v-zadech-ukrajina-se-bouri-proti-orbanov/r~39335a4422b711eca7d3ac1f6b220ee8/>.

Російський «Газпром» припинив постачання газу до Угорщини територією України. Він зробив це після підписання угоди між Москвою та Будапештом на наступні 15 років. Суперечки між Будапештом і Києвом значно загострилися. Міністр закордонних справ Угорщини П. Сіярто описує українську критику як «неприпустиме втручання у внутрішні справи». В Україні стверджують, що російсько-угорська угода загрожує безпеці країни.

***

Jakóbiak, Wojciech. Gazprom używa gazu jako broni z pomocą Węgier. Ukraina chce sankcji wobec Nord Stream 2 [«Газпром» використовує газ як зброю за допомогою Угорщини. Україна хоче санкцій проти «Північного потоку-2»] / W. Jakóbiak // **Biznes Alert.** – Warsaw, 2021. – 02.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/gazprom-uzywa-gazu-jako-broni-z-pomoca-wegier-ukraina-chce-sankcji-wobec-nord-stream-2/>.

«Газпром» припинив поставки газу через Україну в Угорщину незабаром після укладення довгострокового контракту з угорським MVM. Україна закликає США і Німеччину виконати санкції, запропоновані в угоді щодо газопроводу «Північний потік-2». Україна визнає, що Росія використовує газ як політичну зброю.

***

Laurinkus, Mečys. Mečys Laurinkus. G. Nausėda projektą «Nord Stream 2» vertina kaip klaidą. Bet ar tikrai tai klaida? [Мечис Лаурінкус. Г. Науседа вважає проєкт «Північний потік-2» помилкою. Але чи справді це помилка?] / M. Laurinkus // **Lietuvos rytas.** – Vilniaus, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/10/03/news/mecys-laurinkus-g-nauseda-projekta-nord-stream-2-vertina-kaip-klaida-bet-ar-tikrai-tai-klaida--20940189>.

За словами литовського політика М. Лаурінкуса, президент Литви Г. Науседа повторив негативну позицію Литви щодо газопроводу «Північний потік-2» і закликав до подальшого критичного розгляду проєкту навіть після оголошення про його завершення. Але, як вважає автор, очевидний брак цього джерела енергії може навіть прискорити остаточну роботу. Крім того, цей газопровід, вважає політик – не найбільша проблема для України – після підписання Угорщиною (енергетична група MVM) угоди на постачання газу з «Газпромом» в обхід України. Австрія та Італія теж можуть наслідувати приклад Угорщини.

***

Trusewicz, Iwona. Gazprom zawiesił tranzyt gazu na Węgrzy przez Ukrainę [«Газпром» призупинив транзит газу до Угорщини через Україну] / I. Trusewicz // **Rzeczpospolita.** – Warsaw, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/biznes/art18978701-gazprom-zawiesil-tranzyt-gazu-na-wegry-przez-ukraine>.

Згідно з повідомленнями ТОВ «Оператор ГТС України», 1 жовтня «Газпром» призупинив транзит газу до Угорщини через Україну. Після 27 вересня, тобто після підписання нового 15-річного контракту на постачання газу до Угорщини, росіяни оголосили, що «Газпром» відмовиться від транзиту через Україну на користь поставок «Турецьким потоком» через Болгарію та Сербію. Генеральний директор ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогон сказав, що транзит через Україну – це найкоротший та найефективніший спосіб доставки газу до Угорщини. Він підкреслив, що протягом десятиліть українська сторона ніколи не порушувала своїх зобов'язань перед Угорщиною.

***

Plynovod Nord Stream 2 mezi Ruskem a Německem se začal plnit plynem [Газопровід «Північний потік-2» між Росією та Німеччиною почав заповнюватися газом] // **Aktualne.cz.** – Praha, 2021. – 04.10. – Режим доступу :

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/konsorcium-nord-stream-2-ag-oznamilo-ze-zacalo-plnit-prvni-p/r~9ee1ddc4252911ec9106ac1f6b220ee8/>.

Глава російської державної газової компанії «Газпром» О. Міллер, якій належить консорціум «Північний потік-2», оголосив про завершення газопроводу. Перший із двох трубопроводів у газопроводі «Північний потік-2», який з'єднав Німеччину та Росію дном Балтійського моря, почав заповнюватись газом. Проєкт зіткнувся з політичною опорою з боку США, а також України та Польщі, які не будуть отримувати транзитні збори, як раніше, а також втратять частину свого дипломатичного впливу.

***

Jakóbiak, Wojciech. Gazprom robi «optymalizację». Ukraina uważa, że presja na Nord Stream 2 to broń gazowa Rosji [«Газпром» проводить «оптимізацію». Україна вважає, що «Північний потік-2» – це російська газова зброя] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/gazprom-robi-optymalizacje-ukraina-uwaza-ze-presja-na-nord-stream-2-to-bron-gazowa-rosji/>.

Росіяни продовжують скорочувати поставки традиційними шляхами постачання газу до Європи, такими, як газопровід Ямал. «Газпром» стверджує, що йдеться про оптимізацію, але Україна вважає, що Росія хоче її обійти в постачанні газу до Європи. Тим часом ціни на газ б'ють нові рекорди. Глава ГК «Нафтогаз України» Ю. Вітренко оцінив, що Росія використовує газову зброю, обмежуючи поставки через Україну до Угорщини за допомогою альтернативного маршруту «Турецький потік».

***

Krohn, Knut. Der Kampf der EU gegen die hohen Energiepreise [Боротьба ЄС проти високих цін на енергоносії] / K. Krohn // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://www.tagesspiegel.de/wirtschaft/steuersenkungen-und-preisbremse-der-kampf-der-eu-gegen-die-hohen-energiepreise/27675064.html>.

Країни Європи зі стурбованістю дивляться на зростання цін на енергоносії і поставили цю тему на порядок денний на поточній зустрічі міністрів фінансів та економіки 19 країн ЄС у Люксембурзі. На думку автора, політичні розрахунки також, імовірно, вплинуть на ціну на газ: це і суперечки через газопровід «Північний потік-2», і те, що «Газпром» припинив транзит газу через Україну до Угорщини і використовує обхідну лінію Чорним морем.

***

Jakóbiak, Wojciech. Jakóbiak: Dogrywka Komisji z Gazpromem na wniosek Polski, która może zgubić Nord Stream 2 [Понаднормові роботи між комісією та «Газпром» на прохання Польщі, яка може втратити «Північний потік-2»] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/jakobik-dogrywka-komisji-z-gazpromem-na-wniosek-polski-ktora-moze-zgubic-nord-stream-2-sledztwo-antymonopolowe-energetyka-gaz/>.

На думку аналітика з енергетичних питань В. Якубіка, між експертами тривають суперечки щодо того, чи можна поставити під сумнів дії російського «Газпрому» на ринку газу у 2021 р. на юридичній основі. Наприклад, подальше обмеження поставок Україною стало можливим за контрактом цієї компанії з

угорським MVM протягом 15 років, до 2036 р., обсягом 4,5 млрд кубометрів щорічно через газопровід «Турецький потік», Сербію та Австрію, таким чином обходячи український маршрут. Контракт відповідає нормам, і угорці мали право його підписати. Однак це не відповідає пріоритетам спільної енергетичної політики ЄС на шкоду Україні, яка є членом Енергетичного співтовариства. На думку автора, важко знайти правову підставу для того, щоб поставити під сумнів це рішення саме через співпрацю з Угорщиною, яка з цієї причини знову постає московським троянським конем.

***

Naimski: Nord Stream 2 uderza w relacje transatlantyckie (ROZMOWA) [«Північний потік-2» зачепив трансатлантичні відносини] // *Biznes Alert*. – Warsaw, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/naimski-nord-stream-2-to-narzedzie-polityczne-ktore-buduje-niezgode/>.

На думку П. Наймського, уповноваженого польського уряду з питань стратегічної енергетичної інфраструктури, «Північний потік-2» не є економічною загрозою для Польщі, але коли йдеться про вплив запуску другого «Північного потоку» на відносини з Україною, російсько-українські відносини, а також на ситуацію з безпекою України, це може мати вплив, оскільки росіяни мають можливість відправити у відставку транзит газу через Україну, і це відкриває шлях до дій, що дестабілізують країну.

***

Jakóbiak, Wojciech. Nord Stream 2 szykuje dostawy z tajemniczym wsparciem. Niemcy grożą karą a NATO i UE dyskutują [«Північний потік-2» готує поставки з таємничою підтримкою. Німеччина погрожує покаранням, а НАТО та ЄС обговорюють це питання] / W. Jakóbiak // *Biznes Alert*. – Warsaw, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/nord-stream-2-szykuje-dostawy-z-tajemniczym-wsparciem-niemcy-groza-kara-a-nato-i-ue-dyskutuja/>.

Президент Польщі А. Дуда закликав НАТО боротися із загрозою «Північного потоку-2» під час Варшавського форуму безпеки, оскільки цей газопровід може припинити постачання газу через Україну, Словаччину та Польщу, та слугуватиме шантажем з енергетичних питань. Директор ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогон розповів про «Північний потік-2» в Генеральному штабі НАТО. Він стверджував, що це проблема для всієї Європи, на яку впливають високі ціни на газ. На його думку, газ став інструментом політичного впливу.

***

Marszałkowski, Mariusz. Ukraina nie zamierza kupować gazu bezpośrednio z Rosji [Україна не має наміру купувати газ безпосередньо у Росії] / M. Marszałkowski // *Biznes Alert*. – Warsaw, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/ukraina-nie-zamierza-kupowac-gazu-bezposrednio-z-rosji/>.

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль заявив, що Україна не планує вести переговори про прямий контракт з Росією на постачання природного газу. Це його відповідь на заклики опозиції до прямих закупок газу з Росії. Прем'єр-міністр України нагадав, що на підземних складах ПСГ в Україні вже накопичено понад 18,5 млрд кубометрів газу, країна також має власне виробництво, що дасть змогу пройти

наступному опалювальному сезону. За його словами, не варто очікувати значного реекспорту на європейський ринок газу, що належить іноземним трейдерам, який зберігається на українських підземних складах. У таких випадках перша пропозиція з продажу завжди спрямовується в Україну.

***

Merkel nimmt Russland wegen hoher Gaspreise in Schutz [Меркель захищає Росію через високі ціни на газ] // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/merkel-nimmt-russland-wegen-hoher-gaspreise-in-schutz-17573032.html>.

Різке подорожчання газу викликає проблеми в ряді країн ЄС, а в деяких випадках вводяться національні заходи для полегшення соціальних труднощів. Канцлерка Німеччини А. Меркель на неофіційній нараді Європейської ради захищала Росію від звинувачень, що зростання цін може бути пов'язане з нестачею поставок. Вона сказала, що розмовляла з президентом Росії про наповнення газосховищ «тощо» у Німеччині та ЄС, а також про газопровід через Україну, і президент Росії В. Путін пообіцяв, що збільшить постачання газу в Європу і що Росія також використає трубопроводи в Україні.

***

V. Putinas teigia, kad dėl energijos kainų šuolio kalta pati Europa [В. Путін каже, що сама Європа винна у зростанні цін на енергоносії] // *Lietuvos rytas*. – Vilniaus, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/06/news/v-putinas-teigia-kad-del-energijos-kainu-suolio-kalta-pati-europa-20985612>.

Ціни на газ у Європі та Великобританії зросли. Критики звинувачують Росію у свідомому обмеженні поставок газу до Європи, щоб прискорити запуск суперечливого газопроводу «Північний потік-2» між Росією та Німеччиною. Речник президента Росії Д. Песков спростував ці звинувачення. Президент В. Путін додав, що російський «Газпром» може поліпшити експорт газу у Європу в кінці року і запевнив, що договірні зобов'язання з постачання газу територією України навіть будуть перевищені.

***

Gas price stabilises after Putin's supply comments [Ціна на газ стабілізується після коментарів Путіна щодо постачання] // *The Guardian*. – London, 2021. – 06.10. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/business/live/2021/oct/06/oil-gas-inflation-german-factories-uk-construction-supply-chain-tesco-business-live?page=with:block-615dac388f08cb379d2c7c49>.

Зростання цін на газ, яке прискорило розпродаж FTSE 100, було трохи стримане після заяви президента Росії про те, що його країна збільшить обсяг газу, який вона буде відправляти через Україну до Європи, порівняно з рівнем, на який укладено контракт.

***

UK gas price falls back as Putin offers to stabilise energy markets [Ціна на газ у Великобританії падає, коли Путін пропонує стабілізувати енергетичні ринки] // *The Guardian*. – London, 2021. – 06.10. – Режим доступу :

<https://www.theguardian.com/business/live/2021/oct/06/oil-gas-inflation-german-factories-uk-construction-supply-chain-tesco-business-live>.

Президент Росії В. Путін заявив, що збільшує постачання газу до Європи, у тому числі через Україну, у відповідь на енергетичну кризу і готовий стабілізувати ринок на тлі зростання цін. У результаті цього продажі російського газу в Європу можуть досягти нового рекорду, і транзит через Україну буде перевищувати обсяги, узгоджені за контрактом «Газпрому» з ГК «Нафтогаз України».

***

Jakóbiak, Wojciech. Polska w odpowiedzi na kryzys energetyczny uderza w Gazprom i reformę EU ETS [У відповідь на енергетичну кризу Польща завдає удару «Газпрому» та реформі ЄТЕ ЄС] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/polska-w-odpowiedzi-na-kryzys-energetyczny-uderza-w-gazprom-i-reforme-eu-ets/>.

Заступник міністра клімату Польщі А. Гібурж-Четвертинський вважає, що рекордно високі ціни на електроенергію в Європі є результатом ряду факторів: зростання цін на квоти на ЄТЕ, несприятливі погодні умови, незаконна практика домінуючого постачальника газу в ЄС та збільшення попиту на ресурси, пов'язані з відновленням економіки після пандемії. Незважаючи на заклики збільшити поставки, у т. ч. з боку МЕА, існуючі газопроводи через Україну та Польщу залишаються в основному невикористаними. Те саме стосується європейських сховищ газу «Газпрому», які в середині вересня становили лише чверть середнього рівня для всього ЄС. Це явні ознаки маніпулювання ринком і є передвісником того, чого ЄС може очікувати в майбутньому.

***

Jakóbiak, Wojciech. Putin obiecuje Europie gaz z Nord Stream 2, ale ceny zależą bardziej od oblicza tej zimy [В. Путін обіцяє Європі газ через «Північний потік-2», але ціни більше залежать від цієї зими] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/putin-obiecuje-europie-gaz-z-nord-stream-2-ale-ceny-zalezaja-bardziej-od-oblicza-tej-zimy/>.

Хоча «Газпром» стверджує, що нині він має обмежені можливості збільшити пропозиції через зростання попиту на газ у Росії та збій установки «Уренгой», можливо, що ці позиції є демонстраційними. В. Путін визнав, що, на його думку, поставки через Україну «невигідні», і що «Газпром» збільшить постачання «новими маршрутами». Саме таким має бути «Північний потік-2», обходячи українську територію з півночі та «Турецький потік», який уже постачає Угорщину газом, минаючи цю територію з півдня.

***

Kremlin: Russia could sell more gas to Europe amid soaring prices [Кремль: Росія може продавати більше газу в Європу на тлі зростання цін] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/energy/kremlin-russia-could-sell-more-gas-to-europe-amid-soaring-prices>.

Виступаючи на засіданні уряду з питань енергетики, президент Росії В. Путін відкинув твердження України про те, що Москва намагалася скоротити поставки газу територією України, в очікуванні введення в експлуатацію «Північного потоку-2». За

словами В. Путіна, Росія прокачала через Україну на 8 % більше газу, ніж передбачено чинним транзитним контрактом.

***

Jakóbiak, Wojciech. Rosjanie już wprost naciskają na start Nord Stream 2 z użyciem wysokich cen gazu w Europie [Росіяни вже прямо домагаються запуску «Північного потоку-2» з використанням високих цін на газ у Європі] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/rosjanie-juz-wprost-naciskaja-na-start-nord-stream-2-z-uzyciem-wysokich-cen-gazu-w-europie/>.

Віцепрем'єр-міністр Росії С. Новак в інтерв'ю урядовцям та російським компаніям заявив, що є два фактори, які можуть заспокоїти нинішню ситуацію з терзитом газу через Україну. По-перше, це завершення сертифікації та найшвидше схвалення поставок газу через «Північний потік-2». Однак ціна на газ у Центральній та Східній Європі в разі перенаправлення поставок з України до Німеччини за допомогою «Північного потоку-2» може навіть зрости через інфраструктурні недоліки на цьому маршруті. Інше рішення – збільшення поставок через обмінну платформу «Газпром експорт».

***

Vladimir Poutine savoure son statut de «tsar du gaz» [Володимир Путін змінює свій статус на «газового царя»] // Le Monde. – Paris, 2021. – 08.10. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/economie/article/2021/10/08/vladimir-poutine-savoure-son-statut-de-tsar-du-gaz_6097620_3234.html.

Росія не несе відповідальності за стрибок цін на газ у Європі, але факт залишається фактом, що Москва могла б допомогти їй знизити, послабивши шлюзи. В. Путін наділяє себе статусом «газового царя» у менш жорсткому конфлікті, ніж «газові війни» проти України у 2005, 2008 та 2014 рр. Президент Росії знає, що його країна, другий за величиною у світі виробник газу, має значну ринкову силу. І він використовує її, вимагаючи від російської компанії «Газпром» обмежити свій експорт до Європи – особливо через територію України – і дотримуватися суворого застосування довгострокових контрактів, укладених з такими групами, як французька Engie.

***

Джамбазов, Денис. Трмп: Спрях «Северен поток 2» [Д. Трамп: Я зупинив «Північний потік-2»] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/619163-tramp-sprah-severen-potok-2>.

Колишній президент США Д. Трамп повторив, що він зупинив будівництво газопроводу «Північний потік-2», а нинішній президент Д. Байден дозволив його запуск. Раніше США оголосили, що вирішили не вводити санкції проти німецької компанії, яка експлуатує газопровід, незважаючи на те, що він продовжує працювати. Пізніше США та Німеччина опублікували спільну заяву, де було вказано, що підтримуватимуть енергетичну незалежність України, яка може втратити гроші від транзиту російського газу після завершення будівництва «Північного потоку-2».

***

Sabadus, Aura. Europe's energy crisis highlights dangers of reliance on Russia [Енергетична криза Європи підкреслює небезпеку залежності від Росії] / A. Sabadus // **Atlantic Council. – Washington, 2021. – 10.10. – Режим доступу :** <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/europes-energy-crisis-highlights-dangers-of-reliance-on-russia/>.

На думку аналітика британської консалтингової компанії ICIS А. Сабадус, рішення Росії не збільшувати транзит газу через Україну і не поповнювати її європейські сховища, безсумнівно, посилить енергетичну кризу. Аналітик наголошує, що, якщо в найближчі місяці «Північний потік-2» увійде в комерційну експлуатацію, «Газпром» може перенаправити транзит українського газу в цей новий коридор. Таке рішення буде мати наслідки для безпеки України та всієї Центральної і Східної Європи. Більше того, вважає А. Сабадус, якщо український транзит буде припинено, у країни більше не буде доступу до альтернативних поставок від європейських сусідів.

***

Dujų kainų krizė: ar V. Putinas naudojasi energijos tiekimu kaip ginklu ir kas yra jo naujasis dujotiekis «Nord Stream 2»? [Криза ціни на газ: чи використовує В. Путін енергоносії як зброю і який його новий газопровід «Північний потік-2»?] // **Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 10.10. – Режим доступу :** <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/10/news/duju-kainu-krize-ar-v-putinas-naudojasi-energijos-tiekimu-kaip-ginklu-ir-kas-yra-jo-naujasis-dujotiekis-nord-stream-2--21010742>.

У найближчі роки обсяги газу, що поставляється територією України, щороку зменшуватимуться. Це стало зрозумілим, коли російський державний виробник газу «Газпром» змінив постачання газу до Угорщини, президент якої В. Орбан є одним із найближчих союзників Кремля в ЄС, починаючи від транзиту газу через Україну до поставок окремими трубопроводами через Австрію та Сербію.

***

Like it or not, with Nord Stream 2, Putin has a foot on the gas Europe badly needs [Подобається вам це чи ні, але «Північним потоком-2» Путін поставив ногу на газ, який так потрібен Європі] // **The Guardian. – London, 2021. – 10.10. – Режим доступу :** <https://www.theguardian.com/business/2021/oct/10/like-it-or-not-with-nord-stream-2-putin-has-a-foot-on-the-gas-europe-badly-needs>.

Російський енергетичний гігант «Газпром» підтвердив минулого місяця, що він завершив будівництво «Північного потоку-2», трубопроводу довжиною 760 миль з потенціалом відправити 55 млрд. кубометрів газу під Балтійським морем до Німеччини щороку. «Газпром» визнав, що, швидше за все, протягом останніх місяців цього року він буде працювати виключно на 10 % потужностей. Якщо «Газпром» дійсно хотів би охолодити ринки, він може забронювати додаткові можливості для постачання газу по трубах через Польщу та Україну. США стверджують, що посиляться залежність Європи від Росії, і це підірве Україну, ключового західного союзника, зробивши її трубопроводи зайвими.

***

Jakóbiak, Wojciech. Buzek: Komisja może jeszcze zablokować dostawy przez Nord Stream 2 [Комісія все ще може блокувати поставки через «Північний потік-2»] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/buzek-komisja-moze-jeszcze-zablokowac-dostawy-przez-nord-stream-2-rozmowa/>

На думку експерта з енергетичних питань В. Якубіка, «Газпром» нагадує про використання енергії як політичної зброї – це він уже продемонстрував під час газових криз у 2006 р. та 2009 р., що призвело до різкого дефіциту газу, особливо в Центральній та Східній Європі. У відповідь ЄС запровадив правила, які захищають від наслідків таких зловживань. Тепер російський монополіст знову перекриває газовий кран з постачаннями через Білорусь та Україну. Більше того, більшість її сховищ у Європі порожні. Це типова операція «Газпрому». Європейський парламент цілком усвідомлює цю загрозу. Ось чому Польща звертається до Європейської комісії та спілкується з представниками України.

***

Šéfka Evropské komise slíbila pomoc Ukrajině s dodávkami plynu, mohl by proudit přes Slovensko [Глава Єврокомісії пообіцяв допомогти Україні з поставками газу, він міг би протікати через Словаччину] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.aktualne.cz/autori/ctk/1~i:author:155/?offset=20>.

Голова Єврокомісії У. фон дер Ляєн на саміті Україна – ЄС у Києві заявила, що ЄС шукає шляхи забезпечення того, щоб Україна мала стабільне постачання природного газу цієї зими і не була залишена на милість можливого скорочення поставок з Росії. За її словами, буде здійснюватися тісна співпраця з Україною для збільшення потужностей постачання країн-членів Європейського Союзу, і одним із варіантів є укладення угод про зворотний потік газу трубопроводом зі Словаччини.

***

Jakóbiak, Wojciech. Jakóbiak: Europa powinna wyciągać wnioski z kryzysu energetycznego i uniezależnić Europę od Gazpromu [Європі слід винести уроки з енергетичної кризи та зробити себе незалежною від «Газпрому»] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/jakobik-europa-powinna-wyciagac-wnioski-z-kryzysu-energetycznego-i-uniezaleznic-europe-od-gazpromu-analiza/>.

Найдешевшим рішенням для збільшення поставок газу до Європи є замовлення більшої потужності в Україні. Однак «Газпром» вирішив побудувати газопровід «Північний потік-2» в обхід цієї країни, щоб замінити український маршрут, а не надавати новий. За даними ТОВ «Оператор ГТС України», економічного виправдання для «Північного потоку-2» немає. «Газпром» оцінює щорічні продажі газу в Європу в понад 200 млрд кубометрів щорічно.

***

Jakóbiak, Wojciech. Szczyt UE-Ukraina z obietnicą stabilizacji dostaw gazu i powściągnięcia Nord Stream 2 prawem [Саміт Україна – ЄС з обіцянкою стабілізувати постачання газу та стримувати «Північний потік-2» законом] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/szczyt-ue-ukraina-z-obietnica-stabilizacji-dostaw-gazu-i-powsciagniecia-nord-stream-2-prawem/>.

Європейська комісія хоче забезпечити більші поставки газу через Україну, зменшивши поставки «Газпрому». Вона також гарантує, що спірний проєкт «Північний потік-2» повинен підпадати під дію Директиви про газ, що обмежить можливість зловживання газогону Росією.

***

Jäger, Thomas. USA, China, Putins Energie-Krieg: Die Ampel-Sondierer verschlafen gerade unsere Zukunft [США, Китай, енергетична війна Путіна: світлофори досліджують майбутнє] / T. Jäger // *Der Focus*. – Berlin, 2021. – 12.10. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/deutschland/bundestagswahl/gastbeitrag-von-thomas-jaeger-usa-china-putins-energie-krieg-die-ampel-sondierer-verschlafen-gerade-unsere-zukunft_id_24324896.html.

На думку професора кафедри міжнародної політики та зовнішньої політики в Кельнському університеті Т. Ягера, який проводить дослідження зовнішньої політики США та Німеччини, ціни на енергоносії стрімко зростають, що відповідає стратегії Росії щодо розширення експорту вугілля, нафти та газу. Т. Ягер наголошує, що Німеччина виконає зобов'язання забезпечити достатнє експортування російського газу через Україну для гарантування державних доходів України від транзитних зборів.

***

Wergin, Clemens. Vor dieser Art von Erpressung haben Kritiker von Nord Stream 2 immer gewarnt [Критики «Північного потоку-2» завжди застерігали від такого виду вимагання] / C. Wergin // *Die Welt*. – Berlin, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.welt.de/politik/ausland/article234362862/Hohe-Gaspreise-Moskau-erpresst-Europa-wie-es-zu-erwarten-war.html?icid=search.product.onsitesearch>.

За словами автора, існує багато причин нинішніх завищених цін на газ, але вони також є результатом політики російського дефіциту. Росія дає зрозуміти, що вона може вирішити газові проблеми Європи, якщо ЄС змінить свою зовнішню політику щодо країни. Під час саміту Україна – ЄС у Києві високопоставлені представники ЄС зустрінуться з главами уряду України і знову будуть зосереджені на питаннях агресії Росії проти України.

***

Le gaz russe plane sur un sommet Ukraine-UE [Російський газ «літає» над самітом Україна – ЄС] // *Le Figaro*. – Paris, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.lefigaro.fr/demain/energie/le-gaz-russe-plane-sur-un-sommet-ukraine-ue-20211012>.

Президент України В. Зеленський рамках саміту Україна – ЄС зустрівся в Києві з лідером Європейської ради Ш. Мішелем та главою Єврокомісії У. фон дер Ляен. Саміт відбувся в розпал зростання цін на газ у Європі, що є поганою новиною для Києва, який хоче уповільнити введення в експлуатацію газогону «Північний потік-2». Ця тема чутлива тому, що газогін ризикує позбавити українських союзників щонайменше 1,5 млрд дол. на рік, які Україна отримує від транзиту російського газу своєю територією.

***

Jakóbiak, Wojciech. Orban z Gazpromem odcinają Ukrainę od gazu unijnego. Polska może pomóc, lecz Komisja sugeruje Słowację [Орбан і «Газпром» відключили Україну від газу ЄС. Польща може допомогти, але комісія пропонує Словаччину] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/orban-z-gazpromem-odcinaja-ukraine-od-gazu-unijnego-polska-moze-pomoc-lecz-komisja-sugeruje-slowacje/>.

Директор ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогон на пресконференції попередив, що досі російський газ фізично доставлявся до Угорщини через Україну. Новий контракт становить 3,5 млрд кубометрів газу щорічно до 2036 р. за допомогою газопроводу «Турецький потік», що дає можливість обходити український маршрут Чорним морем, Туреччиною та Балканами. Відсутність фізичних поставок з України до Угорщини означає обмежену можливість зворотних поставок, які є «віртуальними».

***

Somogyi, Orsolya. Legális a gázszerződés az uniós képviselő szerint [За словами представника ЄС, газовий контракт є законним] / O. Somogyi // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/2021/10/legalis-a-gazszerzodes-az-unios-kepviselo-szerint>.

Після пресконференції за результатами саміту Україна – ЄС представник Європейського Союзу з питань зовнішньої політики та політики безпеки Ж. Боррель заявив, що країни-члени мають право укласти двосторонні угоди. Він повідомив, що через довгостроковий газовий контракт, який набув чинності 1 жовтня 2021 р., Україна звернулася до Європейського Союзу для розслідування транзакції. На зустрічі лідери ЄС заявили, що допоможуть Україні забезпечити безпеку поставок газу взимку, захищаючи Росію від скорочення імпорту.

***

Kramer, Andrew. Putin Suggests Germany Approve Nord Stream 2 to Solve Energy Crisis [Путін пропонує Німеччині схвалити «Північний потік-2» для виходу з енергетичної кризи] / A. E. Kramer // The New York Times. – New York, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2021/10/13/business/energy-environment/putin-nord-stream-germany.html?searchResultPosition=7>.

Президент Росії В. Путін, виступаючи на засіданні уряду з питань енергетики, заявив, що Росія виконала всі свої контракти з постачання газу в Європу і у 2021 р. поставила більше природного газу, ніж у 2020 р. За його словами, Росія збільшила поставки газу через українську трубопровідну систему, але не може відправити більше, тому що труби в поганому стані. Українські офіційні особи оскаржили це твердження.

***

Стайков, Анатоли. Путин: «Северен поток 2» може да намали напрежението на европейския газов пазар [В. Путін: «Північний потік-2» може зменшити напруження на європейському ринку газу] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/620633-putin-severen-potok-2-moje-da-namali-naprejenieto-na-evropeiskia-gazov-pazar>.

За словами президента Росії В. Путіна, Росія готова економити і навіть збільшити транзит газу через Україну після 2024 р., коли закінчиться чинна угода між країнами. Президент Росії також наголосив, що Росія дотримується угод про постачання газу в Європу і готова збільшити поставки, якщо виникне потреба.

***

Jakóbk, Wojciech. Putin zapewnia, że Rosja zwiększa dostawy gazu do Europy. Wolta wobec groźby nowego śledztwa przeciwko Gazpromowi? [В. Путін запевняє, що Росія збільшує постачання газу до Європи. Чи є загроза нового розслідування проти «Газпрому»?] / W. Jakóbk // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/putin-zapewnia-ze-rosja-zwieksza-dostawy-gazu-do-europy-wolta-wobec-grozby-nowego-sledztwa-przeciwko-gazpromowi/>.

Президент Росії В. Путін стверджує, що Росія збільшила постачання газу через Україну на 10 %, але подальше зростання залежить від «приведення системи до нормального стану». Триває дискусія щодо того, чи дозволить «Північний потік-2» Росії припинити поставки через Україну після або під час тимчасової угоди, укладеної з Україною та Європейською комісією.

***

OSW: Gazprom używa gazu do uderzenia w prounijną politykę Mołdawii [ЦСД: «Газпром» використовує газ, щоб вплинути на проєвропейську політику Молдови] // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/osw-gazprom-uzywa-gazu-do-uderzenia-w-prounijna-polityke-moldawii-analiza/>.

Відповідно до інформації ТОВ «Оператор ГТС України», «Газпром» уже зарезервував пропускну здатність з України до Молдови і повинен бронювати лише на вході до молдовської системи. ТОВ «Оператор ГТС України» також мало запропонувати «Газпрому» використати потужності, зарезервовані для транспортування газу до Угорщини, що припинилося 1 жовтня 2021 р. Крім того, згідно із системою аукціону ЄС (також використовується Молдовою), потужності можуть бути зарезервовані не лише у формі річних, кварталних чи місячних продуктів, але також щоденних. Не можна виключати, що інституції ЄС вживуть заходів для розблокування існуючих сполучень газопроводу Молдова – Румунія та Молдова – Україна.

***

Dujotiekis «Nord Stream 2» bus parengtas eksploatavimui artimiausiomis dienomis [Найближчими днями газопровід «Північний потік-2» буде готовий до експлуатації] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2021/10/14/news/dujotiekis-nord-stream-2-bus-parengtas-eksploatavimui-artimiausiomis-dienomis-21071804>.

Віцепрем'єр-міністр Росії О. Новак на форумі «Російський енергетичний тиждень» заявив, що найближчими днями газопровід «Північний потік-2» буде готовий до експлуатації, а оператор трубопроводу очікує рішення регуляторів ЄС. Збільшення пропускну здатності російського експортного коридору газу дасть змогу Росії відмовитися від газового маршруту до Європи через Україну.

***

Çeşitli rotaların oluşturulduğuna atıfta bulundu: Türkiye'ye sevkiyatımız artıyor [Він посилався на створення різних маршрутів: наші поставки до Туреччини збільшуються] // **Star.** – Istanbul, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/ekonomi/cesitli-rotalarin-olusturuldiguna-atifta-bulundu-turkiyeye-sevkiyatimiz-artiyor-haber-1659542/>.

На форумі «Російський енергетичний тиждень», що проходив у Москві, президент Росії В. Путін дав оцінки світовим енергетичним ринкам та актуальним питанням. Вказуючи на те, що Росія збільшила постачання газу до Європи з різних маршрутів, В. Путін додав, що й надалі збільшуватиме відвантаження газу через Туреччину маршрутом «Турецького потоку» та через Україну.

ПРОБЛЕМИ ОКУПОВАНОГО КРИМУ

«Turkey, Russia not to confront each other after strong co-op» [«Туреччина і Росія не будуть протистояти один одному після міцного співробітництва»] // **Daily Sabah.** – Istanbul, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkey-russia-not-to-confront-each-other-after-strong-co-op>.

За словами російського аналітика і радника президента В. Путіна О. Дугіна, Туреччина і Росія вступили в нову фазу відносин, яка буде мати прямий вплив на регіональну динаміку. Президенти Р. Т. Ердоган і В. Путін намалювали дорожню карту на майбутнє на зустрічі, що відбулася в Сочі 29 вересня. Що стосується питання про Крим, то О. Дугін заявив, що це була одна з найбільш обговорюваних тем між двома лідерами. О. Дугін сказав, що якщо Туреччина змінить свою позицію щодо Криму, Росія може визнати суверенітет Турецької Республіки Північного Кіпру.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Gerstein, Josh. Lawyers wrangle over talk of Trump at trial of Giuliani associate [Адвокати сварилися через розмову про Трампа на суді над партнером Джуліані] / **J. Gerstein** // **POLITICO.** – Brussels, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/10/05/trump-giuliani-associates-trial-515233>.

Адвокати США, які готувалися до суду над одним із помічників Р. Джуліані Л. Парнасом та українським бізнесменом А. Кукушкіним, обвинуваченими у фінансуванні передвиборчої кампанії, обговорили питання щодо того, як допитати присяжних щодо їхніх поглядів на колишнього президента Д. Трампа, Р. Джуліані та інших політичних діячів. Адвокати Л. Парнаса та А. Кукушкіна попросили суддю окружного суду США Дж. П. Откена ретельно допитати присяжних щодо їхніх політичних поглядів, щоб переконатися, що підсудні не будуть покарані за політичну підтримку Д. Трампа чи їхні стосунки з Р. Джуліані.

***

Chamberlain, Samuel. Ex-NSC official admits it unlikely Russia had blackmail info on Trump [Колишній чиновник NSC визнає малоімовірним, що Росія мала інформацію про Трампа] / **S. Chamberlain** // **The New York Post.** – New York, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://nypost.com/2021/10/05/ex-nsc-official-fiona-hill-admits-it-unlikely-russia-had-trump-blackmail/>.

Колишній чиновник Ради національної безпеки (NSC), який засвідчив, що експрезидент США Д. Трамп намагався використати український уряд для «внутрішньополітичного доручення», відкинув теорію, що Кремль мав руйнівну

інформацію про 45-го президента, яку Росія використовувала, щоб змусити його піти на поступки.

***

Розенберг, Майкъл. САЩ – стьпка назад или стьпка напред към нова архитектура на европейската сигурност? [Сполучені Штати – крок назад або крок уперед до нової архітектури європейської безпеки?] / М. Розенберг // Факти. – Sofia, 2021. – 05.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/mnenia/618032-sasht-stapka-nazad-ili-stapka-napred-kam-nova-arhitekturata-na-evropeiskata-sigurnost>.

Американський політолог М. Розенберг аналізує вплив прийнятого в Конгресі оборонного бюджету США на українсько-американські та українсько-російські відносини. До цього законопроєкту включені положення щодо введення санкцій проти низки фізичних та юридичних осіб, причетних до різних стадій реалізації проєкту газопроводу «Північний потік-2», щодо заборони на операції з російськими державними облігаціями для громадян США, припинення закупівель титану для оборонних потреб у Росії та Китаї, а натомість пропонується купувати його в Україні. Також проєкт бюджету включає збільшення фінансової допомоги оборонному сектору України до 300 млн дол.

***

Lawyers: Plea deal talks collapsed for Giuliani associate [Юристи: Переговори про угоду щодо визнання винуватості для партнера Джуліані провалилися] // The Washington Post. – Washington, 2021. – 06.10. – Режим доступу : https://www.washingtonpost.com/national/lawyers-plea-deal-talks-collapsed-for-giuliani-associate/2021/10/05/22c99720-262a-11ec-8739-5cb6aba30a30_story.html.

У США повинен був відбутися суд над Л. Парнасом, бізнесменом радянського походження з Флориди, і українським інвестором А. Кукушкіним, яким пред'явлено звинувачення в незаконних пожертвуваннях на користь американських політиків. Однак юристи заявили, що потенційна угода про визнання провини, яка запобігла б кримінальному процесу щодо партнера Р. Джуліані, так і не відбулася, незважаючи на переговори.

***

Краєв, Олександр. Рахувати по осені. Як розвиваються відносини між Києвом і Вашингтоном / О. Краєв // Українське Слово. – Чикаго, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.ukrslovo.net/swa/107222.html>.

Візит Президента України В. Зеленського до Вашингтона наприкінці серпня, з погляду його власного політичного капіталу, уже можна вважати успіхом. Визначальними практичними результатами цього візиту стали три презентовані та підписані двосторонні документи: Рамкова угода зі США про стратегічні принципи оборонного партнерства; План трансформації України; заява щодо посилення двосторонньої співпраці у сферах енергетики й клімату. Кожен із цих документів несе в собі ще набір декларацій, стратегій і намірів, які разом формують доволі цікаві комплекси для розвитку двосторонніх відносин. Крім того, не можна оминати увагою й відновлення Комісії стратегічного партнерства, що було подано українським президентом як чи не найбільший успіх зустрічі в довгостроковій перспективі.

***

Moynihan, Colin. Trump's Shadow Looms as Lev Parnas Trial Begins in New York [У судовому процесі над Л. Парнасом вимальовується тінь Трампа] / С. Моїніхан // *The New York Times*. – New York, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2021/10/12/nvregion/lev-parnas-trial-trump-ukraine.html?searchResultPosition=3>.

Судовий процес заповнить прогалини в історії неймовірного сходження і падіння американського бізнесмена Л. Парнаса. Юрист Комітету з розвідки Палати представників Д. С. Гольдман, який проводив розслідування щодо України, сказав, що Л. Парнас був зв'язковою ланкою Р. Джуліані з багатьма впливовими чиновниками в Україні. Записи, опубліковані Л. Парнасом, показують, що він підтримував регулярні контакти з Ю. Луценком, тодішнім Генеральним прокурором України, який закликав відсторонити посла США в Києві і обіцяв допомогти в отриманні інформації про обох Байденів.

УКРАЇНСЬКО-ГРУЗИНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Georgiens Ex-Präsident Saakaschwili bei Rückkehr aus Exil festgenommen [Колишнього президента Грузії Саакашвілі заарештували, коли він повернувся до своєї країни] // *Der Tagesspiegel*. – Berlin, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.tagesspiegel.de/politik/kurz-vor-richtungweisender-kommunalwahl-georgiens-ex-praesident-saakaschwili-bei-rueckkehr-aus-exil-festgenommen/27669978.html>.

Незадовго до місцевих виборів у Грузії, колишній президент Грузії і громадянин України М. Саакашвілі повернувся на батьківщину, де був заарештований. Президент України В. Зеленський має намір домагатися повернення М. Саакашвілі в Україну, оскільки в нього є українське громадянство.

***

V. Zelenskis laukia paaiškinimą dėl M. Saakašvilio padėties [В. Зеленський чекає роз'яснення щодо ситуації з М. Саакашвілі] // *Lietuvos rytas*. – Vilnius, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/01/news/v-zelenskis-paaiskinimu-del-m-saakasvilio-padeties-20939691>.

Президент України В. Зеленський стурбований тим, що колишній президент Грузії М. Саакашвілі, який є громадянином України, затриманий на своїй батьківщині й попросив у влади Грузії інформацію про його становище.

***

Westendarp, Louis. Former Georgian President Mikheil Saakashvili arrested on eve of election [Колишнього президента Грузії М. Саакашвілі заарештували напередодні виборів] / L. Westendarp // *POLITICO*. – Brussels, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/georgia-mikheil-saakashvili-former-president-back-exile-arrest-election/>.

Згідно з повідомленням прем'єр-міністра Грузії І. Гарібашвілі, колишній президент Грузії у вигнанні М. Саакашвілі був заарештований і доставлений до в'язниці. М. Саакашвілі, який із 2013 р. живе в еміграції в Україні, був заочно засуджений за декількома кримінальними статтями. І. Гарібашвілі не розповів

подробиць затримання експрезидента Грузії, зазначивши лише те, що грузинські правоохоронці провели операцію «на вищому рівні».

***

Kramer, Andrey. Georgia Arrests Former Leader Mikheil Saakashvili [Грузія заарештувала колишнього лідера Міхеїла Саакашвілі] / A. Kramer // The New York Times. – New York, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2021/10/01/world/europe/georgia-saakashvili-arrest.html?searchResultPosition=6>.

Колишній президент Грузії, а зараз голова виконкому Нацради реформ України М. Саакашвілі приїхав на батьківщину після восьмирічної відсутності, де був заарештований за звинуваченням, яке він назвав політично мотивованим. Колишній президент, який жив в Україні, протягом кількох років кепкував з уряду Грузії, який контролюється його політичними ворогами, з натяками на повернення, включаючи розміщення фотографій квитка на літак у соціальних мережах тощо.

***

Bijušais Gruzijas prezidents Saakašvili cietumā pieteicis badastreiku [Колишній президент Грузії Саакашвілі оголосив голодування у в'язниці] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 02.10. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/359382-saakasvili-cietuma-pieteicis-badastreiku.htm>.

Згідно з повідомленням омбудсмена з прав людини Грузії Н. Ломмарії, колишній президент Грузії М. Саакашвілі, який був затриманий після повернення до Грузії, оголосив голодування у в'язниці. Грузинський прокурор постановив, що вирок, винесений колишньому президенту, не може бути оскаржений і відхилив можливість його екстрадиції в Україну. Адвокат М. Саакашвілі, з іншого боку, вказав, що його підсудний може бути звільнений, лише якщо він буде помилуваний президентом Грузії С. Зурабішвілі. МЗС України порадило М. Саакашвілі зустрітися з консулом України щодо консульської допомоги.

***

Ukrayna: Vatandaşımız Saakaşvili'ye gerekli destek sağlanacak [Україна: Нашому громадянину Саакашвілі буде надана необхідна підтримка] // Star. – Istanbul, 2021. – 02.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/ukrayna-vatandasimiz-saakasviliye-gerekli-destek-saglanacak-haber-1656829/>.

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив, що колишній президент Грузії М. Саакашвілі був затриманий у своїй країні. Згідно із заявою Д. Кулеби, М. Саакашвілі як громадянину України і голові Виконавчого комітету реформ в Україні з 2020 р. буде надана необхідна підтримка.

***

Schmidt, Friedrich. Kommunalwahlen in Georgien gehen vielerorts in zweite Runde [Місцеві вибори в Грузії в багатьох місцях переходять у другий тур] / F. Schmidt // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/saakaschwili-im-hungerstreik-kommunalwahlen-in-georgien-17567241.html>.

Першого жовтня експрезидент Грузії М. Саакашвілі прибув з України з надією перезапустити свою політичну кар'єру на батьківщині та привести опозиційний рух до перемоги на вагомих виборах. Уже за декілька годин після повернення на батьківщину його заарештували та ув'язнили у Руставі, невеликому місті за 25 км від Тбілісі. А на загальнонаціональних місцевих виборах наступного дня партія «Грузинська мрія» істотно обігнала засновану М. Саакашвілі партію «Об'єднаний національний рух».

***

Gruzijas pašvaldību vēlēšanās visvairāk balsu ieguvusi valdošā partija, liecina provizoriskie rezultāti [Правляча партія набрала найбільшу кількість голосів на муніципальних виборах у Грузії, за попередніми результатами] // *Neatkarīgā Rīta Avīze*. – Rīga, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://nra.lv/politika/pasaule/359420-gruzijas-velesanas-visvairak-balsu-ieguvusi-valdosa-partija.htm>.

На місцевих виборах у Грузії правляча партія «Грузинська мрія» набрала найбільшу кількість голосів, випередивши найбільшу опозиційну партію, засновану колишнім президентом М. Саакашвілі – «Рух нових сил». Колишнього президента, який повернувся на батьківщину, затримали у штаб-квартирі партії і доставили до міської в'язниці Руставі, де він оголосив голодування. Президент України В. Зеленський заявив, що буде домагатися повернення громадянина України М. Саакашвілі в Україну.

***

Georgia holds vote after ex-president Saakashvili's arrest [Грузія проводить голосування після арешту експрезидента Саакашвілі] // *The News*. – Islamabad, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/897235-georgia-holds-vote-after-ex-president-saakashvili-s-arrest>.

Після повернення опозиційного діяча, громадянина України М. Саакашвілі, до Грузії його було затримано у штаб-квартирі партії «Рух нових сил». М. Саакашвілі заперечує будь-які правопорушення, засуджує покарання у вигляді шести років ув'язнення як політично мотивоване, а після арешту оголосив голодування.

***

Джамбазов, Денис. Зеленски лично ще се ангажира да върне Саакашвили в Украина [В. Зеленський особисто пообіцяв повернути М. Саакашвілі Україні] / Д. Джамбазов // *Факти*. – Sofia, 2021. – 03.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/617731-zelenski-lichno-shte-se-angajira-da-varne-saakashvili-v-ukraina>.

Президент України В. Зеленський особисто пообіцяв повернути затриманого в Грузії М. Саакашвілі в Україну. Його справою займуться МЗС України та посольство України в Грузії. Президент України заявив, що буде боротися за повернення експрезидента Грузії як громадянина України.

***

Apriecinātā eksprezidenta Saakašvili izdošana nav iespējama, uzsver Gruzijas ārlietu ministrs [Екстрадиція заарештованого експрезидента Саакашвілі неможлива, наголошує міністр закордонних справ Грузії] // *Neatkarīgā Rīta Avīze*. – Rīga, 2021. –

07.10. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/359840-apcietinata-saakasvili-izdosana-nav-iespejama-uzsver-gruzijas-ministrs.htm>.

Згідно з повідомленням міністра закордонних справ Грузії Д. Залкаліані, грузинська сторона надала Україні всю інформацію про М. Саакашвілі, засудженого за чотирма кримінальними справами в Грузії до шести років позбавлення волі. Д. Залкаліані також висловив сподівання, що арешт М. Саакашвілі не вплине негативно на грузинсько-українські відносини і наголосив, що екстрадиція експрезидента М. Саакашвілі до України неможлива з юридичної точки зору.

***

Posner, Lillian. Is Georgia's Democracy Dying By 1,000 Cuts? [Демократія в Грузії вмирає від тисячі скорочень?] / L. Posner // The National Interest. – Washington, 2021. – 09.10. – Режим доступу : <https://nationalinterest.org/feature/georgia%E2%80%99s-democracy-dying-1000-cuts-195013>.

За словами помічниці головного редактора The National Interest Л. Познер, вибори в Грузії переросли у референдум щодо національного уряду, який, за попередженнями експертів, може дестабілізувати всю країну. Справжній сенс виборів 2 жовтня все ще розкривається. Тепер країна готується до другого туру, на якому будуть визначені мери чотирьох найбільших міст. Тим часом громадянин України М. Саакашвілі очікує суду, результат якого стане серйозним випробуванням для грузинських інститутів, особливо з урахуванням того, що перспективи судової реформи невеликі. Проте ні партія «Рух нових сил» М. Саакашвілі, ні «Грузинська мрія» Б. Іванішвілі не мають чітко сформульованого бачення майбутнього Грузії.

***

Kądzielska, Maria. Gruzja czeka na zmiany [Грузія чекає на зміни] / M. Kądzielska // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 10.10. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/209701/kadzielska-gruzja-czeka-na-zmiany.html>.

Після восьми років вимушеної еміграції експрезидент Грузії, а нині громадянин України, М. Саакашвілі приземлився в аеропорту Батумі. Того ж дня прем'єр-міністр Грузії І. Гарібашвілі наказав його арештувати, а президентка країни С. Зурабішвілі оголосила, що вона не застосовуватиме до експрезидента закон про помилування. Наразі М. Саакашвілі перебуває у в'язниці в місті Руставі, де оголосив голодування, а сотні людей уже виходять на вулиці міст Грузії з вимогою його звільнення. Колишній президент як громадянин України звернувся за допомогою до Президента України В. Зеленського.

***

I. Garibašvilis: M. Saakašviliui kalėjime teks praleisti šešerius metus, malonės nebus [І. Гарібашвілі: М. Саакашвілі доведеться просидіти у в'язниці шість років] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/11/news/gruzijos-eksprezidento-sveikatos-bukle-pablogejo-jis-sunkiai-vaiksto-ir-kalba-21030326>.

Колишній президент Грузії, громадянин України, таємно прибув до Тбілісі, де його заарештували. У Грузії проти нього було порушено кілька кримінальних справ. М. Саакашвілі вважає затримання незаконним, а звинувачення проти нього

сфальсифікованими. У в'язниці він оголосив голодування, і його стан здоров'я значно погіршився. Прем'єр-міністр Грузії відкинув можливість передачі М. Саакашвілі Україні.

***

Tbilisyje dešimtys tūkstančių žmonių dalyvauja M. Saakašvilio palaikymo demonstracijoje [Десятки тисяч людей беруть участь у демонстрації на підтримку М. Саакашвілі у Тбілісі] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/14/news/tbilisyje-m-saakasvilio-salininkai-renkasi-i-jo-palaikymo-demonstracija-21070599>.

Десятки тисяч людей зібралися у столиці Грузії, щоб вимагати звільнення ув'язненого експрезидента та лідера опозиції М. Саакашвілі. Він таємно повернувся до Грузії перед місцевими виборами. М. Саакашвілі втратив громадянство Грузії після набуття громадянства в Україні, де очолив Виконавчий комітет реформ в Україні. Президент України В. Зеленський пообіцяв вимагати звільнення М. Саакашвілі. Однак прем'єр-міністр Грузії І. Гарібашвілі відкинув можливість передачі колишнього президента України, заявивши, що експрезидент «відбуде покарання у повному обсязі, а потім, звичайно, зможе повернутися в Україну».

***

Mitina Tbilisi tūkstošiem cilvēku pieprasa atbrīvot Saakašvili [На мітингу в Тбілісі тисячі людей вимагають звільнення Саакашвілі] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 14.10. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/360623-mitina-tbilisi-tukstosiem-cilveku-pieprasa-atbrivot-saakasvili.htm>.

Мітинг на столичній площі Свободи у Грузії та проспекті Руставелі зібрав близько 50 тис. людей. Учасники мітингу висловили підтримку колишньому президенту М. Саакашвілі, який покинув Грузію у 2013 р., коли закінчився його другий президентський термін. Останні роки він мешкав в Україні, де обіймав різні високопоставлені посади та наразі очолює Виконавчий комітет реформ в Україні.

УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ

V. Landsbergis – apie Rusijos stabdymą, pasiūlymą Sausio 13 d. ir pabėgusį A. Smetoną [В. Ландсбергіс – щодо призупинення дії Росії, пропозиція 13 січня і А. Сметон, який втік] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 07.10. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/10/07/news/v-landsbergis-apie-rusijos-stabdyma-pasiulyma-sausio-13-d-ir-pabegusi-a-smetona-20995643>.

У рамках українського історико-культурного проєкту «За вашу і нашу свободу» було проведене інтерв'ю з литовським політиком, громадським діячем В. Ландсбергісом, під час якого обговорювалися імперські амбіції Росії, перспективи України, роль Європи та єднання України і Литви.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Pyne, David. America Cannot Take On China And Russia Simultaneously [Америка не може протистояти Китаю та Росії одночасно] / D. Pyne // The National Interest. – Washington, 2021. – 04.10. – Режим доступу : <https://nationalinterest.org/feature/america-cannot-take-china-and-russia-simultaneously-194899>.

На думку заступника директора з національних операцій групи ЕМР з питань національної і внутрішньої безпеки США Д. Т. Пайна, занепокоєння США щодо ризиків ведення майбутньої війни з Росією та Китаєм є достатньо обґрунтованими, оскільки не готові вести з ними навіть суто звичайну війну. Чим більше продовжує зростати перевага Росії та Китаю над США, тим більша їх спокуса буде вступати у дедалі більш нахабну міжнародну агресію за кордоном, про що свідчить вторгнення Росії в Україну у 2014 р. У березні–квітні 2021 р. Росія збрала значну кількість військовослужбовців уздовж північних та східних кордонів України, готових до можливого вторгнення. Командування США підвищило свій рівень безпеки до «потенційної неминучої кризи», побоюючись, що за російським вторгненням в Україну може послідувати спроба Росії захопити прифронтові держави НАТО, включаючи колишні радянські республіки Естонію, Латвію та Литву. Аналітик вважає, що США цілком можуть зіткнутися з війною на два фронти або навіть на три фронти, якщо Росія вторгнеться в Україну або інші країни Східної Європи.

***

Herold, Frank. «Die schärfsten Repressionen seit dem Tod Stalins» [«Найжорсткіші репресії після смерті Сталіна»] / F. Herold // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.tagesspiegel.de/politik/russischer-oppositionspolitiker-klagt-gegen-die-schaerfsten-repressionen-seit-dem-tod-stalins/27686286.html>.

Керівник апарату російського опозиціонера О. Навального С. Волков нині живе в Литві. Під час бесіди висловлюється проти того, що деякі західні політики виступають за продовження діалогу з президентом Росії В. Путіним, який у 1994 р. гарантував недоторканність території України в Будапештському меморандумі, а потім окупував Крим.

***

Джамбазов, Денис. Ето как Украина може да победи Русия [Як Україна може перемогти Росію] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 10.10. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/619753-eto-kak-ukraina-moje-da-pobedi-rusia>.

Колишній міністр закордонних справ України П. Клімкін розкрив ключ до перемоги у війні з Росією. За словами дипломата, лише президент США Д. Байден зможе провести «червоні лінії» російського лідера В. Путіна. Він підкреслив, що підтримка західних партнерів дуже важлива для України, її слід враховувати та використовувати.

***

Nordlinger, Jay. If China attacks Taiwan, &c. [Якщо Китай нападе на Тайвань тощо] / J. Nordlinger // National Review. – New York, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://www.nationalreview.com/2021/10/if-china-attacks-taiwan/>.

На думку редактора журналу National Review Д. Нордлінгера, світ має прагнути до мирного співіснування всіх країн, в якому можуть існувати Тайвань та Україна – вільні, демократичні країни в тіні великих держав, які хочуть їх поневолити, щоб задовольнити свої потреби, націоналістичні та егоїстичні апетити. Автор підкреслює, що світ, де тайванці та українці не можуть вижити, справді був би дуже «темним».

***

Dickinson, Peter. Medvedev echoes Putin's dangerous Ukraine obsession [Медведєв повторив небезпечну одержимість Путіна щодо України] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/medvedev-echoes-putins-dangerous-ukraine-obsession/>.

Колишній президент і прем'єр-міністр Росії Д. Медведєв написав нарис, що підкреслює масштаби небезпечної одержимості Росії втратою України. Експерт видання П. Дікінсон вважає, що зміст есе В. Путіна і Д. Медведєва переконливо свідчить про те, що одним із ключових мотивуючих чинників є бажання уникнути відповідальності за історичний крах російського впливу на Україну. Стаття Д. Медведєва, що з'явилася так скоро після трактату В. Путіна, є тривожним сигналом для всіх, хто все ще чіпляється за надії на врегулювання конфлікту в Україні шляхом переговорів. Аналітик вважає, що тепер міжнародному співтовариству необхідно із запізненням визнати, що лідери Росії не мають наміру мирно жити поруч із суверенною і незалежною Україною.

***

Russia remains opposed to US military presence in Central Asia [Росія, як і раніше, виступає проти військової присутності США в Центральній Азії] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 12.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/asia-pacific/russia-remains-opposed-to-us-military-presence-in-central-asia>.

Заступник держсекретаря США В. Нуланд прибула в Москву з триденним візитом для переговорів. Під час свого візиту в Москву В. Нуланд має намір провести переговори із заступником голови адміністрації Кремля Д. Козаком, який виступає як офіційна особа президента В. Путіна в Україні. США висловили рішучу підтримку України в її протистоянні з Росією, яке послідувало за анексією Кримського півострова у 2014 р.

***

Russia says no progress in talks with US over standoff [Росія заявляє про відсутність прогресу в переговорах зі США щодо протистояння] // The News. – Islamabad, 2021. – 13.10. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/899900-russia-says-no-progress-in-talks-with-us-over-standoff>.

У Москві відбулися переговори між російськими та американськими офіційними особами щодо вирішення дипломатичного протистояння. Вони завершилися без будь-яких проривів, але все ж були «корисними», на думку заступника міністра закордонних справ Росії. Зустріч проходила під впливом зв'язків Вашингтона з Москвою через особливе напруження та через довгий список розбіжностей, включаючи конфлікт в Україні, який не обговорювався.

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

Ukraine seeks Turkish help for release of prisoners from Russia [Україна просить допомоги в Туреччині щодо звільнення ув'язнених у Росії] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/ukraine-seeks-turkish-help-for-release-of-prisoners-from-russia>.

Президент України В. Зеленський звернувся до турецького президента Р. Т. Ердогана за допомогою у звільненні українських громадян, затриманих Росією.

В. Зеленський і Р. Т. Ердоган провели переговори один на один і на рівні делегацій у Нью-Йорку, де вони були присутні на 76-й сесії Генасамблеї ООН. Під час зустрічі В. Зеленський передав Р. Т. Ердогану список із 450 затриманих українців, в якому зазначено заступника голови меджлису кримськотатарського народу Н. Джелила.

***

Turkey's Eksim, Nordex to work on new wind power plant in Ukraine [Турецька компанія Eksim і німецька Nordex побудують нову вітряну електростанцію в Україні] // **Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 05.10. – Режим доступу :** <https://www.dailysabah.com/business/energy/turkeys-eksim-nordex-to-work-on-new-wind-power-plant-in-ukraine>.

Турецька компанія Eksim Energy досягла угоди з німецьким постачальником вітряних турбін Nordex за проектом нової вітряної електростанції потужністю 67,2 МВт у Сколівському районі України. 14 вітряних турбін, необхідних для проекту, будуть поставлені німецькою компанією в рамках 15-річної угоди, яка також включає «преміальний сервіс». Монтаж турбін планується почати в березні 2022 р. Після цього 14 турбін будуть подавати чисту електроенергію в українську мережу з третього кварталу 2022 р. на повну потужність.

***

İmzalar atıldı! Ukrayna'ya Türk imzası [Туреччина інвестує у вітропарк України] // **Star. – Istanbul, 2021. – 05.10. – Режим доступу :** <https://www.star.com.tr/ekonomi/imzalar-atildi-ukraynaya-turk-imzasi-haber-1657467/>.

Турецька компанія Eksim Energy домовилася з постачальником турбін Nordex про будівництво вітряної електростанції потужністю 67,2 мегават у Сколівському районі України. За допомогою проекту «Сколе» Ексім і Nordex вивели своє ділове співробітництво в Україну. Проект «Сколе» стане першою інвестицією Eksim Energy у вітропарк за межами Туреччини. У проекті будуть використовуватися турбіни з урахуванням умов холодного клімату. Генеральний директор Eksim Enerji С. Ер заявив, що компанія працювала над проектом «Сколе» близько півтора року.

***

Turkey stresses security cooperation with Central, Eastern Europe [Туреччина підкреслює важливість співпраці у сфері безпеки з Центральною та Східною Європою] // **Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 06.10. – Режим доступу :** <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkey-stresses-security-cooperation-with-central-eastern-europe>.

На 7-му Варшавському безпековому форумі в столиці Польщі на панельній дискусії під назвою «Від Балтики до Чорного моря: розкриття стратегічного потенціалу регіону» виступив міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу разом зі своїми колегами з Фінляндії – П. О. Хаавісто, України – Д. Кулебою і Польщі – З. Рау. М. Чавушоглу заявив, що Анкара не визнає незаконну анексію Криму та підкреслив прагнення підтримувати чорноморські країни – Україну і Грузію.

***

Turkey's foreign policy «enterprising and humanitarian» [Зовнішня політика Туреччини «ініціативна і гуманна»] // **Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 08.10. – Режим**

доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkeys-foreign-policy-enterprising-and-humanitarian-fm>.

Як заявив міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу на віртуальній панельній дискусії, організованій Львівським національним університетом імені Івана Франка, зовнішня політика Туреччини є «ініціативною і гуманною». М. Чавушоглу, виступаючи зі своїм українським колегою Д. Кулебою на панелі під назвою «Дипломатія в авангарді сучасних тенденцій: створення нового відчуття міжнародної реальності», сказав, що потрібні багатосторонні зусилля, щоб поставити дипломатію в центр уваги. Він підкреслив, що, незважаючи на те, що держава є основною дійовою особою, роль університетів, компаній, аналітичних центрів та навіть окремих осіб зростає.

***

Kuleba: Güvenliğimiz, Türkiye gibi gerçek dostlarla ortaklığa bağlı [Д. Кулеба: Наша безпека залежить від партнерства з такими справжніми друзями, як Туреччина] // Star. – Istanbul, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/politika/kuleba-guvenligimiz-turkiye-gibi-gercek-dostlarla-ortakliga-bagli-haber-1658332/>.

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба виступив у Львівському національному університеті імені Івана Франка, де був присутній міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу. Висловлюючи своє задоволення від візиту М. Чавушоглу, Д. Кулеба нагадав, що його турецький колега захищав суверенітет України в найважчі часи. Д. Кулеба заявив, що завдяки своїм особистим зусиллям М. Чавушоглу зміг відвідати понад 1000 українців, які отримали поранення на Донбасі та пройшли лікування в Анталії, наголосивши, що партнерство з такими справжніми друзями, як Туреччина, є великим досягненням для України.

***

Bakan Çavuşoğlu'ndan Türkiye'ye benzetmesi! «Birçok diplomat bulunduğu bilgisini aldım» [Порівняння з Туреччиною міністра М. Чавушоглу! «Мені повідомили, що є багато дипломатів»] // Star. – Istanbul, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/bakan-cavusoglundan-turkiyeye-benzetmesi-bircok-diplomat-bulundugu-bilgisini-aldim-haber-1658327/>.

Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу поспілкувався з міністром закордонних справ України Д. Кулебою на панелі під назвою «Дипломатія в авангарді сучасних тенденцій: створення нового відчуття міжнародної реальності», що відбулася у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

***

Ukraine to produce Turkish armed drones [Україна випускатиме турецькі безпілотники] // The News. – Islamabad, 2021. – 08.10. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/898436-ukraine-to-produce-turkish-armed-drones>.

Міністр оборони України А. Таран і генеральний директор турецької компанії Baykar, що виробляє безпілотні літальні апарати Bayraktar TB2 для Збройних сил України, Х. Байрактар підписали меморандум про створення в Україні спільного центру обслуговування безпілотників. Міністр оборони України повідомив, що

будівництво в Україні сервісного центру турецької компанії Ваукар може розпочатися в листопаді поточного року.

***

Україна ще произвежда турските дронове, триумфирали в Либия, Сирия и Карабах [Україна буде виробляти турецькі безпілотники, які тріумфували в Лівії, Сирії та Карабаху] // Дневник. – Sofia, 2021. – 08.10. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/10/08/4262810_ukraina_shte_proizvejda_turskite_dronove_triumfirali_v/.

Наприкінці вересня міністр оборони України А. Таран та генеральний директор компанії Ваукар, що виробляє безпілотники Ваурактар, Х. Байрактар підписали в Києві меморандум, який передбачає будівництво центру технічного обслуговування цих безпілотників, що також буде виконувати функцію навчального центру для операторів. Міністр закордонних справ України Д. Кулеба на пресконференції з турецьким колегою М. Чавушоглу у Львові сказав, що було вибране місце для будівництва цього заводу.

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Borsodi, Attila. Durva, uszító kijelentést tettek a magyarokra Ukrajnában [Груба, підбурююча заява була зроблена угорцям в Україні] / A. Borsodi // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 01.10. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/10/durva-uszito-kijelentest-tettek-a-magyarokra-ukrajnaban>.

На думку автора, після того, як голова Тернопільської обласної ради М. Головка в прямому ефірі «грубо» висловився щодо угорців в Україні, голова Товариства угорської культури Закарпаття Л. Брензович звернувся з відкритим листом до Генеральної прокуратури України. За його словами, немає жодних сумнівів, що цинічна заява М. Головка була свідомо спрямована на розпалювання ненависті між угорцями, які проживають на Закарпатті, та іншими громадянами країни, і водночас закликала до обмеження прав громадян через їхню етнічну приналежність та мову. Л. Брензович вважає, що М. Головка скоїв кримінальне правопорушення своєю шокуючою заявою. Тому Л. Брензович попросив розглядати його відкритий лист як повідомлення про кримінальне правопорушення.

***

Diplomáciai válaszcsapásokat emleget Magyarországgal szemben az ukrán külügyminiszter [Глава зовнішньополітичного відомства України прокоментував дипломатичну реакцію проти Угорщини] // Nepszava. – Budapest, 2021. – 01.10. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3133792_diplomaciai-valaszcsapasokat-emleget-magyarorszaggal-szemben-az-ukran-kulugyminiszter.

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба на пресконференції заявив, що Україна прагне дружби з Угорщиною, але готова до «дипломатичної відповіді», якщо Угорщина не буде поважати інтереси України. Глава відомства підкреслив, що в двосторонніх відносинах необхідно враховувати національні інтереси обох країн. При цьому Д. Кулеба зазначив, що вірить у тісне співробітництво між країнами.

***

A megölésével fenyegette egy kutató az ukrán nagykövetet, amiért nem tarthatott előadást [Дослідник пригрозив послові України вбивством за те, що він не зміг прочитати лекцію] // Nepszava. – Budapest, 2021. – 11.10. – Режим доступу : <https://nepszava.hu/3134757-a-megolesevel-fenyegette-egy-kutato-az-ukran-nagykovetet-amiert-nem-tarthatott-eloadast>.

Угорського дослідника попросили прочитати лекцію в посольстві України в Будапешті на святкуванні 100-річчя організації української дипломатії. Дослідник представив текст заздалегідь, але йому сказали, що він представить його на більш пізній лінгвістичній конференції. З цієї причини дослідник у листі в посольство пригрозив українському дипломату. У першій інстанції досліднику було призначено позбавлення волі умовно, звинувачення посилив вирок. Столичний апеляційний суд другої інстанції запропонував столичному апеляційному суду кваліфікувати дії обвинуваченого як підготовку до вбивства, призначити більш тривалий термін покарання і призначити нагляд за обвинуваченим.